

Áldás, békesség!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja
IV. évfolyam 4. szám

2015. július – augusztus

„Ezért tehát vessetek el magatoktól minden tisztátalanságot és a gonoszság utolsó maradványát is, és szelíden fogadjátok a belétek oltott igét, amely meg tudja tartani lelketeket. Legyetek az igének cselekvői, ne csupán hallgatói, hogy be ne csapjátok magatokat.” (Jakab 1,21-22)

Tartalom

- 1 Trausch Liza: Vizsgálj meg!
- 3 Ungár Aladár: Gondolatok a római levélhez
- 4 SZÓLAZ IGE – Sodomától a Golgotáig
Nyilas Zoltán esp. igehirdetése
- 6 Dr. P. Tóth Béla: Jövevénynek lenni
- 8 Bíró Krisztina: Évadzáró
- 9 Pap Lászlóné: „Quo vadis” – Hova mégy?
Túrmezei Erzsébet: Váltság - vers
- 10 Máthé Zoltán: A kút mellett
- 12 Miért kellett Jézusnak meghalnia?
- 13 NÁLUNK KERESZTELTEK
- 15 Füle Lajos: Az Atyáról – Jézus Krisztusról - vers
- 16 PORTRÉ – Hardi Péter: Mindene a zene
Látogatásban Demeter Miklósnál
- 18 Máthé Zoltán: Egy kudarc, egy elhívás – egy napon
Sebestény-Jáger Orsolya: Versek
- 20 Soós László: Nyáresti beszélgetések
Soós László: Zengjen ajkunkon szent neve! - vers
- 22 Orbán László: Az alagút végén - vers
Osváth Zsolt: Kicsoda Nikodémus?
- 24 Puskás: Egy boldog ember naplója
- 26 Hardi Péter: Búcsú Könczöl Dánieltől
- 28 Puskás: Velem van az Úr
Pápai Tamás fogvatartott biztonságtétele
- 30 Túrmezei Erzsébet: A harmadik - vers
- 31 Óváryné Herpai Dóra: Ki az Úr az életünkben – Megalakult a pomázi KEF
- 32 Kerekes Balázs: Lelki fegyverkezés
Gyermektábor – Kisoroszi, 2015
- 34 GYERMEKEKNEK
Sebestény Jäger Orsolya: A Jó Pásztor
- 36 KÖNYVAJÁNLÓ
A szív vezetése – avagy merj szeretni!
Hamar Jánosné: Gyógyír és üllő
- 38 Hardi Judit: Husz János
- 39 NAPLÓ – ANNO – Templomfelújítás
- 40 „És lesznek ketten egy testé”
Képek Legeza Luca és Weiner Zoltán esküvőjéről

TRAUSCH LIZA

VIZSGÁLJ MEG!

„Vizsgálj meg engem, oh Isten, és ismerd meg szívemet!” (Zsoltár 139,23a)

Sokan elmondják, mennyire megdöbenteti őket az ajtónk fölötti Ige: „Barátom, miért jöttél?” Mai Igénk egy szóval elmondja: vizsgálatra! Mégpedig Isten nagy rendelőjébe. Kivizsgálásnál kezünkbe nyomnak egy adag papírt – az ember csak néz: hogyan jutok ennek a végére?

Istennél a vizsgálat csak akkor történik meg, ha te is akarod. Senki nem beszél rá, hogy menj be a rendelőjébe.

Amikor azt kérted: „Vizsgálj meg engem!” – már a kivizsgálás mellett döntöttél. Az Úr a legjobb orvos! Odateszi kezét, ahol a legnagyobb baj van.

Életünk célja, hogy Istent dicsérje. Ehhez tiszta szív kell. Minden kórházban első az EKG. „Ismerd meg szívemet”, mondja Igénk. Sokan mondják: sok bűnöm van, de a szívem az jó. Óriási tévedés! Itt az alapbaj! A vizsgálatot a szívritmussal kezdjük. Lehet, hogy nagyon gyors és szabálytalan. Fellobban a szereteted valaki iránt, aztán meg is szűnik. A szeretet szabálya: „Szeresd a te Uradat... és a te felebarátodat, mint magadat.” Nálunk fordítva van. Magamat szerettem a legjobban. Aztán következnek a szerettem, olyan sorrendben, ahogy engem szeretnek. A többi ember közül is az a kedves, aki valamit em-

leget rólam. Tedd oda kezedet a lelki pulzusodra, és lásd meg, hogy fordított sorrendben dobog a szíved.

Ha most kezdedbe kapod az EKG-lapodat, jól nézd meg, hasonlít-e Jézuséhoz! Az a szeretet van-e benned, ami Benne volt? Nem csak egy pacemakert ajánlok neked, hogy mindig dobogjon, hanem komoly, teljes szívcsere. Fogadd el, hogy javíthatatlanul rosszul működik a szíved. Kövesd Jézust, hogy minden rendben legyen a szíveddel.

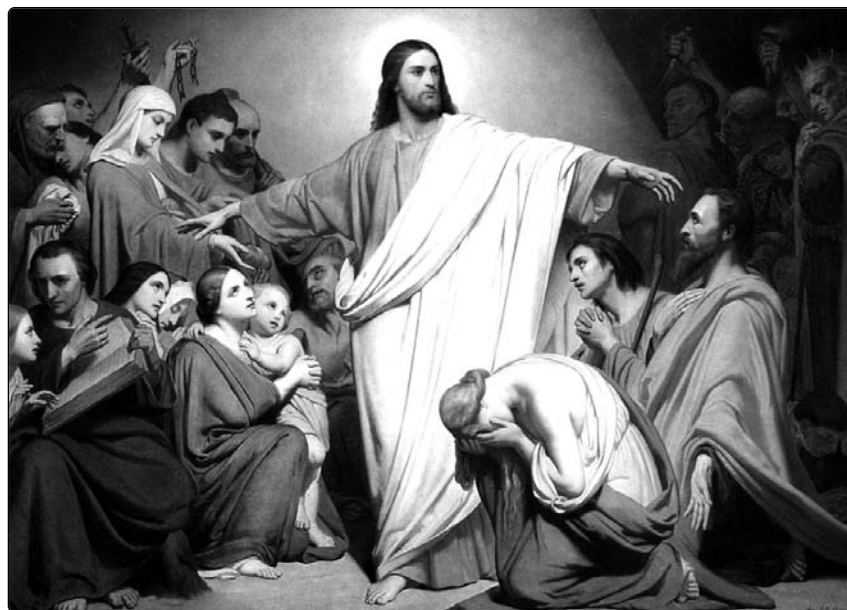
PRÓBÁLJ MEG!

„Próbálj meg engem, és ismerd meg gondolataimat!” (Zsoltár 139,23b)

Az orvosi vizsgálat a testi életért folyik. A nagy Orvos vizsgálata a lelki életedért.

A lelki életünknek kettős gyökere van. Az érzelmvilágunkon keresztül érnek bennünket hatások. A másik gyökér az értelemvilág. Tegnap azt kértük: „Vizsgálj meg!” Ma pedig: „Próbálj meg!” A vizsgálat a szem dolga. Egy jó orvos már a szemével sok mindent észlel. A sokkal mélyebben látó szemzet úgy hívják, hogy röntgen. Belül látja a veszélyes dolgokat.

A mi Urunknak röntgenszeme van. Nem csak akkor vizsgál, amikor igehirdetésen

ülsz, hanem amikor otthon jössz-mész. Isten azt is tudja, amiket gondolsz. Az irigy, féltékeny gondolataidat. Vajon belerémül-tél-e már ebbe?

A terheléses vizsgálatnál azt próbálják, mit szól hozzá a szív. Isten Ábrahámnak a szeretetét próbálta, amikor azt kérte: „*Vedd a te fiadat, ama te egyetlenedet, akit szeretsz*” (1Móz 22,2). Ábrahám nem vette észre, hogy szíve már nem egészen az Úré. Jób próbájánál először az anyagiokról volt szó, aztán a családjáról, egészségéről.

Isten ma a gondolataidat próbálja, vizsgálja. Múlt, jelen, jövő, mind ott forog gondolataidban. Van szép, élvezetes, de vannak rettenetes gondolatok is.

Az Úr azt szeretné, ha boldog, derűs, szabad, Istent dicséző életed lenne. Ennek két gyökere van, az érzéseid és gondolataid. Az a kérdés, milyen földben gyökerezik. A láthatatlan világban két talaj van: Isten országa és a pokol. A hívó ember fordított fa, gyümölcsét itt termi, de gyökere a mennyben van. Itt már nem szív-, hanem gyökér-, talajcseréről van szó. Ültesd át az életedet!

LÁSD MEG!

„*És lásd meg, ha van-e nálam a gonoszságnak valamilyen útja?*” (Zsoltár 139,24a)

Sok ember fél orvoshoz menni, mert kiderül, hogy rákos. Nem az a baj, ha kiderül, hanem ha titokban marad, és behalsz az örök halálba. Mondd ki bátran: „*Vizsgálj meg!... Próbálj meg!*” Ne fuss el az elől, Aki a legjobban szeret a világon. Rajta kívül senki nem szeret igazán.

Istennél mind a kettő együtt van, a kérelhetetlen ítélet és a mérhetetlen szeretet. Ismerd meg az Orvosodat, akkor nem akarsz előle elfutni. Mondd most, hogy tégy velem, amit akarsz, ami látásod szerint az üdvösségre való.

Ha van nálad a gonoszságnak valamilyen útja, kérjed az Urat, hogy vezessen a világosság útjára. Egyszer így olvastam: Ne kritizálj, és nem leszel fáradt! Ez a mondat akkor nagyon helyreigazított. Fárasztó a hibakereső, másokat bántó, lekritizáló élet. Ne engedd, hogy a rendezetlen múltad tönkretessen. Amit megbocsátottál, soha többé ne emlegesd fel a szívedben. Nehogy a gonoszság útja a kegyelemből visszavigyen az ítélet útjára.

A dicsekedéssel kapcsolatban szeretném elmondani, hogy a Dániel 7,8 verse beszél a nagyokat szóló szájról. Vajon nem mondasz-e mindig többet, mint ami igaz? Amíg az agyamtól a számig ér valami, már mást mondok, mint ami igaz. Az ember különösen szeret magáról beszélni. Erre nagyon kell vigyázni. Úgy megszoktad, hogy már észre sem veszed, hogy magadat di-

cséred, emeled fel. Vagy a családodat. Dicsekedsz a gyermekeiddel. Gyermekeid Istennek szentelt edények? Ő adta, vajon az Övéi? Ne merj belőlük dicsőséget inni, mint Belszár ivott a szent edényekből. Jézus példát adott, hogyan kövessük lábnyomait. Ő az Orvosod, a Pásztorod. Nyomdokain jársz-e?

ISMERD MEG GONDOLATAIMAT!

„*És lásd meg, ha van-e nálam a gonoszságnak valamilyen útja?*” (Zsoltár 139,24a)

Eddig csupa felkiáltójel volt az Ige után. „*Vizsgálj meg!... Próbálj meg!*” És most kérdőjel van. „*Lásd meg, van-e nálam a gonoszságnak valamilyen útja?*”

Mostanáig a vizsgálati helyeket jártuk. Kezünkben vannak a leletek. Gondolatainkkal, lelkivilágunkkal vissza kell mennünk az Orvoshoz – Jézushoz. Kérjük, hogy végre mi is meglássuk, hol van a baj az életünkben. Lelki Orvosunknak van türelme, szeretete számunkra, hogy végignézzé dolgaikat.

Mondottuk, hogy két fő gyökérből indul ki minden, az érzelmi és értelmi világunkból. Mi lett a testi szeretetedből? Talán elkényeztetett gyerekek. De sokszor elkényeztetett férj. Aztán haragszol rá, pedig melletted, veled kapcsolatban lett olyan, amilyen.

Életveszélyes a testi szeretet! Hullámozó! Egyszer a nyakába borulok a gyereknek és csókolgatom, utána pedig megverem. Hogy lehet ezt kibírni? Ha jókedvem van, akkor drágám, szívecsském, aztán pedig jönnek a goromba szavak. Ne csodáld, hogy olyan lett, amilyen lett, mert a testi gyökerekből, a majomszeretetedből mindig olyan valami származik, ami romlásba visz.

A melletted élőnek mindig a legfontosabb egy nyugodt, csendes, következetes élet. Hogy mindig tudja, mit várjon. Soha ne csináld, hogy egyszer megvered, egyszer megdicséred a gyereked ugyanazért. Neki napfény kell!

Hány éve éltek a férjeddél? Ne okold az anyját meg a gyerekkorát. Melletted formálódott olyanná, amilyen. Rég megváltozhatott volna, ha belőled Isten szeretete sugárzott volna rá állandóan és következetesen.

GONDOLATVILÁGOM GYÖKERE

„*Ismerd meg gondolataimát!*” (Zsoltár 139,23b)

A másik fő gyökér: a gondolatvilágom. Ebből lesznek a cselekedetek. A gondolatvilágodban mondogatod, aztán jönnek a sértő, goromba szavaid, amik – ha odavágod – már tettek.

Ma még kérheted: Uram, segíts meglátnom, hogy a bálványozó szeretetemből, a számító gondolataimból milyen gyümölcsök lettek. Mindig azokra haragszol, akik nem azt termik, amiket vártál volna tőlük.

Istennel szemben milyen kapcsolatban vagy? Akkor engedelmeskedsz, ha eszeddel érted, hogy ezt érdemes megtenni? Valaki egyszer így mondta: nem értem az Isten dolgait. Azt mondtam: ha értenéd, Ő nem volna Isten. Az emberi gondolatokat értheted, az Övét soha. Bizalomból kellene engedelmeskedned! Szeretetedből, látatlanból. Ne engedd, hogy az eszed kezdjen el okoskodni és vezetni. Akit az esze vezet, az eszeveszett. Ha útjaidat magad választod meg, azok nem Isten útjai.

„*Minden féltett dolognál jobban őrizd meg szívedet, mert abból indul ki minden élet*” (Péld 4,23). Minden életút! A hiú, önző, magadat szerető, szeszélyes szívedből lesz az életutad, az elromlott házasságok, a gyerekek, akikkel nem tudsz együtt élni. Ez az út a gyökérből indul ki, az érzelem- és értelemvilágodból, a szívedből. Ezért mondta ki a jobb lator csendesén: „*Mi ugyan méltán.*” Ami velem történik, méltán van. Nyisd ki a szemed, ne búj el, lásd meg, mi lett abból, ami a szívedben van!

Az egész életeddel kerülj most oda az egyetlen, drága, szerető Orvos szeméi elé. Egyedül Ő látja át életed bajait. Az Ő ígérete így szól: „*Útait láttam, és meggyógyítottam őt. Vezetem őt, és vigasztalást nyújtok neki*” (Ézs 57,18).

VEZÉRELJ ENGEM!

„*És vezérelj engem az örökkévalóság útján!*” (Zsoltár 139,24b)

A vizsgálat véget ért, most kezdődik a próba. Isten csak a hitünkhöz mért próbákat ad. Most jön a legjobb időszak életünkben, amikor az aranyat próbálják. Az az arany értékes, amelyiken ott van a próba jele.

Ha Isten akaratát akarod cselekedni, mindig mutassa a következő lépést. Ne felejtse el minden reggel belenézni az Orvos szemébe – ha ítélt, akkor is. Ítéleténél mindig nagyobb a szeretete. Ha már eljutottál a keresztségig, akkor számodra nagyobb valóság ítéleténél a szeretete.

Isten azon az úton akar továbbvezetni, ami az örökkévalóságba visz.

Az örökkévalóság útján járni a legnagyobb öröm. Az út vége, hogy „...mindenkor az Úrral leszünk” (1Thessz 4,17b). Isten szeretete mindennél előbb volt, és örökkévaló. Ami itt van, az mind ideigvalóság. Holnap már nem lesz. De van valami, és van Valaki, Aki örökké valóság! Ha Neki adod az életedet, a tiéd is örökkévalóvá válik.

A keresztnagy győzelme után minden bukás, minden elesés, minden nehézség győzelemmé lesz. A keresztné azzá változtatja. Ne félj a szenvedéstől, mert ezen van a legnagyobb áldás, és a legnagyobb dicsőség! Jó volna ilyen életben élni, hogy minden, ami történik veled, mások felé igehirdetéssé lenne.

A jövőben járj a keresztnél, és ne a keresztnél! Hadd maradjon meg emlékezetben az a halálos szeretet, amellyel gyógyító Orvosod életét áldozta érted! Menj bátran, egyenesen Vele a keskeny úton, ha múltadra nézve megkaptad a gyógyulást, a bocsánatot! Jövőddel kapcsolatban szeretne erőt, örömet, győzelmet, áldást adni.

Részlet Trausch Liza: „...beszéded megelevenít...” c. napi áhítatos könyvéből (július 4-től 9-ig terjedő részek)

FÜLE LAJOS KI VAGY TE?

Galaxisok
kifáradt porszeme,
e m b e r: te, én
s több mint ötmilliárd!
Ki vagy te, hogy
érted a vére hullt
VALAKINEK,
KI ISTEN, s végtelen
teremtett, és
MAGA IS VÉGTELEN?!
Gondolj bele,
mily mérhetetlen a
c s o d a, amely
velünk esik, mikor
néven nevez,
utánunk nyúl, szeret,
a porszemét,
az ember porszemét!

UNGÁR ALADÁR GONDOLATOK A RÓMAI LEVÉLHEZ

I. fejezet

Nemrég Rómában jártam. Egy konferencián vettem részt. És mert éppen Rómában, aktuális volt Pál apostolra gondolni. A rómabeliekhez írt levelének egy-egy mondatát vettem naponta szemügyre. Ott, abban a városban valahogy elevebben szólt minden, amit a nagy apostol írt.

Az első fejezet 16. versében például így nyilatkozott:

„Mert nem szégyellem a Krisztus evangéliumát, mert Istennek hatalma az minden hívőnek üdvösségére, zsidónak először, aztán görögnek.”

Miért tartotta szükségesnek ezt Pál a rómaiaknak írni, hogy ő nem szégyelli a Krisztus evangéliumát? Megvádolták talán ezzel őt? Tény az, hogy már többször szeretett volna eljutni Rómába, de mindig közbejött valami akadály. Sokszor velünk is úgy van, hogy nagyon szeretnénk valahová elmenni, erősen fel is tesszük magunkban, talán az idejét is kitűzzük, aztán közbejön valami, és nem mehetünk el. Az apostol adósnak tudja magát minden emberrel szemben. A tanult emberrel szemben éppen úgy, mint a tanulatlanul. Nem vonakodik, kész hirdetni az evangéliumot a rómabelieknek is.

A fenti mondatban négy állítás van.

„Nem szégyellem a Krisztus evangéliumát” – ez volt az első. Elmondhatod ezt is? Kétségtelen, az evangélium nem szavakból, nem üres beszédből áll. Isten hatalma az! Jó lenne, ha megkérdeznéd magad: az én életemben megnyilatkozott már az evangélium, mint Isten hatalma? Ez nagyon fontos kérdés! Itt nem érzelmekről van szó. Nem szubjektív, esetleg csalóka élményekről, hanem a legnagyobb valóságról. Istennek ez a hatalma betör az ember életébe, mindent felforgat és megváltoztat. Ahol az evangélium, mint Istennek hatalma, megjelenik, ott nem maradhat meg a régi élet. Ott minden megváltozik. Az önző ember önzetlen lesz, a kényelmes, lustaságra hajló elkezdi másokért élni. A félénk ember megváltozik. A fecsegő vagy dicsekedő ember elhallgat. Aki eddig a látszatot kereste, az inkább befelé fordul, és inkább lenni akar valami, és nem látszani csupán. Óriási változások mennek itt végbe, de nem emberi erőlködéssel, hanem az Isten hatalma által. Csak az Isten hatalma alatt megváltozó élet teszi hihetővé az evangéliumot. Az így megváltozott élet hangosabban beszél minden prédikációnál.

Bizonyára ismeritek az egyszeri halász esetét. Valaki megkérdezte tőle, hogyan tért meg. „Ó, egészen rendkívüli módon – felelte. Egy prédikáció által.” „Abban nincs

semmi különös, ha valaki egy prédikáció által tér meg, az mindennapos” – felelték neki. „Nem, nem, ez egy ritka eset volt, mert én a halott feleségem prédikációjára tértem meg.” „Ne beszélj badarságokat! Egy halott nem tud prédikálni.” „Márpedig ez így van. Amikor a feleségem megtért, én állandóan szekiroztam, ő meg felmérge-sedett, és én nevettem őt. Beszélhettem nekem! Rá se hederítettem. Hiszen amikor csak akartam, mindjárt kijött a sodrából. Nem volt a beszédének semmi ereje. De egyszer hazajött a bibliáról, rögtön láttam, hogy történt vele valami. Elkezdtem gúnyolni – nem felelt rá semmit. Kezdttem sértegetni – nagyot nyelt, de nem felelt. Erre nyugtalan lettem. Mi van veled, kérdeztem. Elmondta, hogy az ő Krisztus követése nem volt igazi. Most letette az életét egészen az Úr Jézus keresztje alá, és kész meghalni a bűnnek, a régi életnek. Mostantól fogva halott a maga számára, és csak Krisztusnak él. Valóban: az élete attól kezdve prédikált. Ennek a prédikálásnak nem tudtam ellene állni. Nekem is meg kellett térni.”

Kedves olvasóm, kérdezd meg magadtól, mennyire változott meg az életed? Még hangoskodó vagy? Akkor te vagy az oka annak, hogy azok, akiknek bizonyosságot teszel, s akikért imádkozol, még mindig nem akarnak megtérni. Ne bennük keresd az okot, hanem magadban!

A harmadik állítás az említett ígékben ez: „minden hívőnek üdvösségére”. Ez is hatalmas szó. Tudod, mit jelent az üdvösség? Sokat, nagyon sokat! Jelent: szabadulást, megmenekülést, de jelent megtartást is. Aki kiszabadított téged a bűn szövénnyéből, nem hagy magadra, hanem megőriz mindvégig. Éppen ezért az üdvösség célbajutást is jelent. Eljutok az örök életre, mert senki és semmi ki nem ragadhat az én Uram kezéből.

A negyedik állítás ez: „zsidónak először, aztán görögnek”. Ez pedig azt jelenti, hogy Isten az üdvösséget először a zsidó népnek kínálta fel. Csak amikor a zsidó nép elpártolt a szabadító Jézus Krisztustól, fordult Isten a pogányokhoz, a különféle népekhez. Így érkezett el Isten szabadításának üzenete, az evangélium hozzánk, magyarokhoz is. Ma az üdvrend szempontjából nincs különbség Isten előtt zsidó és nem zsidó között. Isten számára semmi olyan különbség nem érvényes, amelyet mi emberek állítunk fel. Előtte egyformán kedves minden ember, akármilyen a bőrének színe. Az Isten színvak – mondotta egy evangélista. Ő nem látja az embereket faj szerint, és nem osztályoz színek szerint. Téged is szeret és vár. Legyen számodra is az evangélium Isten hatalma és üdvössége!

SZÓL AZ IGE SODOMÁTÓL A GOLGOTÁIG

„Amikor hajnalodott, így sűrgették az angyalok Lótot:
Kelj föl, fogd a feleségedet és itt levő két leányodat,
hogy el ne pusztulj a város bűne miatt!” (1Móz 19,1-5)

Textus: 1Mózes 19

Kedves testvérek, néhány évtizeddel ezelőtt, mikor káplánként Órbottyánban szolgáltam, az ifjak minden szilveszterkor egy ifjúsági alkalmat szerveztek. Egy ilyen szilveszteri alkalmon kvízzjátékokat játszottunk, és azt a bibliai kérdést tették fel nekem, hogy ki volt Jannész és Jambrész? Azt mondták, hogy ószövetségi a kérdés, de az újszövetségben is megtalálható. Nagyon gondolkodtam, de nem tudtam rá válaszolni, viszont egy életre megjegyeztem, hogy ki volt Jannész és Jambrész: Pál apostol emlékezik meg az egyiptomi tízcsapás történetéből arról a hagyományról, amikor a fáraó mágusokat hivatott magához, és azok a maguk titkos mesteriségével ugyanúgy kigyóvá változtatták a botjaikat, mint Áron, de Áron botja elnyelte az övékét. Egyiptom vezető mágusait hívták így: Jannész és Jambrész, de a nevük nincs megemlítve az Ószövetségben, hanem Pál apostol említi őket név szerint a második tímóteusi levelében (2Móz 7,11; 2Tim 3,8).

Biztosan tudjátok, hogy a Szentírásban olyan könyvekre is találhatunk utalásokat, amelyeket nem ismerünk, vagy ha ismerünk is, de az üdvösség tekintetében nem tartjuk azokat befolyásoló erővel bírónak. Nem taníthatunk ezekről a könyvekről. Meglévők, de nem lényegesek. Tizenhárom ilyen könyvet említ a Biblia. Például Mózes negyedik könyvében, a 21. részben azt olvassuk, hogy van az Úr harcainak is egy könyve. Károli úgy mondja, hogy meg van írva „az Úr hadainak könyvében” (IV. Móz. 21:14.). Nem ismerős ez a könyv számunkra. Vagy egy másik leírás a Szentírásban, ahol Dávid király megszámláltatja Izráelt, de „emiatt Istennek haragja támadt Izráel ellen”, és azt olvassuk, hogy „Ez okból a szám nem vétett fel a Dávid király krónikájának száma közé” (I. Krón. 27:24.). Ezt a könyvet sem ismerjük.

Van továbbá két olyan megjegyzése a Szentírásnak, melyek elgondolkodtatják a mai Ószövetséggel foglalkozó teológus nemzedéket. Az egyik Józsué könyvében van leírva, amikor megáll a nap és a hold, és ezt olvassuk a 10. részben: „És veszteg maradt a nap, megállt a hold is, míg ellenségein bosszút állt a nép. Meg van ez írva a Jásár könyvében.” (Józsué 10,13) Egy másik megjegyzése pedig a Szentírásnak a második sámueli könyvben olvasható, amikor Dávid gyászéneket mond. Dávid ezzel a gyászénekekkel siratta el Sault és fiát, Jónátánt, és meghagyta, hogy tanítsák meg Júda fiait is erre az „íjdalra”, „amely meg van írva a Jásár könyvében”. (2Sám 1,17-18) Jásár könyvét ismerjük, és bár ez nem bibliai ihletettségi könyv, mégis figyelmünkre érde-

mes, mert kortörténeti adalékok találhatók benne.

Talán úgy gondoljátok, hogy nagyon messziről indultunk, és az idővel is jól kell bánnunk ilyen forróságban, de azért említettem meg mind Jannészt és Jambrészt, és azért említettem meg a Szentírásra kívüli könyveket, például Jásár könyvét, hogy jobban megértsünk egy-egy szentírásbeli leírást, egy-egy történetet. Ugyanis ez a bizonyos Jásár könyve beszél Sodomáról is. Beszél erről a vidékről, mely leírás alapján jobban fogjuk érteni, vagy talán még borzasztóbbnak fogjuk látni azt, amiről a mai igénk beszél.

Az egyik, amit olvasunk Jásár könyvében, hogy az a vidék, amelyet Lót magának választott, egy gyönyörűségi föld volt. A Szentírás is így beszél Sodoma vidékéről Mózes első könyvében, a 13. részben: „Ekkor Lót körülnézett, és látta, hogy a Jordán egész környéke bővizű föld. Mert mielőtt elpusztította az Úr Sodomát és Gomorát, egészen Cóarig olyan volt az, mint az Úr kertje” (1Móz 13,10). Termő vidék. Gyönyörűségi vidék. Nem véletlenül választja Lót. Akik láttátok gyermekeitek második hittankönyvét, abban van egy olyan színező, hogy Ábrahám és Lót elválnak egymástól. Van egy kiszikkadt, sárga föld, meg van egy tejjel és mézzel folyó föld. Válaszd ki, hogy melyiket választotta Lót – szól a feladat. Hát ezt a gyönyörűt, ezt a folyóval telit. Olyan volt, mint az Úr kertje. Azt mondja a Szentírás Sodomáról, Gomoráról.

Jásár könyvében pedig a következőt olvassuk: „Földjükön egy széles völgy fekvűt, vízforrásokkal és gyógyító növényekkel a víz körül. Sodoma és Gomora lakói évente négyszer kivonultak gyermekeikkel és feleségeikkel, hogy ott örvendezzenek dobszóval és táncokkal. És amint örvendeztek, felkeltek és megragadták szomszédjaik feleségeit, mások pedig szomszédjaik szűz leányait, és élvezték őket. Minden férfi látta, amint felesége és leányai ott vannak mások kezében, és senki sem szólt egy szót sem. Amikor felkelt a nap minden férfi és minden nő visszatért a saját házába és sátrába.”

Döbbenetes. De így talán érthető a züllesztésnek az a tetőfoka, amikor bekopogtatnak a dühöngő sodomaiak Lóthoz, és kéri a vendégeket. És akkor mit válaszol ez a megátalkodott lelkű Lót? Hallottatok. Azt mondta, hogy inkább kiadom az én lányaimat, „akiknek még nem volt dolguk férfival”, „tegyetek velük, amit jónak láttok.” Ifjúságunknak egyik döbbenetes élménye volt, amikor a közösségünkben kiszakadt egy lány. Ahogy kiszakadt a lány, mindenfelét beszéltek róla. Én életemben tőle hallottam először arról a ma Ma-

gyarországon is létező szexuális perverzióról, amit szvinger kluboknak hívnak. Amikor férfiek és feleségek összejönnek, és elcserelik egymást egy klubhelyiségben. Sodoma és Gomora. A bűn tetőfoka. És persze – hadd mondjam – nemcsak mi vagyunk ilyen szemérmesek, hogy az ilyen erőszakos, durva témákról nem beszélünk, hiszen féltjük magunkat, a templom falait, e szentséges teret, hogy ilyen szavakat vegyünk a szánkra, de a Szentírás is ezt mondja, hogy amikor megjelennek a dühöngők Lót ajtajánál, akkor azt ordítják be: Add ki ezeket a férfiakat nekünk, „hadd ismerjük őket.” Nos, kedves testvérek, nem szeretnék senkit elkészeríteni, ez az „ismerjük őket”, ez a legkeményebb szexuális perverzióknak a kifejezése itt az Ószövetségben. A fordítók sem merik visszaadni, hogy mit jelent ez a szó.

És hogyha még egy pillanatig a kortörténeti műre, Jásár könyvére tekintünk, akkor abban ezt olvassuk: „Ha egy férfi belépett ezekbe a városokba, megragadták, és az egyik ágyra fektették, és erőszakkal arra kényszerítették őket, hogy velük háljanak. Íme, testvérek, a bűn mélysége, csúcsa, tragédiája, az ember hova juthat! Feladja azt, amire teremtette őt az Isten. Vajon mi meghalljuk-e a megkínzottaknak a jajkiáltását? Vajon mi meghalljuk-e azoknak az embereknek a panaszatát és jaját, akik ma is ettől szenvednek? Akik vagy testi, vagy verbális erőszaknak az áldozataivá lesznek? Vajon van-e bennünk annyi érzés, mint amennyi ebben a megátalkodott Lótban volt? Ha van, az is gyalázat.

De azt mondja a Szentírás, hogy Isten azonban meghallotta ezt a jajszt. Isten meghallotta az erőszakot szenvedőknek a szavát, és angyalokat küldött, mielőtt elpusztította volna a várost. Az angyalok megjelennek Lótnál és családjánál, és azt mondják: Kelj föl, fogd a feleségedet, és itt lévő két lányodat, hogy el ne pusztulj a város bűne miatt! Indulj! Szaladj! És mikor az tétovázott, megragadták a férfiak a kezét, meg a feleségének, a két lányának a kezét, mert az Úr megszánta őt. Kivitték és otthagyták a városon kívül. Amikor kifelé vitték őket, ezt mondták: Mentsd az életedet, ne nézz hátra, ne állj meg sehol a környéken! A hegyre menekülj, különben elpusztulsz! Íme, Istennek ez a válasza a bűnre. A szabadítás. A megmentés. Hívlak téged – mondja az Isten –, ne tétovázz! Siess! Indulj! Menekülj! Sokan azt mondják, hogy a Szentírás szava túlzó. Nincs itt erről szó! Nincs ilyen nagy baj! Hiszen mi nem Sodomában élünk, hanem Pomázon, Csobánkán, Budakalászon, itt a környéken. Mi nem tudunk ilyenekről!

Tudjátok, mi a szomorú?

Az a szomorú, hogy lehet, hogy Lót és az ő felesége nem voltak aktívan részesei ennek a megátalkodottságnak, de hozzászoktatták a lelküket. Kibékültek vele.

Tudjátok, hogy néhány napja, néhány hete megkezdődött a parókia felújítása, és Nagy Sándor testvérünkék kivették az ablakokat. A következő héten megkezdődik majd a szobáknak is a rendbetétele. Volt egy olyan ablak, hogy amikor aláfeszítettek, egyszerűen széthullott. Nem darabokban kellett kivinni az ablakot, hanem össze kellett söpörni vödörbe. Mert a szű úg berágta magát a fába. Kívülről épnek, egészségesnek tűnt, de csak a máz tartotta. Olyan szépen le volt festve, testvérek, azt kellett mondani, öröm volt takarítani. Összetartotta a festék. És amikor megfeszítették, akkor porba hullott az egész. Ilyen a bűn. Mint a szű, mint a féreg. Belülről megemészti az embert. Észre sem veszed, hogy már csak a külső máz tart, belülről pedig semmi emberi tartás nincs már. Üres vagy! Egy bogárnak – rossz szót használok – ciripelését néha lehet hallani, ezt megszokja a lelkiismeret, ettől lehet aludni. De az Isten nem akarja, hogy ez legyen a sorsod, hanem azt mondja: Menekülj! Indulj! Megmentelek, szabadítod vagyok!

És ebben a történetben azt is látjuk, hogy tulajdonképpen az Isten népe, az őszövétségi nép és az újszövétségi nép is – jövevény nép. Azt mondja a Szentírás, az apostoli irat: „mert nincsen itt maradandó városunk” (Zsid 13,14). Péter apostol pedig azt mondja, hogy mi pedig „jövevények” vagyunk ezen a földön. Azt szoktuk mondani, hogy parókusok vagyunk ezen a földön. Ezt jelenti a parókia: ideiglenes lakhely. Az a sátorház, amiben vagyunk. Mi jövevények vagyunk. És az ember mégis hozzászokik ehhez a világhoz, a világnak minden bűnéhez. Nem tud elengedni belőle semmit.

Jézus, amikor hivatkozik Lót történetére, azt mondja: „úgy lesz, ahogy Lót napjaiban történt: ettek, ittak, adtak, vettek, ültettek, építettek” – és egyszer csak eljön az Isten. És „az egyik felvételik, a másik pedig ott hagyatják”. Azt mondja, hogy aki otthon hagyott

valamit, ne menjen vissza érte, mert nem fog megmenekülni. És azt mondja Jézus: „Emlékezzetek Lót feleségére!”. És utána hozzászoktat: „Aki meg akarja tartani az életét, elveszti, aki pedig elveszti, megtartja azt.” (Lk 17,28-34) Jézus azt mondja: „Emlékezzetek Lót feleségére!”, aki nem tudta elengedni mindazt, amije volt a városban. Nem tudta elengedni azt a fajta gazdagságot, amit Sodoma jelentett, ahol kétségtelen, hogy sokkal biztonságosabb, sokkal szebb volt az élet, mint jövevényként sátorban élni, mint nomád emberek lenni. Mózes negyedik könyvében is így kiált fel sírva a nép: „Milyen jó dolgunk volt Egyiptomban!” (4Móz 11,18b) De jó volt ott, amikor vertek bennünket, amikor a kiszámítható rossznak a részesei voltunk! Most pedig itt vagyunk a pusztában, és állandóan ezt a fránya mannat esszük, ami ízetlen, megbűdösödik, megkukacosodik. Jobb lett volna ott maradni!

A Szentírás figyelmeztet téged: jövevény vagy, a bűn pedig beleragaszt a hétköznapiakba. Ne fordulj vissza! Ó, hány ember életében keserű megtapasztalás ez, hogy elindul, hogy szenvedély van benne. Hívott az Isten! Várt az Isten! Megszólított az Isten! És az úton, ahogy menekült a hegyre, lelassul. Látja még maga előtt talán a gyermekeit, vagy a férjét, a feleségét, akik ott rohannak, mert még értik Isten szavát, de a szívében már kétfajta kíváncsiság van: az egyik, hogy mit lát a gyermekei hátán. Tényleg hullik a kénköves eső? Visszatükröződik valami rajtuk? Meg az, hogy mi az, amit ott kell hagyni. Ami ott fog menni veszendőbe. Az ember nagyon nehezen tudja elengedni a bűnt. És akkor Isten Jézuson keresztül újra figyelmeztet: Emlékezz Lót feleségére! Aki meg akarja menteni az életét, elveszíti, aki pedig elveszíti, az megmenti. Mire is van szüksége az embernek?

Engedjétek meg, hogy az igehirdetés végén még egy fontos gondolatot mondjak arról, hogy mi az, amit itt hagyunk. Tolsztojan van egy kis novellája (9-10 oldal, akár vasárnap délutáni olvasmányok is ajánlom), ez a címe: „Mennyi föld kell egy embernek?” A történet természetesen Oroszországba visz el bennünket, ahol él egy parasztember, és végzi a mindennapos munkáját. Ahogy felkel a nap, ő maga is felkel, ahogy lenyugszik, ő maga is pihenőre tér. Nagyon jól él a maga módján. Aztán megérkezik a kereskedő rokon a családba, és azt mondja: Ti így éltek? Beleragadva a sárnak, a mocsoknak a tengerébe? Ti a trágyából akartok megélni? És ez a gondolat belefészkel magát a parasztember szívébe. Neki több kellene. A következő hetekben, hónapokban a környéken eladóvá válik egy földbirtokosnak a földje, összeszedik a megtakarított pénzüket, megvesznek belőle egy darabot. Aztán utána egy nagyobb szelet földet vesznek, még nagyobbat. Gazdagodik az életük, sikeres lesz.

És ekkor meghallja a mi emberünk azt, hogy a baskírok földjén földet osztanak, méghozzá úgy, hogy ki kell fizetni

egy bizonyos összeget, de nem a földterület nagyságáért, hanem amennyi földet az ember egy nap alatt körbe tud járni, az lesz az övé. Ennél jobb üzlet nincsen – mondanánk ma. Elmegy oda ez az ember, megfizeti a vezérnek a napi járóföldet, és megkérdezi, hogyan jelölje ki ennek a földnek a határait. Azt mondja: Vigyél magaddal egy ásót! Ahol

azt gondolod, hogy határ lesz ott, jelöld meg, vegyél ki belőle egy darabot. Elindul az ember, járja a határt, kiszögezi az egyik pontot, majd a másikat. Meglát egy dombot, utána egy völgyet, vizet. Azt mondja: Ez jó lesz majd a lennek. Aztán utána az erdőt: Ennek fájából majd micsoda házat fogok építeni! Am egyszer csak észreveszi, hogy már lefelé jár a nap. Megsokasítja a lépéseit, szinte már rohan, enni sincs ideje, és látja, hogy a nap lebukik a domb felett. Azt mondja: Itt a vég! Nem értem vissza. Elveszett, amit befektettem. Aztán látja, hogy a baskírok még ott szurkolnak neki, mert azon a vidéken, ahol ők állnak, nem a domb viszi le a napot. Látja, hogy lehet még menni. Összeszedi minden erejét és rohan, de amikor megérkezik a baskír vezér elé, a szívéhez kap, összeszerog és ott hal meg. És ekkor a baskír vezér csak ennyit mond: Ássatok neki egy akkora gödröt, ahová elfér. Ennyi föld kell egy embernek.

A bűn ezt okozza, testvérek, a mai igénk evvel szembesít bennünket. De azzal is szembesít, amit egy lelki ének így fogalmaz meg: „Siessetek, hamar lejár, / Kegyelme már régóta vár, / Ma még lehet, ma még szabad, / Borulj le a kereszt alatt!” (Füle Lajos). Testvérek, Isten hozzánk nem angyalokat küld, hanem elküldi az Ő egyszülött Fiát, Jézus Krisztust. Aki megfogja a te kezedet is, Aki nemcsak unszol, hanem bátorít: Siess! Megmentelek! Nekünk is van egy hegyünk – ez a Golgota. Ott van a mi szabadulásunknak a záloga. Jézus Isten kinyújtott karja feléd, azért, hogy megmentsen téged. Hogy megmentsen abból az állapotból, amely állapot Lóté, vagy amely állapot a belülről rágó szúé. Hogy épületed legyen, nem kézzel csinált, hanem örökkévaló mennyei házad. Ámen.

Nyilas Zoltán esperes

Több mint 32 évi hűséges szentendrei szolgálat után augusztus 1-jével nyugalomba vonult a Szentendrei Református Egyházközség lelképásztora, **DR. P. TÓTH BÉLA**. Pályafutása szentendrei lelkészként a sikerek esztendei voltak a gyülekezet életében, elég, ha a református gimnáziumra, vagy a református óvodára gondolunk, de Isten gazdagon megáldotta a gyülekezetet lelkiekben is, és számos megújult élet született Isten Szentlelke által.

Egyik igehirdetésében a lelképásztor arról beszélt, hogy az ember ugyanaz a nyugdíj előtt, mint a nyugdíjba vonulása után, ezért bízhatunk abban, hogy szolgálata sem ért véget, és fogunk még találkozni Dr. P. Tóth Béla igehirdetéseivel. Ebből a célból egy önálló honlap is létrejött, melynek címe: www.ptothbela.com, itt továbbra is elérhetőek lesznek az Igéről vallott gondolatai az érdeklődők számára. Isten gazdag áldását kérjük további életére, szolgálatára, szereteteire, és hogy nyugdíjas lelkészként is segítsen legeltetni az Isten közöttünk levő nyáját, mint aki példaképe a nyájnak.

A pomázi-csobánkai gyülekezet nevében is szeretettel köszöntjük őt nyugalomba vonulása alkalmából, és egy olyan igehirdetésével szeretnénk megemlékezni eddigi szolgálatára, amely mindannyiunk számára bizonyosságtétel arról, hogy egyedül Krisztusban lehet úton járásunk és hazaérkezésünk, Ő vezet bennünket az Atyához.

JÖVEVÉNYNEK LENNI

Textus: 3 Móz 25,23 és 1 Krón 29,15

„A földet senki ne adja el véglegesen, mert enyém a föld, ti csak jövevények és zsellérek vagytok nálam.”

„Mi jövevények és zsellérek vagyunk előtted, mint minden ősiünk. Napjaink olyanok, mint az árnyék, amelyben állandóság nincsen.”

Sokan ismerik *Thomas Mann* novelláját, amely a Tonio Kröger címet viseli, és a szerző egyik korai, huszonöt éves korában publikált műve. Két fiúról szól, akik később felnőtt férfiak lesznek, de a novella kezdetén még csak tizenégy évesek és jó barátok. A szerző azzal fogalmazza meg barátságuk lényegét, hogy „én és enyém érzéseik” közel voltak egymáshoz, így nem csoda, hogy rokonszenvesek voltak egymásnak. Később aztán eltávolodnak, és sok év múlva találkozva már egészen más a világuk, de fiatal fiúként ez köti őket össze, hogy „én és enyém érzéseik” szinte azonosak. Érdekes és szép megfogalmazás, ami kifejezi sok barátság lényegét, hiszen a hasonló gondolkodásban támogatást kapunk, megerősíti világunkat és jó érzéssel tölt el.

Mondhatjuk azt is, hogy éppen az „én” és „enyém” érzések adják életünk állandóságát, biztos tartását: férfi vagy nő vagyok, mi az érdeklődésem, milyen lélek, milyen értékek jellemezték a családot, ahol felnőttem, ott mit tartottak jónak és mit tartottak rossznak, és aztán milyen tapasztalatokat szereztem a világról. Nagyjából ezek teszik az ember „én érzéseit”. De az „enyém érzések” is igen fontosak, hiszen az én ízlésem,

az én kedvenc színem, szeretett vagy nem szeretett ételeim, a kiválasztott társak, akikkel szívesen vagyok együtt, kivált a kamaszoknál, de aztán az egész élet során mindenkor fontosak. Hozzátehetjük az én felekezeteimet, az én pártomat, a nekem kedves helyeket ebben a világban. Ha pedig az „enyém” világa már olyasmire vonatkozik, ami a földhivatalban is be van jegyezve, mint tulajdonunk, akkor sokszor vére megy a dolog, ha ahhoz hozzá akarnak nyúlni vagy valamelyik részét elvitatják tőlünk. Igen, az „enyém” vagyis a tulajdonlás dolgát a világ törvényei is védik, amit ma a magántulajdon szentsége címszóval szokás emlegetni, és szinte a legfontosabb alapelvek számít.

Milyen különös, hogy Isten igéje túlmutat ezen, és alapjaiban kikezdi és megkérdőjelezi a tulajdonlást, mint emberi egzisztenciánk legfőbb alapját. Nem bíztat ugyan arra, hogy sértsük meg mások tulajdonjogát bármilyen tekintetben is, ahogy születtek ilyen ideológiai és társadalmi programok az igazság bajnokai részéről: vegyük el a gazdagoktól, adjuk a szegényeknek és minden rendben lesz – de mint alapvetően kijelenti, hogy hiába örökölt valaki a szüleitől, nagyszüleitől, dédszüleitől bármit is, az igazi tu-

lajdonos mégsem ő. „Az Úr a föld, és annak teljessége”, mondja a 24. Zsoltár, és ez teljesen új szemléletet ad minden lehetséges tulajdonlásnak. Egyszerűen relativizálja, megfosztja szentségi jellegétől, amikor kiveszi az első helyről, és azt mondja, bármilyen fontos is valamelyik „enyém érzés” az életünkben, akkor is az Úr a föld és annak teljessége, a föld kerekessége és annak lakosai.

Ez a bibliai igazság egy végtelen nagy szabadságra nyit ajtót, mert azt mondja, ne legyen az ember semminek a rabjává, még ha a legfontosabb tulajdonainkról lenne is szó. És itt már messze ne csak az anyagiakra és az ingatlanokra gondoljunk, hanem vélekedéseinkre, nagy igazságainkra és hangoztatott alapelveinkre is, főleg abban az esetben, ha azokat mások ellenében, harci eszközként használjuk – tehát minden megrögzöttségünkről. Miért evangélium ez? Azért, mert szabaddá és megszólíthatóvá tesz embereket, akik kizárólag csak a saját igazságait akarják hallani, egymását már nem. Felszabadít attól az illúziótól is, hogy a világban bármi is állandó lenne, és rövid úton visszavezet minket ahhoz az igazsághoz, hogy az élő Isten az egyetlen valóban biztos pont a létezésben. Aki őt megtalálja, és bálványait képes elengedni, az lesz szabad ember. Így kell érteni azt, hogy „az Úr pedig Lélek, és ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság”. (2 Kor 3,17)

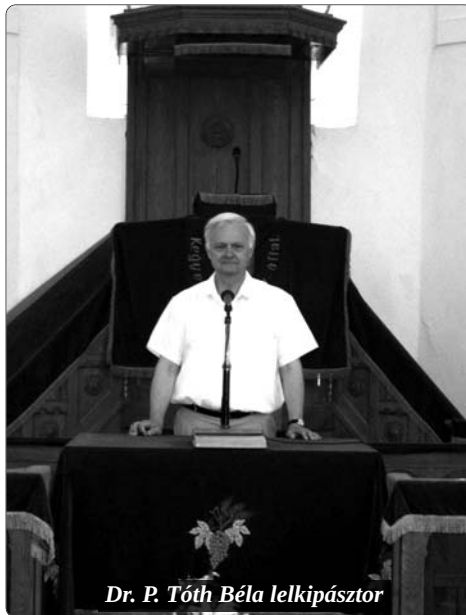
Aki járt már Shakespeare szülővárosában, Angliában, az láthatta a nagy drámaíró szobrát, aminek talapatára négy idézet van vésvé a költő különböző műveiből. Mindegyik csodálatosan szép mondat. Ezek egyike a Macbeth drámájából való, az a pár szó, amit a szörnyű hős a veresége pillanatában mond: „... life is but a walking shadow...” – Az élet olyan, mint a futó árnyék...” (V. szín) Kevesen tudják, hogy Shakespear műveiben mintegy ezerkétszáz bibliai idézetet és utalás található, és ez is egy azok közül. A szerző éppen mai igéinkből idézi: „Mi jövevények és zsellérek vagyunk előtted, mint minden ősiünk. Napjaink olyanok, mint az árnyék, amelyben állandóság nincsen.” (1 Krón 29,15) Mindenki csalódni szokott, aki állandónak véli a világ dolgait, és nincs tisztában annak

átmenetiségével. Emlékezzünk az igei szó nagyszerű költészetére: mint a futó árny a mezőn, olyan az élet legdrágább kincse is. Aki lenéz mondjuk a Kőhegy magasából, Szentendre és Pomáz között, és látja a felhők árnyékát, amint haladnak a tájon, az megérti, miről is szól ez az ige. Egyetlen olyan van ebben a világban, „akiben nincsen változás vagy változásnak árnyéka” (Jak 1,17) – és ez a valaki az Örökkévaló, aki viszont számot tart ránk, emberekre, egyen-egyenként.

Miránk, akik jövevények vagyunk és zsellérek, mint minden ősiünk is az volt, akárhogy berendezkedtek volna is a maguk világába. Jól példázta ezt a lelki berendezkedettséget az átlagember, a polgár viszonya a művészetekhez. Ha egyáltalán szüksége van rá, legfeljebb a táncdalig jut, és még a templomban is legszívesebben azt hallgatná. Értékesebb muzsikának csak a hiányt látó, szenvedő ember teszi ki magát, mert az olyan zene nem kiszolgálja, hanem továbbviszi az embert abból az állapotból, amiben van.

A kényelmes berendezkedettséggel a Biblia szembeállítja az úton járás, a jövevényesség fogalmát. Ez a motívum végigvonul az egész Szentúron, és Jézus keresztre feszítői is pontosan a nagyon berendezkedett életű emberek voltak, akik elfelejtkeztek arról, hogy ők csak jövevények és zsellérek. Nekik nagyon igazuk volt. Jézus maga pedig még elvileg sem mondott igent arra, hogy számára hajlékot építsenek, ha mindjárt Illés és Mózes társaságában is, hanem azt mondta, kövessük őt, menjünk az úton, ahol ő jár előttünk. És aki ő utána akar menni, az tagadja meg magát, vegye fel a sátorfáját, és kövesse őt. (Mt 16,24, Mk 8,34, Lk 9,23) Ez a vándor élet egyetlen fontos imádságot ismer: „Áldj meg s kegyelmedet reám is töltsd ki bőven, hogy Jézust nézzem és övéle győzzek én.” (445. dics. 5.v.) Ha ez már nincs ott a mindennapjainkban, hogy mi Jézust nézzük, rá figyelünk, akkor ezt újra el kell kezdeni, mert egyedül ettől keresztyén a keresztyén. Nézzük mi a valóság-show-kat, nézzük mi az internetet, és nézzük mi eleget más emberek életét, olyanokét is, akiket irigylünk, meg olyanokét is, akikre haragszunk, mikor hibáznak már végre – de kezdjük csak el újra nézni Megváltó Jézusunkat! Merre megy ő előttünk, tényleg őt követjük-e? Fontos-e, ha megáll, és olykor egy hétig egy helyben marad, amint a pusztában vándorlók tűzszolpa tette? (4 Móz 9,15-23) Van-e kellő türelmünk maradni ilyenkor a helyünkön és nem tenni semmi, csak várni és vární? S készek vagyunk-e indulni vele, ha az éjszaka közepén felkerekedik, s előttünk megy a nagy sötétben, amit mi magunk nélkül általában át sem látunk?

Megtanít majd minket a megváltás tudományára is. Manapság sok szó esik az elengedés képességéről, ami valóban hiánycikk. Nem csoda, hiszen az un. fogó-reflex velünk születik: az egy napos kisbaba úgy meg tud markolni egy ceruzát, ha odateszik a marka elé, hogy a saját súlyát elbírja a kapaszkodásával. Ez a megkapaszkodás aztán

Dr. P. Tóth Béla lelkipásztor

elkísér bennünket egész életünkben, és pedig lelki-szellemi értelemben is, és néha valóban nagyon nehéz valamit vagy valakit elengedni. De el ne feledjük a bennszülöttek trükkjét, akik úgy fogják meg a majmot, hogy szűk nyakú üvegbe rizst tesznek. A majom éhes, belenyúl, megmarkolja az eleséget, aztán nem tudja kihúzni a kezét az üvegből, mert az ételt nem akarja elengedni, és így könnyű szerrel elejtik. Vajon nekünk mit kellene kiengedni a kezünkől, hogy újra szabadok legyünk? Ne feledjük, ha megfogtunk valamit, az is megfogott minket. Amíg elengedni nem tudjuk, vagy nem is akarjuk, addig fogva tartja az embert. Pedig el lehetne engedni egy sérelmet, ami régóta bánt, vagy el lehetne engedni az anyagiak halmozásába vetett hitet is – és még sok mindent, amit túlságosan megmarkoltunk.

Evangéliumként hadd szóljon meg itt az is, hogy akár bűnöket is lehet ám elengedni. Vannak rossz tulajdonságaink bőven, és ha nem ragaszkodnánk hozzájuk olyan nagyon, már régen elhagytak volna. Hát gyakoroljuk magunkat ezek elengedésében is. Valaki elmondta, hogy egyszer az igehirdetés nagyon a szívéhez szólt, még ifjú korában. Huszonkét éves volt, de már hat éve erős dohányos. És ahogy ott állt a templom után Budapesten a villamosmegállóban, hogy induljon haza, a megszokás ereje szerrint rágyújtott, de az első mozdulat után nézni kezdte a kezében lévő cigarettát, mit is keres tulajdonképpen az ott. És ahogy nézte-nézte, rájött, hogy egyáltalán nincs is rá szüksége, s eldobta anélkül, hogy szívott volna belőle. Amikor ezt elmesélte, már nyolcvanhárom éves volt, vagyis hatvanegy évig elvonta a dohányfüst nélkül, amit pedig valamikor hat éven át olyan fontosnak talált. Kapott Istentől tízszer annyi időt szabadságban tőle. Hát ezért fontos, hogy maradjunk jövevények és zsellérek, akik nem rendezkednek be olyan na-

gyon az életükben, hogy már senki és semmi nem tud segíteni rajtuk.

Vándor mivoltunknak van azonban egy olyan magaslata, ahova valóban csak a Jézus követői jutnak. Még ez a folytonos úton járás is véget érhet egyszer, és pedig lelki értelemben, a megérkezés örömeivel. Így olvassuk: „*Nem vagytok immár jövevények és zsellérek, hanem polgártársai a szenteknek és cselédei az Istennek. Kik fölépítettetek az apostoloknak és prófétáknak alapkővén, lévén a szegletkő maga Jézus Krisztus, Akiben az egész épület szép renddel rakattatván, növekedik szent templommá az Úrban, Akiben ti is együtt építettetek Isten hajlékává a Lélek által.*” (Ef 2,19-22)

Testvérek, ma országunkban a lakosság 68 %-a mondja magát hívőnek a maga vagy felekezet módján, de ebből mindössze 16 % becsüli meg a hívők közösségét azzal, hogy évente legalább egyetlen egyszer templomba is elmegy, gyakorolja a közösséget a vele egy hiten lévőekkel, 52 % teljesen nemet mond a közösségre. Elvileg igent mond ugyan Istenre, de gyakorlatban nem mond az egyházra, a hívek közösségére. Hát ahol valóban Jézus a szegletkő, ott „*az egész épület szép renddel rakattatván, növekedik szent templommá az Úrban*”. Nem szabad olyan önhittnek, gőgösnek vagy sértettnek lenni a hívő embernek, hogy valaha is nemet mondjon a közösségre, és lelkiileg elmagánosodjék. A hitbéli individualizmus, a közösség megtagadása igenis bűn: annak a jele, hogy valaki fölébe helyezi magát a szentek egységének. Nem hiszi, hanem tagadja, hogy a Szentlélek létre kívánja hozni az egyetlen anyaszentegyházat. Hány magános, beteg lélek gyógyulna pedig, mennyi depresszió, képzelgés és főbiázás, meg önsajnálkozás érne véget, mennyi szenvedélybetegség tisztulhatna szép, büszke és tiszta léletté – mihelyt emberek elmondhatják magukról, hogy „*nem vagyunk immár jövevények és zsellérek, hanem polgártársai a szenteknek és cselédei Istennek*”.

Ennek a nagyszerű igének két oldaláról hallottunk ma. Az egyik az volt, amíg valaki még el sem jutott ide, és azt hiszi, övé a lakása, övé a telke, övé a magántulajdona, övé a nagy igazsága és övé a megváltótathatatlant természetete is.

Az ilyen állapotban lévőeknek azt mondja az Úr: jó lenne egy kis alázat és csönd, elismerni végre, kié a föld és annak teljessége – ti pedig jövevények vagytok és zsellérek, semmi más. Az Ószövetség emberei idáig, ennek felismeréséig íme, eljutottak.

Az ige másik, még továbbhaladó része azonban, ami az Újszövetségből szólongat minket, azt mondja, ha ide érkezett valaki, azért van még tovább. Nem csak vándorlás, nem csak zsellérsors, nem csak örök úton járás lehet a hívek élete, hanem otthon és hazaérkezés is. Még az élet fájáról is enni kap, aki győz, olvassuk a Jelenések könyvében (Jel 2,7), pedig milyen véglegesnek látszóan elveszett az a Paradicsomban. És az sem véletlen, hogy már az Ószövetség is többször említi az idilli nagyszerű látomását: Azokban a napokban ki-ki meghívja felebarátját a szőlő és a füge alá. (1Kir 4,25, 2 Kir 18,31, Mik 4,4, Zak 3,10) Mert Krisztusban tényleg eljön hozzánk az üdvösség, és akik őt követik, ezt a csodát élék át: „Nem vagytok immár jövevények és zsellérek, hanem polgártársai a szenteknek és cselédei az Istennek. Kik fölépítettetek az apostoloknak és prófétáknak alapkövén, lévén a szegletkő maga Jézus Krisztus, Akiben az egész épület szép renddel rakattatván, növekedik szent templommá az Úrban, Akiben ti is együtt építettetek Isten hajlékává a Lélek által.”

Erre a két lépésre kaptunk hát tanítást ezen a mai napon: kigyógyulni a „saját tulajdon” betegségemből, valójában a berendezkedett élet bálványából, ahol minden az enyém és minden rendben van – elfogadni az Urat igazi tulajdonosnak és magamat jövevénynek és zsellérnek. „Nincs itt maradandó városunk, hanem a jövődöt keressük”. (Zsid 13,14) Ha pedig már erre eljutottam, tudok úton járó vándor lenni, semmi más, akkor lássam meg a még magasabb szintet: én, a jövevény és zsellér, Krisztusban lehetek Isten hajléka, szent templom, és mi együtt épülhetünk a közösségben, az anyaszentegyházban az ő hajlékává a Lélek által. Így legyen! Ámen.

(Az igehirdetés elhangzott 2015. június 7-én, a szentendrei református templomban.) ■

Az év elszállt, kórusunk életében immár a tizenhetedik. Isten megtartó kegyelme minden évben megerősít bennünket, ezért állhattuk körbe június 7-én ismét az úrasztalát a pomázi református templomban, hogy lezárjuk az évadot.

Ez az évad rendhagyó módon már tavaly augusztus 20-án elkezdődött azzal, hogy a városi ünnepségen átadták kórusunknak a Pomáz Város Önkormányzata által adományozott Közművelődési Díjat. Ekkor kértek fel minket az október 23-i ünnepi szolgálatra, ahol először énekelhettük a „Tartsd meg hazánkat, Isten” kezdetű kánont. Az évadzáró alkalmon is ez az ének hangzott fel először, utána pedig Gárdonyi Zoltán „Magyar ének”-e, amit tizenöt évvel ezelőtt Gödöllőn, a Református Világtalálkozó Kórushangversenyének közös művévé választottak, és akkor kezdődött a testvérkapcsolatunk a maroszentgyörgyi Reménység Kórusal.

Orbán János

Az idén április 19-én Teremtőjéhez tért Füle Lajos „Szeretnék énekelni Néked” című versét Holtságné Csipán Ágnes mondta el.

Vannak énekek, melyek nagyon hamar belopják a szívünkbe magukat. Ilyen a „Jöjj el az élet vizéhez” kezdetű is. Egy próba erejéig erdélyi látogatásunk alkalmával is felcsendült, a Szovátán található Medve-tónál. Amikor az ember ráeszmél, hogy igenis naponként meg kell újulnia, felcsendülhet szájából a „Bár bűn és kín gyötör” kezdetű dicséret. A két kórusmű

előadása után Orbán János énekelt, gitárral kísérve magát.

Az évek folyamán többször előkerült a „Már én utaztam” címet viselő mű, amelyet csak Golgotaként emleget kórusunk. Golgota. Hogy is néz ki valójában? Jeruzsálem városán kívül, egy koponya formájú „hegy”, melyen három kereszt áll. Középsőn maga az Isten Fia. De a golgotai kereszt alatt megpihenhet a fáradt földi vándor is. Viszont ezzel még nincs vége az Úr váltságművének, hiszen akkor nem szólalhatna meg húsvét reggelén a „Felvirradt áldott szép napunk” kezdetű énekünk. Nem a gyász, a szomorúság győzött, hanem a feltámadás és az ÉLET.

A két énekre szépen „felelt” Túrmezei Erzsébet „A harmadik” című verse, melyet Novákné Szarka Zsuzsa mondott el.

Évadunknak voltak „lazább” hónapjai, de sűrű hetei is. Énekelünk a Duna-parti kórházban, egyházmegyénk tisztségviselőinek beiktatásán, Pomázon, Leányfalun, az öregotthonban, a pomázi r. katolikus templomban, Erdély szép tájain. Bián, az egyházmegyei kórustalálkozón, Pomázon a városi kórustalálkozón és persze gyülekezeteinkben. Legutóbb Csobánkán szolgáltunk, ahol elhangzott a „Jövel, Szentlélek Isten” kezdetű énekünk is, amit az évadzárón is előadtunk. Czák Nóra és Cseri Anna fuvolán, Csékö András harmonán közreműködött. Ezt követően pedig „A mennyben fenn a trónusnál” kezdetű éneket hallhatta a gyülekezet.

Szolgálatunk végén záró énekként a „Mindörökké hű az Úr” kezdetű ének szólalt meg gitárkísérettel, melynek éneklésébe a padokon elhelyezett kotta segítségével mindenki bekapcsolódhatott.

„Nagy az ÚR, méltó, hogy dicsérjék, nagysága felfoghatatlan.” – valljuk együtt a zsoltárossal. Évadzáró alkalmunkon az Ó dicséretét zengtük, és így készülünk az új évadra is. Ha valaki kedvet kapott arra, hogy csatlakozzon kórusunkhoz, sok szeretettel várjuk szeptemberben.

Bíró Krisztina ■

Psalmus Kórus 2015

„QUO VADIS” – HOVA MÉGY? Márk 7:31-37.

Az elmúlt napok hírei – miközben hordozó imádságra sarkalltak – hosszú gondolatsort indítottak el bennem. Egyre több körülöttem az idős és beteg ember, akik készülnék elhagyni e földi létet. A vigasztaló számomra – nem családom tagjairól, hanem lelki testvéreimről beszélek –, ők mind az Úr gyermekei, akiknek elkészített helye van az Isten országában. Ők mind szabadok, akiknek köteleit Jézus oldotta meg, s akik értették és hirdették életükkel és szavukkal: „...*mindent jól cselekedett.*” (37. vers)

Ugyanakkor látom és hallom azt a sok zúgolódót, akik keserűen mondják: fiatal, még élhetett volna – miért a jó embereknek kell meghalniuk, a rosszak meg vígan élnek!?

Van a Máté 18:8. versében Jézusnak egy nagyon fontos kijelentése: „*Jobb néked az életre sántán vagy csonkán bemenned, hogyan két kézzel vagy két lábbal vettetned az örök tűzre.*”

Testvérek! Hiába él valaki száz évig, hiába makkegészséges, ha az örök tűz, a kárhozat lesz az osztályrésze! Ahogy a mai fiatal nem tudja elképzelni, hogy milyen volt a II. világháború és az utána következő évtizedek – hiába beszélsz róla. Ugyanúgy a ma embere sem tudja felfogni, hogy milyen a kárhozat, mely rá vár, mit jelent ott tölteni az öröklétet. Csupán ennyi a hasonlóság! A különbség pedig az, hogy míg a fiatal nem élt abban a korban, addig a ma embere – amíg Jézussal nem találkozik – benne él az Istentől távoli világban. Ahol – ahogy igénk írja – süketnéma, valami gátolja abban, hogy meghallja az Isten beszédét, s Róla, mint Úrról, igazán tudjon szólni. Filmek, könyvek, bölcsnek mondott előadások szólnak Isten személyéről, az Ő Egyszülött Fiáról, s persze az emberről. Okoskodnak, elméleteket gyártanak, s azok, akik készpénznek veszik állításaikat, hamar rájönnek arra, hogy ezek csak ötleletek, vakvágány, ahova vezetnek.

A világ azonban nincs magára hagyva. Isten gyermekeinek imádsága száll fel érte, hogy bárcsak találkoznának Jézussal, mert Általa megváltozhatnak az életük. „*Hoztak neki egy nehezen szóló siketet és kérték őt, hogy vesse rá kezét.*” – Aki olvassa ezt az írást és személyesen még nem találkozott Jézussal, hallja meg: imádságok szállnak érte Isten elé!

A változás nem automatikus! Elég olvasni az Igét, elég elmenni egy csendeshétre – Jézus érintésére van szükség! Ez több annál, hogy megláttam Őt munkálkodni mások életében, hallottam csodáiról, szimpatikussá vált, mi több, nem keresek más megoldást, a változást Tőle várom! Vegye el a poharat, vegye el a drogot, parázna gondolataimat, s mindent, amiért már én is szégyellem magam, tegyen szabaddá! – Ha így gondolkodsz, akkor neked, testvérem, csak a haszon kell Jézusból, Ő maga nem! Ez nem elég! Így még nem

vagy érinthető távolságra! Amikor csak arra vagy képes, hogy elfogadjod: mindnyájan bűnösök vagyunk – az még ez a távolság. Amikor már azt monddod: a bűnösök közt első vagyok én, akkor Jézus már kivitt a sokaság közül, s akkor már csak Ő van és te, s akkor jött el a szabadulás pillanata! S az ember, aki elméletben oly sokat tudott, ekkor megnyílt értelemmel már valóban tud. Saját, átélte tapasztalata támasztja alá: az Isten Egyszülött Fia valóban Szabadító!

Effata! – Nyílj meg! Ami eddig zárva volt, legyen nyitva. S a menny kapuja kintárul, mert „...*utat szerze mennyországra, örök boldogságra.*” – ahogy egyik énekünkben mondjuk.

Akit Jézushoz vittek, nagyon boldog ember lett. Nem lehet elhallgattatni. Szabadulásáról beszélnie kell, hírelnie örömét. Valóssággá lett az ige: „*Azért, ha valaki Krisztusban van, új teremtés az, a régiek elmúltak, imé újjá lett minden.*” (II.Kor. 5:17.) Már nem gyötrik félelmek, hogy talál-e olyanokra, akikkel megérteti magát, lesz-e, aki segít neki. Hiszen a mindenben ezek is benne vannak. A mi Urunk Jézus nem veszi ki bennünket e világból, hanem ott akar megáldani, ahova helyezett bennünket. S az áldás az, hogy személyesen jelen van az övéi életében, s megad mindent, ami a földi élethez és a kegyességhez szükséges!

Bárcsak mindenki érintésközébe lenne, hogy Jézus szabaddá tegye a bűnkötélétől! Az imádságok szállnak felfelé, Ő Igéje és Szentelke által munkálkodik – áldott legyen az Ő neve!

Pap Lászlóné lelkipásztor

TÚRMEZEI ERZSÉBET VÁLTSÁG

Neki sebei voltak, hogy nekünk ne legyenek, hogy nekünk ne égjenek, gyógyulva hegedjenek.

Hordott keserű átkot, hogy mi átoktól mentek,

bűnt, e világnak szennyét, hogy mi tiszták és szentek, kegyetlen kínhalált, hogy mi élők lehessünk. És gyűlöletből ácsolt kemény keresztet hordott,

hogy szeressünk, szeressünk, harmadszor is szeressünk.

Váltság.

S ha nekünk mégis vannak sebeink, mélységes mélyek, be nem gyógyulók, behegedők, megint kiújulók,

véres, halálos, szörnyű sebeink ... és, ha másoknak, nem áldás vagyunk, ha nem úgy élünk, járunk idelelenn,

hogy aki lát, azt mondja: kegyelem ... Ha mi hordjuk a bűnünk nyomorát és esünk, bukunk, botlunk végtelen,

akarva, akaratlanul... s olyan halálos-holt az életünk, mintha temető volna a szívünk, halál fuvalma a lehetünk... ha gyűlölködünk és nem szeretünk: ítélet.

Nem volna váltság, nem lenne ítélet. Akkor élnénk, ahogy lehet.

Sebekkel, kínzó fekélyekkel telten, bűnünk hordozva, rabul, letepertven, s nem lenne, aki ítéletre vonná a mi halálos, átok vert utunk, ha egyszer másképp nem tudunk. Élnénk, ahogy lehet.

Tisztaság, szentség, áldás szeretet örök elérhetetlenül tündökölnének a létünk felett.

De most olyan elérhető közel, Olyan hívogatóan tündökölnék. Miénk lehet a tisztaság, a szent, halálon, poklon diadalmas élet.

Van váltság! S van, ha nem fogadjuk el, ítélet.

Kedves testvérek, amikor a gyülekezet összegyűlik, a lelkipásztorban az a reményesség van meg, hogy az Igén keresztül maga Jézus szólal meg, sőt megszólít és megragad. Nem Jézus szellemiségére gondolok. Nem az oly közkedvelt és sokszor hangoztatott „keresztyén értékrendről” beszélek, hanem arról, hogy ugyanaz történik lelki, spirituális értelemben egy istentiszteleten, mint annál a kútnál, ahol Jézus a samáriai asszonnyal találkozott.

Az Úr beszédbe elegyedik velünk. Nemcsak szól, hanem megszólít. Nagy különbség! Ha Jézus megszólal, akkor egyszerűen történik is valami. Ha megszólít, akkor meg velem történik valami. Ha beszédbe elegyedik velem, akkor meg köztünk történik valami. Ha meghallgatom, beszélek velem, és netán még meg is teszem, amit Ő kér tőlem, akkor meg elindul valami olyasmi, amit úgy nevezünk, hogy tanítványozás. Amit úgy nevezünk: hitre való megtérés. Amit úgy nevezünk: misszió.

Igen, testvérek, ha ez nincs meg, lehet bármilyen igehirdetés, lehet bárkitől az igehirdetés, és lehet bármi az igehirdetés, akkor nem tölti be a célját az istentisztelet. Akkor van egy szép prédikáció, van egy emberek által leírt, kreált liturgia, énekekkel, imádságokkal, amely szép és vallásos, de nem történik semmi. Hazamegyünk és kész. De amikor Jézus megszólít, és jelen van a Lelke által, és valamit a szívedre akar helyezni, akkor ott történni fog valami. És ez nem a keresztyén értékrend, ez nem Jézus szellemisége, nem az Ő tanítása, hanem ez az Ő JELENLÉTE.

Nézzük csak, mi is történik ebben a történetben? Az asszony számára aznap minden ugyanúgy kezdődik, ahogyan addig minden egyes nap. Házimunka, főzés, ki kell menni a vízért. A vízfordás különösen nehéz munka volt, hiszen a nagy üres edényekkel leballagni a kúthoz, ez még a könnyebbik része, a nehezebb a vízzel teli edényekkel visszaférni. El tudjuk képzelni, milyen nehéz fizikai munka, mégis az asszonyok kötelessége volt a vízfordás. Nem is ez a furcsaság benne, hanem az, hogy ez az asszony délidőben megy a kútra. Tudni kell, hogy ezt a feladatot általában korán reggel végezték, még a nagy meleg előtt. Nem nehéz ezt elképzelnünk az elmúlt forró nyári napok tapasztalatai alapján. Korán reggel. Hiszen a hőség miatt a déli óra a Közel-Keleten ugyancsak a forróság ideje. Történetünk szereplője mégis délben megy vizet meríteni – ahogy akkoriban neveztek – Jákób kútjához, egy hatalmas korsóval. Hogy miért? Jézus fellebbenti a leplet az asszony életéről: eddig öt férje volt, és akivel most él, az sem a férje. Két dologról lehet szó: vagy nagyon szerencsétlen sorsú ez az asszony, vagy egy kicsapongó asszonnyal van dolgunk. Melyik lehet az igaz?

„Az asszony pedig otthagyta korsóját, elment a városba, és szólt az embereknek” (Jn 4,28).

A KÚT MELLETT

Textus: János 4,28-30.39-42

Sejthetjük, hogy azért megy délben, hogy ne találkozzon senkivel, ha lehet, egyedül végezze el a dolgát. Ne hallja a megvető szavakat, mondatokat, ne lássa a megbélyegző tekinteteket. Kerülni szeretné az embereket. Mikor a legjobb vízért menni? Délben. Ilyenkor mindenki otthon van, senki sem megy Jákób kútjához. Ez az én időm, amikor menni tudok – gondolja az asszony –, amikor nem kell szégyenkezni mások előtt. Ez a legvalószínűbb magyarázat.

Mégsem éri el a célját, nem jön be a számítása, mert mégis csak találkozik valakivel. Ott ül az út szélén a kút mellett egy furcsa zsidó férfi – Jézus. És nagyon különös: ez a zsidó férfi szóba áll vele. Hogy lehet ez? A zsidók messze elkerülik a samáriaiakat. Nem akarnak velük találkozni, velük érintkezni, velük egy sorsközösséget vállalni. De Jézus megteszi, mert Ő megte-

heti. Ebből már érzi ez az asszony, hogy valami nagyszerű dolog fog itt történni. Valaki, aki szóba áll vele, és különös dolgokról beszél neki. Élő vízről. Ez se olyan hétköznapi. Élő? Mitől élő az? Erre kíváncsi az asszony.

Amikor azonban ez a zsidó férfi egyre komolyabb és mélyebb dolgokról kezd beszélni, az asszony megijed. Megijed a saját mélységétől. Megijed bűnös lelkének a

mélységétől és a zsidó férfi lelkének a magasságától. Mélység és magasság találkozási pontja egy helyen, egy időben. Egy kútnál, melynek vize nem más jelent, mint életet, és Aki ott ül, nem más jelent, mint élő vizet. Azaz örökéletet. Ettől ijed meg az asszony. Megrémül, és megpróbál védekezni. Értetlenkedik egy kicsit, majd amikor kiderül, hogy mi mindent tud róla ez a zsidó férfi, akkor meg átsap teologizálásba. Hogy idejártak már az őseink is, itt mondtak és adtak hálát az Istennek..., próbálja valahogy elterelni a szót. De Jézus nem hagyja magát eltéríteni. Látszólag belemegy, hogy az asszony által felhozott témáról beszéljenek, és így kíséri, terelgeti őt tovább abba az irányba, ahová Jézus szeretné elvinni – a Róla való bizonyágtételig. És amikor az asszony megsemmisül a maga lelkében, és dobogó szívvel kimondja: „Tudom, hogy eljön a Messiás, akit Krisztusnak neveznek” (Jn 4,25), Jézus nemcsak az asszonyt leplezi le a bűneiben, hanem saját magát is, és felfedi azt, amit addig még a sokaság előtt, sőt még a tanítványok előtt sem tett meg, elmondja magáról, hogy Ő a Messiás: „Én vagyok az, aki veled beszélek.” (Jn 4,26)

Na, ne! Egy ilyen bűnös életűnek, egy ilyen kitagadott, megvetett asszonynak mondja el Jézus azt, hogy Ő a Messiás? Előtte fedi fel ezt a csodálatos titkot, ezt a misztériumot? Igen, előtte! Mert Isten Jézus Krisztusban valahogy mindig „ilyeneket” választ. Akiket nem szeretnek, akiket kitagadnak, akiket megbélyegeznek, megpecsételnek bármi miatt. Akiket mi lenéznénk, kivetnénk és megvetnénk, Ő azokat teszi előtérbe. Ez az asszony lehet, hogy bűnös volt, lehet, hogy öt férje volt, meg akivel most él, az se a férje, de Jézus tovább lát ezen. Jézus számára az asszony lelkülete, akarása a fontos, amit megérett benne, hogy én akarom a Messiást, akarom a változást! Nem mondja ki, de Jézus érzi, tudja ezt.

Messze van ez a párbeszéd tőlünk mind időben, mind térben, ám velünk is valahogy ugyanez játszódik le, testvérek. Maga Jézus szólít meg a kútnál. Beszédbe elegyedik velünk. Amikor egy ige különösen szívhez ér és megszólít téged, akkor nem tesz mást, mint leleplez. Leleplezi a múltadat, felfedi a jelenedet és megmutatja a jövődet. Múlt, jelen, jövő – Isten mindezeket egy kézben tartja, azaz uralja. Amikor az úrvacsorában megérezel valamit, ami téren és időn át hozzád szól, amikor az életre tekintve azt látod, hogy „valami” hatalom rendezi azt, nem tudod, hogy mi, pont akkor, pont abban az időben, pont azt hallod, ami megszólít, megérint, és megváltoztat valamit az élettedben – felkiáltasz: Hogy lehet ez? Ez a hatalom, amit nem mernek kimondani az emberek: Isten! Bárhogyan is nézzük, bárhogyan is gondoljuk, Isten valahogy, valamiképpen akkor és ott megszólít, és beszédbe elegyedik veled. Ma is szeretne

veled beszélgetni! Maga az Úr, a Megváltó, az élő Isten szólít meg téged!

Mindannyiunknak van egy Jákób kútja, ahova vízért megyünk, ahol találkozunk Valakivel, Aki mellé letelepedhetünk. És bizony hasonlóan türelmes, hozzánk alkalmazkodó az Isten, Aki pereléseinket, hibás elgondolásainkat is beleveszi az Ő tervébe, de nem engedi, hogy elcsaljuk Őt más irányokba, hogy kibújjunk az Ő hívása alól. Belemegy egy ideig, de aztán megfog, megragad és megtart. És ez a megtartás, ez olyan, hogyha el is múlik az életünk, de az folytatódik. Kinek nem kell az ilyen megtartás? Kinek nem kell egy ilyen beszélgetés? Azt hiszem, a legjobb párbeszéd, a legjobb beszélgetés az, ha te ma kicsit elcsendesedsz és elbeszélgetsz az Istennel. Tedd meg! Még ma!

De itt még nincs vége! Jönnék még érdekes dolgok! Az asszony otthagyja a víz-hordó edényt, és visszafut a városba. Valami történt az asszony szívében, de ezt nem lehet orvosilag, hanem csak lelkileg leírni. Otthagyja a korsót, mert számára már nem létezik az a korsó. A kút vize helyett ő valami nagyobb, valami fontosabbat talált: megtalálta az élő vizet – Krisztust! És ezt el kell mondania! Ezért kell elmennie.

Legyen számunkra ma egy nagyon fontos jelkép a korsó! Aki Jézussal találkozók, akinek az életébe a Megváltó beleszól, belenyúl, abban teljes átrendeződés megy végbe. Megváltozik a fontossági sorrend. A korsó a fontossági sorrend jelképe. Megnyílik egy újabb szintje az életnek. Ami eddig csupán csak sejthető volt, hogy létezik egy jobb élet is, egy boldogabb, biztosabb, kicsit nyugalmasabb élet is – de hogyan lehet az enyém? Az enyém, amikor öt férjem volt, és akivel most élek, az se az? Hogy tudok így az emberek elé állni? Hogy tudok úgy az emberek elé állni, hogy nincs munkám? Leépítések voltak, elküldtek. Hogy tudok odaállni a családom elé? Hogy tudok odaállni a gyülekezet elé? Romokban van az életem, és akkor jön Valaki, Aki beszélgetni akar velem... Jaj, hagyjon már engem, annyira bajom van! De ha ezt a beszélgetést elmulasztja, az örökéletet mulasztja el, és nemcsak erre a földi életre nézve van szenvedése, hanem azután is. Nem szabad elmulasztani, testvérek!

Jézus valóban nem rajongókat, hanem követőket akar. Jézus ebben az asszonyban nem egy távoli rajongót fedez fel, aki belerördve, tétlenül reménykedik abban, hogy majd csak megváltozik az élete, hanem egy követőt, aki mindent hátrahagy érte, és az életében teljesen megváltozik a fontossági sorrend – Jézus kerül az első helyre. Hogy lehet ez? A korsó otthagynak a fellobbanó szenvedélyt is mutatja. A tenni akarást, hogy elmegyek és elmondom. A belső átrendeződést, a változást, ami megítél és megszügyenít, de fel is emel egyben. Az asszony kerülte az embereket, de – gondoljunk csak bele – mindent hátrahagyva rohan, hogy szóljon ugyanazoknak az embereknek, akiket elkerülni igyekezett. Mi történt ezzel az asszonnyal? Hol van ez a szenvedély a mai gyülekezetekből, egyházból, a többi embernek a féltése? Hol van az a szent vágy, hogy

amit én megtapasztaltam, biznyságként adjam tovább az emberek felé? Hol van a missziónak a gyökere? Hogy én személyesen találkoztam Jézussal, és ezért megyek el Őt hirdetni, ezért megyek el misszionálni. Nem azért, mert akkor jó lesz nekem, nem azért, mert elismerést kapok, nem azért, mert nagytiszteletűnek fognak hívni, nem azért, mert lesz parókia, nem azért, mert lesz gyülekezet, hanem azért megyek, mert Krisztussal találkoztam. Azért megyek, mert Ő az én életemnek a megmentője. A Messiás ezt várja, ezt kéri az asszonytól és tőlünk.

És még egy dolgot látni kell: a víz-hordó edény ott marad. Az asszony maga válik edénnyé. Ő maga lesz az élő vizet hordó, mert benne már örök életre buzgó víz forrása fakadt, benne már ott van Krisztus. Vegyük észre, hogy egy kis tanácsstalanság még van az asszony hangjában. De ez a mindnyájunk tanácsstalansága. Minden szolgálónak van egy kis tanácsstalanság, félelem a hangjában. De az Úr megerősít Lelke által. Edénnyé válni, eszközzé válni, mert „Megtaláltuk a Messiást”! Mert megtalált a Messiás! Ő szólít meg a saját kutunknál. Hát mi a te kutad? Mi a te halászcsónakod? Mi a te vámszedő-asztalod? Mi a te köved és porod, amivel

éppen meg akarnak kövezni, vagy benne fetrengsz? Mi az?

Igaz, testvérek, hogy vannak szervezettek. Ez jó. Igaz, hogy van adomány, hogy van pénz. Nagyon jó. Kell is az eszközökre. De mindez csak következmény! Misszió ott van, ahol az Istenre találás örömét megosztó emberek vannak. Az előfeltétele a misszióknak nem az, hogy legyen ez, meg legyen az, hanem egy: hogy legyen Krisztus! És ha Ő van, akkor minden van! Akkor ezek is mind következményként, ráadásaként adatnak nekünk: „keressétek először az ő országát és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadatnak nektek.” (Mt 6,33) Ráadásaként! Ha a Krisztust megtaláltuk, minden meg fog adadni. Nézzétek csak meg, kinézünk az ablakon, ott vannak az állványok. Megkezdődött a templom-felújítás. Nem ezt kerestük, nem ezt kértük, hanem Krisztust! Ő adta

ezt. Nem úgy megy, hogy előbb keresem azt, aztán majd jön Krisztus, és Ő majd ad többet. Előbb Ő jön! Aztán minden csak utána következik. Minden! Hiszed ezt, hogy így van? Én igen.

Az asszony elfut, de nem az történik, amit várunk. Hiszen mit várnánk az emberi lelket ismerve? Elfut az asszony, elmondja, de csak legyintenek rá és nevetnek az emberek: Ugyan már, majd pont neked fog a Messiás megjelenni!? Ne viccelj! Vannak itt alkalmasabb személyek, mint te! És elküldik őt. De nem ez történik. Hanem elindulnak a városból, és kimennek Őhozzá. Miért? A legfontosabb, hogy az asszony nem volt egyedül. Isten Lelke segítette! Ezért sikerült neki! Nem azért, mert olyan ékesen szóló volt, nem azért, mert olyan bájos, meg szép volt, nem azért, mert annyira jó hatással volt az emberekre, hanem azért, mert Isten Lelke volt vele. Amikor nem önjelölt misszionáriusok vagyunk, mindig segít nekünk a Szentlélek! Megerősíti a mondanivalót, készíti a másik ember szívét és lelkét, hogy fogadásra találjon mindaz, amit el akarunk neki mondani, hogy felfogja és megcselekedje. A Lélek teszi ezt, nem mi!

Ehhez azonban még valami szükséges, amit az asszony tette szépen megmutat: hogy Jézushoz küldi őket. Nem magáról beszél. Most nem ő a fontos. Nem azt mondja, hogy gyertek körém, elmondom, hogy milyen a Megváltó! Hanem elküldi őket a kúthoz. Volt itt a gyülekezetben egy lelkipásztor, aki az embereket megterésre hívta, szólította, meg elküldte őket egy helyre: BGY. A biatorbágyi Belmisszióba. Ez is egy eszköz. Sok eszköz van, Biatorbágy is az, de sok van még: családlátogatás, lelkigondozás, nyári táboroztatás, evangélizálás, hiteles istentiszteletek, prédikációk, hiteles szolgálók. Mindezeket Jézus Krisztus munkálja. Nem ránk van szüksége az embereknek – bár ezt nehéz elfogadni –, hanem Jézusra! Nem magunkhoz kell vinni az embereket, hanem Jézushoz! Ismerek olyan embereket, akik úgy gondolják, Istent csak úgy lehet megtalálni, ahogyan ők, ezért mástól is ugyanazt az utat kívánják, várják, és ellenőrzik, mintegy vizsgáztatják, hogy rendben van-e. Ezt soha ne tegyétek, testvérek! Viszont elküldeni Jézushoz mindenkit, azt igen! Testvérek, a hangsúly lekerül az asszonyról, és Jézusra irányul a figyelem. Mert „...valóban ő a világ üdvözítője” – vallják meg a sikári férfiak. Ezzel az asszony nem lesz kevesebb, így teszi a legtöbbet.

Sokat szoktunk beszélni a marketingről. Többször szó volt már egyházi körökben is arról, hogy kellene valami kampány, valami, ami jól beemel a közbeszédbe az egyházat. Testvérek, nem létezik jobb kampány, mint egy név, „amely minden névénél nagyobb”, hogy nevére „minden térd meghajoljon” – Jézus! És az, hogy hű tanúi legyetek Jézusnak, akik nem akarnak többek lenni, mint amik, nem akarnak kevesebbek lenni, mint amik, viszont készek megosztani másokkal mindazt az örömet, amit Krisztusban átéltek. Ez a mi felelősségünk! Krisztus így munkálkodik bennünk, közöttünk és rajtunk keresztül is másokban. Így legyen! Ámen!

Máté Zoltán b. lelkipásztor

MIÉRT KELLETT JÉZUSNAK MEGHALNIA?

Egyszer egy népszerű jamaicai talk-show műsorvezetője arról beszélt, milyen „vérszomjas” alak az Isten. Állítását a következő gondolatmenettel indokolta: Értelmetlen, hogy Isten miért követeli a bűnös halálát a legkisebb törvényszegésért is, és hogy e követelésében miért olyan rugalmatlan, hogy csak akkor hajlandó megbocsátani nekünk, ha a tulajdon Fia hal meg helyettünk. A műsorvezető magyarázata szerint ugyanis a bűnös halálát Isten bosszúszomja teszi szükségessé, s ha a bűnös mégis élni akar, akkor Isten csak tulajdon Fiát fogadhatja el helyette áldozatként.

Bár ez az ember nyilvánvalóan nagy sötétségben volt Isten jellemét illetően, mégis rávilágított egy olyan kérdésre, amely engem is évek óta foglalkoztatott. Életem során sok magyarázatot hallottam már ezzel kapcsolatban, de egyik sem tűnt kielégítőnek, és nem volt összeegyeztethető egy végtelenül kegyelmes Isten képével.

Hallottam például, hogy azt mondták: „A törvény követeli meg a bűnös halálát.” Az igazságszolgáltatás viszont azt követeli, hogy

Hadd magyarázzam ezt meg egy példa segítségével: Ha arra akarom megtanítani a kisfiamat, hogy az én mangóimból egyet se vegyen el, akkor ahhoz, hogy hatékony legyen a lecke számára, engedetlenség esetére büntetést kell kilátásba helyeznem. Két okból van erre szükség: először is meg kell tartanom a tekintélyemet, másodsor pedig az ő javát szolgálja, ha megtanulja, milyen fontos az engedelmesség. Jöhet ugyanis olyan idő, amikor az engedetlenség nagy bajba sodorhatja őt. Ami a büntetést illeti, van néhány egyszerű alapelv: soha nem a bosszúról szól, nem valami bennem dülő megtorlási kényszert elégít ki, és nem az a célja, hogy szenvedést okozzon neki, csak mert szembe mert menni az akaratommal. Továbbá **sohasem** mondanám a fiamnak ezt: „Ha veszel a mangómból, megöllek!!!” A büntetés, amit kiszabnék, arra irányulna, hogy megjavítsa és megváltoztassa őt. Arra szolgálna, hogy jobb emberré tegye őt – hogy megmentse az életét, nem hogy elpusztítsa. Továbbá, ha a fiam valódi és mély megbánást tanúsítana a tetteért, akkor mi szükség lenne még ezen felül meg is büntetni?

Mi mondatná velem ezt: „Nos, fiam, látom, hogy bánod a dolgot, és szeretnék is megbocsátani neked, de amíg valakit meg nem büntetnek, addig nem bocsáthatok meg. Engedetlen voltál az utasításaim iránt, és ezért valakinek bűnhődnie kell, mielőtt megbocsáthatnék. De mivel látom, hogy te megbánad, amit tettel, nem téged foglak megbüntetni, hanem a testvéredet.” Van ennek értelme?!

A megváltás tervének olyan területe ez, amelynek megértése számomra nagy nehézséget okozott. Elfogadtam a tényt, hogy Krisztus halála valamilyen szükséges volt, ugyanakkor azt is felismertem, hogy nem Isten követelte a véré. A dolgot azonban sokáig nem tudtam megmagyarázni. De hála, most végre látom, miért volt Krisztus halála olyan lényeges, és lenyűgöz e csodálatos terv!

Jogi mítosz?

Nem túl régen az interneten olvasgatva egy kihívó kérdéssel találkoztam: „Az evangélium csak jogi mítosz?” A kérdés alapja a következő: Amikor az emberek hisznek Krisztusban (személyes Üdvözítőjükként fogadják el Őt), akkor megigazulnak. Ez azt jelenti, hogy Isten igaznak nyilvánítja őket, megbocsátja minden bűnüket, és éppen olyan igaznak tekinti őket, mint amilyen Krisztus maga. A népszerű kereszténység tanítása szerint azonban az illető önmagában – természetében és cselekedeteiben – valójában nem lesz ugyanolyan igaz, mint

Krisztus. Ezért az evangélium jogosan vádolható azzal, hogy csak „jogi mítosz”. Hiszen csak egy jogi átrendeződésről van szó, amikor Isten „jogosan” tekint igaznak valamit, ami nem igaz. Igaznak fogad el minket, noha nem vagyunk igazak. Az elméleti kérdések és a jogi érvek kerülnek a középpontba, és ezek válnak fontossá valódi állapotunk helyett!

Ha őszinte akarok lenni, azt kell mondanom, ez az elgondolás olyan képet fest Istenről, ami nem egyeztethető össze a világegyetem szent és tiszta Királyával. Inkább úgy mutatja be Őt, mint egy ravasz, minden hájjal megkent ügyvédet, aki jogi kiskapukat használ ki a legelvetemültebb bűnözők felmentésére, hogy azok a társadalomra újra „rászabadulva” kedvükre garázdálkodhassanak. Ez az a nagyszerű „megváltási terv”, amit Isten felkínált? Vajon az evangélium csak egy jogi vita, vagy az ember valódi problémáját oldja meg, és a tényleges bűnökből szabadít meg?

Múltkor már megállapítottuk, hogy a bűn öli meg az embert. A bűn magában hordozza a halál magvát. Ennek ellenkezője szintén igaz. Az igazságosság élet. Ha ezt megértjük, akkor Krisztus halála egészen más megvilágításba kerül.

Hogyan öröklődik az élet?

Először is egy fontos alapelvet kell tisztáznunk, amely az egész kérdés megértését elősegíti: az élet, amelyet Isten teremtett, csak születés által örökíthető tovább (vagy megosztás által, mint Éva esetében, aki Ádám bordája által szintén az ő életéből lett). Minden teremtmény születésekor kapja meg alaptermészetét, és ez határozza meg, mi lesz belőle: kutya, macska, oroszlán, farkas, ember stb. A kapott természet keretén belül minden teremtmény kifejleszti magának egy egyedi jellemet, az adott teremtmény lényegi mivoltát azonban a természete határozza meg.

Emberi lényekként mind úgy születünk, hogy van egy lelki és egy testi természetünk. Mindenki, aki Ádám nemzetségébe születik, egy bűn által meggyengített, elkorcsosult, haldokló testtel (bűnös testtel), és egy testies, a bűn rabságában sínylő, igazságtalan lélekkel (testi gondolkodásmóddal) születik. Ezeket születésünkkor megkapjuk, és semmilyen emberi találmány nem változtathatja meg: sem az orvostudomány, sem a pszichológia, sem az oktatás, sem az újrászocializáció, sem a vallás, és semmi más. A felsorolt tényezők

az ember megmenekülése érdekében valaki másnak kell meghalnia helyette – de ez csakis egy isteni lény lehet, maga a Törvényadó, aki egyenlő a törvénnyel.

Ez azonban kérdéseket vet fel. Milyen törvény vagy milyen jogi rendszer az, amely elfogadhatónak tartja, hogy egy ember büneiért másvalaki szenvedje el a büntetést? Kinek jó ez?

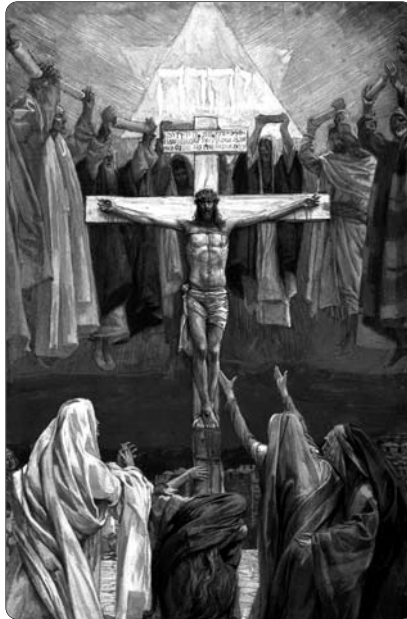
lényegi változást sem testi, sem lelki értelemben nem tudnak előidézni, még ha az ember néhány megnyilvánulását el is tudják nyomni vagy rejtteni. A természet csak születés által örökíthető! Az ember pedig olyan természetel születik, amely lelkileg halott. A Biblia azt mondja az emberről, hogy meg van halva vétkei és bűnei miatt (Ef 2:1,5). Haldokló testtel és megromlott, lelkileg halott gondolkodással születik meg. Ha valaha is meg akar szabadulni ebből a kettős (testi és lelki) halálból, amely szüntelen munkálkodik benne, akkor az embernek **újja kell** születnie! A természet ugyanis **csak** születés által örökíthető tovább! Utánzással nem lehet új természetet szerezni.

Egy új élet forrása

Azonban arról se feledkezzünk el, hogy mindig van forrása is egy újszülött életének. Mindig van egy szülő, aki az életét továbbadja. Ahhoz, hogy az ember számára valaha is lehetséges legyen az újjászületés – egy új élet, egy új természet elnyerése –, ahhoz szükség van egy eredeti forrásra: egy olyan szülőre, akiben már megvan ez az új élet. Továbbá szükséges, hogy minden létfontosságú tulajdonság és minőségi mutató – ami ezt az új életet, az új természetet meghatározza – természetesen bele legyen szöve ebbe az eredeti életbe. Tehát szükséges, hogy már a szülő életének része legyen az, amit utódainak tovább fog adni.

Mit akart tehát Isten az embernek adni? Egy olyan életet, amelyben a bűn már legyőzött ellenfél, és amelyben a természet önkéntelenül Isten és az Ő igazsága felé fordul, mint a napraforgó a Nap felé. Csak egy ilyen élet elnyerése által lehet az embert megmenteni a szörnyű végtétől, amelyre Ádámtól örökölt élete kárhoztatja őt.

Isten ezt akarta véghezvinni Krisztusban. Jézusnak kellett a második Ádámmá válnia, az emberiség második prototípusává. **Örökkévalóság atyjává** (Ésa 9:6) kellett lennie, egy új emberiség atyjává, aki egy olyan életet tud továbbörökíteni, amelyben a bűn már legyőzött, és az igazság magától értetődő valóság. De milyen feltételeknek kell megfelelnie

ahhoz Jézusnak, hogy egy ilyen életet tudjon továbbörökíteni?

a) Magára kellett vennie a bűnt, meg kellett tapasztalnia hatalmát, és le kellett győznie azt. Csak így adhatott utódainak is győzedelmes életet.

b) Isteni lénynek kellett lennie, Aki természetéből fakadóan egy a törvénnyel, Aki maga az élő törvény. Csak így örökíthetett tovább olyan életet, amely természetéből fakadóan tökéletes összhangban van a törvénnyel. Egy angyal legfeljebb tanácsokat adhatott volna, hogyan kell a törvénynek engedelmeskedni, s ezt példamutatással is megerősíthette volna, de csak maga a Törvényadó, az élő törvény tud olyan életet adni, amelybe a törvény legmélyebb alapelvei is bele vannak építve.

Jézus pontosan ilyen Megváltó; ezeknek a feltételeknek egyedül Ő tesz maradéktalanul eleget! Lenyűgöző dolog megérteni a megváltási terv csodálatos és tökéletes voltát! Jézusnak emberré kellett lennie – teljesen emberré –, különben nem vehette volna magára a mi bűnünket. Különben nem tudta volna elhordozni a mi betegségünket, hogy megsemmisítse azt. Ugyanakkor az üdvösség nem

származhatott olyasvalakitől, aki csupán Ádám gyermeke volt. Az öröklés törvényei miatt Ádám csak bűnt és halált tudott gyermekeinek útravalóul adni. Ha Jézus csak Ádám sarja lett volna, akkor Ő is csak ezt tudná továbbadni. Ahhoz, hogy életet adhasson, nem e világból valónak kellett lennie. Egy másik nemzetségből kellett származnia, hogy egy új elemet vihessen az emberi életbe. Sőt, még ez is kevés, mert Jézusnak teljességgel isteni lénynek kellett lennie!! Ugyanis csak egy Istennel egyenlő isteni lény adhat olyan életet, amely tökéletesen igaz, és amely nem pusztán szabályoknak engedelmeskedik, hanem önmagában, természetéből fakadóan tiszta, igaz és szent.

Bűnné tette Őt

Isten ígéjében ezt olvassuk:

„Mert azt, a ki bűnt nem ismert, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk ő benne.” (2Kor 5:21)

Vegyük észre, hogy amit Isten ígéje itt mond, az sokkal erősebb állítás, mintha csak azt mondaná, hogy Jézus meghalt a bűneinkért. Azt olvassuk, Isten bűnné „TETTE” Őt. Hogyan lehetséges ez egy bűntelen lény esetében? Hogyan tette Őt Isten bűnné? Hogyan értsük Péter kijelentését is:

„A ki a mi bűnünket maga vitte fel testében a fára...” (1Pt 2:24a)

Amíg nem értjük a bűn valódi természetét, addig ezek az ígék is a homályban maradnak. Egyesek ezeket az ígéket úgy magyarázzák, hogy Krisztus azért hordozta el bűneinket és lett bűnné, hogy elkorcsosult emberi testet öltött magára, és a test minden szokásos gyengeségével élt együtt. Mások viszont – mivel a bűnt a törvényszegő cselekedetekre korlátozzák csupán – azt állítják, hogy Krisztus azért hordozta el bűneinket, hogy az emberiség történelmében valaha is elkövetett összes rossz cselekedet valamilyen rejtélyes módon össze lett gyűjtve, és rá lett pakolva Krisztusra. De csak ha megértjük a bűn valódi természetét, akkor világosodik meg előttünk az a kérdés is, mi történt Jézussal, amikor bűnné lett értünk. Ha ezt belátjuk, az igazság kristálytisztán ragyog fel számunkra!

NÁLUNK KERESZTELTÉK

Kiss Gábor Isten népéhez tartozik.

Minden bűn gyökere a hitetlenség, eredménye pedig az Istentől való elszakadás. Minden olyan teremtmény esetében, amely valaha is megtapasztalta ezt az elszakadást – akár Lucifer, akár a bukott angyalok, akár Ádám és Éva, vagy az ő leszármazottaik – minden esetben azonnali **megnyilvánulásai** lettek a bűnnek, bűnös cselekedetek for-

kiegyenlítheti a számlánkat. Úgy tekintünk Istenre, mint Akinek az Általa felállított jogi rendszer követeléseit kell kielégítenie azzal, hogy más büntet meg helyettünk. A törvény büntetést ír elő, de azzal már nem foglalkozik, ki fizeti ki ezt a büntetést, ki szenved – csak a büntetés ki legyen fizetve. A Krisztus által elhordozott bűnöknek azonban így

nyévé vált. Még Ádám is – aki korábban minden örömet Évában lelte meg – a bűneset és az Istentől való elszakadás után azonnal feleségét kezdte vádolni, hogy a saját bőrét mentse.

De mi a helyzet Jézussal? Amikor Isten teljesen magára hagyta Őt, nagy rettegés és sötétség szállt le Rá. Isten Lelkének vigasztaló békéje nélkül minden bizonytalannak és vészjóslónak tűnt. Még a feltámadásával kapcsolatos próféciaik is homályosnak és megfoghatatlannak tűntek. Elsötétült és megzavart elméjét egyre inkább az a gondolat próbálta hatalmába keríteni, hogy örökre meg fog halni. Ne feledjük el, hogy Jézus ekkor nem kényelmes otthonában volt, Bibliáját tanulmányozva, a Szent Lélek elmét megvilágító mécsesénél. Nem, Ő ekkor rettenetes kínokat élt át, legalább egy teljes napja semmit sem aludt, rengeteg vért vesztített, és már egyébként is a hallucinációk határán lehetett, amikor az elképzelhető legrosszabb is megtörtént Vele: **Isten Lelke elhagyta Őt!** A világság egyetlen sugara sem ragyoghatott gondolatai közé; nem volt számára vigasztaló, aki friss erővel idézhette volna fel elméjében a Rá vonatkozó próféciaikat. Sőt, maga Sátán is újra meg újra rázúdította a kétségek áradatát.

Mi lett volna mindennek a logikus, természetes, látszólag elkerülhetetlen következménye? Az, hogy Jézus továbblép a bűn következő lépcsőfokára, önzővé válik, és saját életét akarja majd megmenteni. A világ-egyetem bármely más lényével ez történt volna. Ugyanebben a helyzetben még a leg-szentebb angyal is ezt tette volna. Jézus azonban teljességgel isteni volt. Bár isteni hatalmát letette, tiszta és szent természetét – amely maga a tökéletes jóság – nem tette le. Ha letette volna, az már nem Ő lett volna. Ő Isten **egyszülött** Fia volt, és ugyanaz a tiszta, szent és önzetlen isteni természet volt meg benne is, mint Atyjában. Bár hatalmát letette, a Szent Lélek elhagyta, minden reményét elvesztette, Önmagát nem tagadhatta meg. Nem tudott más lenni, mint Aki volt. Nem válhatott önzővé, mert Ő természet szerint Isten volt, és Isten **teljes mértékben** jó! Halleluja!

Jézus nem lett önző, nem lépett a bűn következő lépcsőfokára, nem hódolt be a sátáni alapelvnek. Nem, Ő meghalt a bűnnek. Ellenállt a bűnnek Önmagában – mindhalálíg ellenállt neki –, és így semmisítette meg a bűnt emberi testben.

„...Isten az ő Fiát elbocsátván bűn testének hasonlatosságában és a bűnért, kárhoztatá a bűnt a testben.” (Róm 8:3b)

Az Ő tulajdon testében, emberi testben kárhoztatta Jézus a bűnt. Magára vette és megtúlta a bűnt. Most már van olyan emberiség – egy olyan emberi nemzetség – amelyben a bűn megsemmisült. Most már van olyan emberiség, amelyben az Isten és az ember közötti ellenségeskedés megszűnt. Van egy olyan emberi élet, amelyen a bűnnek többé nincsen már hatalma; egy olyan élet, amelyen a bűn a legnagyobb küzdelem árán sem tudott felülkerekedni, hanem vereséget szenvedett és megsemmisült. Hol van ez az élet? Hol van ez az emberiség? A második Ádámban, az új teremtményben, Jézus Krisztusban (1Jn 5:11).

Hieronimus Bosch: Keresztvitel

májában. Fontos megértenünk a bűnbe esés lépcsőfokait, hogy világosabb legyen előttünk, mi is történt, amikor Jézus elhordozta a bűneinket.

1. Először is megjelenik a hitetlenség – az Isten iránti bizalom tudatos megvonása.
2. Ennek eredménye az Istentől való elszakadás.
3. Ennek azonnali következménye, hogy a természet teljességgel önzővé válik.
4. A természetes és elkerülhetetlen végeredmény: bűnös cselekedetek elkövetése.

Ez a négy állomás mind a bűn címszó alatt szerepel, mivel szorosan összefüggnek, és okozati kapcsolatban vannak egymással.

Az uralkodó nézet szerint Jézus a bűnnek csak a legutolsó állomását vette magára (a bűnös cselekedeteket), amikor elhordozta vétkeinket. De mivel Ő maga soha egyetlen bűnös cselekedetet sem vitt véghez, ezért amit elhordozott, az csak az említett bűnökért járó büntetés lehetett. Ebből a gondolatmenetből pedig az következik, hogy Isten az emberiség történelmében valaha is elkövetett összes rossz cselekedetért járó **büntetést** helyezte Krisztusra a kereszten. Ez a nézet tehát jogi kérdésnek tekinti megváltásunkat, amihez csak papírmunka kell, a számla kiegyenlítése. Ha Jézus elhordozza a bűneinkért járó büntetést, akkor Isten jogosan

nem sok közül van a valósághoz – hétköznapi életünkre és gyakorlatunkra vajmi kevés hatást gyakorolnak.

Isten a mi **bűnünket** helyezte Krisztusra. A bűnt – nem a bűnös **cselekedetekben** megnyilvánuló végeredményt, sem az önző természetét –, hanem a bűnt eredeti, kiforratlan állapotában, amiből minden további bűn fakad. Természetesen Jézus soha nem vesztette el Istenbe vetett hitét. Soha nem választotta a saját útját (első lépcső), és ezért soha nem is szakította el Magát Istentől (második lépcső). Isten azonban **mindnyájunk bűnét Őreá vetette** (Ésa 53:6). Isten a második lépcsőre kényszerítette Krisztust, elválasztva Őt Önmagától. Isten háttal fordított tulajdon Fiának, és magára hagyta Őt. Azért kellett ezt megtennie, hogy Krisztus végleg leszámolhasson a bűn alapelveivel!

A bűn kárhoztatása

Amikor Isten visszavonult Fiától, Jézusnak a bűn minden **következményét** el kellett szenvednie. Ennek az elszakadásnak a kínjai zúzták szét Krisztus szívét, mert ez több volt, mint amit el tudott volna viselni. De gondoljunk csak végig, mit is ért el ezáltal Krisztus! Eddig akármelyik teremtmény, Istentől elszakadva azonnal önzővé vált. Hamar a bűn harmadik lépcsőjére lépett. Az „én” megóvása azonnal a szív elsődleges, uralkodó igé-

„Nincsen azért immár semmi kárhozthatásuk azoknak, a kik Krisztus Jézusban vannak, kik nem test szerint járnak, hanem Lélek szerint.” (Róm 8:1)

A bennünk lakozó bűn kárhozthatott bennünket és a halál gyümölcsét teremtette meg bennünk. Az Istentől való elszakadottság következményeként természetünk és cselekedeteink önzőek voltak. Jézus azonban Magára vette ezt a kárhozthatást, és saját testében hordozta el az átkot (Gal 3:13), hogy megsemmisíthesse a kárhozthatást. Jézus ezt az életet akarja most mindenkivel megosztani, aki hisz. Egy olyan életet, amelyben az Istentől való elszakadottság, az önzés, az önző cselekedetek már mind a múlté. **Ezért kellett Jézusnak meghalnia.**

Minden emberi lény életében ott munkálkodik egy természeti törvény, amelyet Ádám-tól örököltünk. Ezt a törvényt a Biblia „a bűn és a halál törvényének” nevezi, és Pál apostol a Róma 7:14-24-ben leírja, hogyan működik. Nincs ember, aki – bármilyen emberi talál-

mány vagy erőfeszítés által – felülkerekedhetne e törvény munkáján. Ez egy olyan alapelv – egy természeti törvény –, ami bele-

van ültetve Ádám minden leszármazottjának életébe. Szabályokkal és rendeletekkel nem lehet felülmúlni egy természeti törvényt, így a tízparancsolat – amely Isten törvényének jogi keretek között való megfogalmazása – sem tud segíteni a probléma megoldásában. A jogi törvény sohasem nyújthat valódi megoldást, ugyanis a (jogi) törvény a test miatt gyenge (Róm 8:2). A jogi törvénytől egy nagyobb és hatalmasabb törvény munkálkodik a testben, amit a jogi törvény képtelen felülmúlni. Ha ezt parancsolnám egy embernek: „Amikor felugrasz a levegőbe, ne ess vissza a földre!” – hiába próbálna. Nem számít, mennyit kérelném vagy fenyegetném az illetőt, vagy hogy hányszor próbálná újra, a parancsaim nem írhatják felül a gravitáció törvényét. Ahhoz, hogy egy természeti törvényen valaki felül tudjon kerekedni, egy magasabb rendű természeti törvénynek kell működésbe lépnie, amely erősebb az előző törvénytől.

A gravitáció egy olyan természeti törvény, amely megköveteli, hogy minden dolog vonzódjon a földhöz. Azonban a gravitáció törvényének hatásait le lehet győzni az aerodinamika törvényével. Ez egy másik törvény, amely – ha működésbe lép – lehetővé teszi, hogy az ember felülkerekedjen a gravitáció törvényén. Napjaink repülőgépei ezen az elven működnek. A gravitációt egy magasabb törvény segítségével győzzük le. Bár az illető önmagában képtelen lenne engedelmessé válni az iménti parancsoknak, az aerodinamika törvényének alkalmazásával mégis lehetőséggé válna számára az engedelmesség.

A Lélek törvénye

Ezért mondja Isten Igéje:

„Mert a Jézus Krisztusban való élet lelkének törvénye [egy természeti törvény – Krisztus igaz természetének törvénye] megszabadított engem a bűn és a halál törvényétől [egy természeti törvénytől – saját bűnös természetem törvényétől].” (Róm 8:2)

„Mert a mi a törvénynek lehetetlen vala, mivelhogy erőtelen vala a test miatt, az Isten az ő Fiát elbocsátván bűn testének hasonlatosságában és a bűnért, kárhozthatá a bűnt a testben.” (Róm 8:3)

Lényemben korábban a bűn és a halál törvénye uralkodott, és képtelen voltam ellenállni neki. A tízparancsolat nem adhatott elegendő erőt ahhoz, hogy legyőzzem azt. De van egy másik törvény, az élet lelkének törvénye – de hol van ez? Jézus Krisztusban! Krisztusban található, Őbenne lehet megtapasztalni. Isten Krisztusban egy új természeti törvényt léptetett életbe, amely felülemelkedik az előbbi törvény erején. Azok, akik az új természeti törvényt megtapasztalják, betöltik a törvény igazságát, megértik a lelki dolgokat, életük és békességük van, testük holt a bűnnek, de él az igazságért. Ezek az emberek Isten fiai (Róm 8:4-14).

David Clayton

AZ ATYÁRÓL

Isten

Világokat teremtő JÓSÁG, láthatatlan, örök VALÓSÁG. Jelen van itt ezer alakban, de hit nélkül – felfoghatatlan.

Szent ámulással

Ki a semmiből világot teremt, bűneimet meg semmivé teszi,

Az én URAM a csodálatos ISTEN! Szent ámulással hódolok Nekik.

Bennünk

ISTENT senki nem láthatja, de mert LELKÉT nekünk adja, minden napon, minden órán b e n n ü n k válik láthatóvá.

A szobrász

ISTEN arca el van rejtve bennünk, Ő tudja csak hogy, hisz látva lát. Kegyelmesen formálgatja lelkünk, s kifარagja bennünk – ÖNMAGÁT.

Formálj!

ATYÁM, műved szemléld bennem, kedved szerint formálj engem, mélységekből mindig végy fel, hadd dicsérlek teljes szívvel!

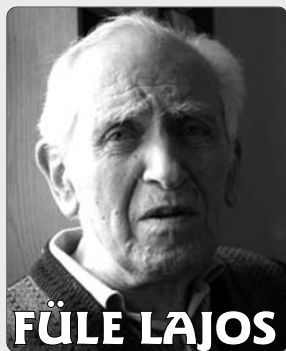
Benne van a világ

Benne van a világ, a világban meg benne van az ISTEN ... ki értheti meg?

Kezéből repül ki a szárnyas idő, hozzá is tér vissza ... Sejttem, hogy ki Ő?

Szót fogadnak Néki évek, évszakok, Szót fogadni Néki én is kész vagyok? ...

Minden teremtménye hódol s Neki él... Engedetlen csak ember? Te meg én?

JÉZUS KRISZTURÓL

Jézus

Szenyes vagy, ember, s bűnöd börtönöd. Ha meg nem moslak, hozzám nincs közöd. Megváltanálak hulló véremen, azért jöttem, hogy életem legyen.

Szépsége

Nincs oly dicső, méltó, nemes, szépséggel ki Vele fölérne. Az irgalom szépsége ez, Az áldozat gyönyörűsége.

Neve

Királyként és Főpaként is ismerem. Nagy kegyelem, hogy szóba áll velem, s hogy meg-megindul gyarlóságomon. A neve: JÉZUS, lény: irgalom.

Neki adatott

Neki adatott minden hatalom a világ s az én világom fölött. Követni JÉZUST... Csak ezt akarom, hisz mindent, mindent Neki köszönök.

Jézus Krisztus

Máté Messiásnak látja, ábrázolja, Márk evangélista írásában Szolga, Lukács személyében Ember-Krisztust látta, s hittel hódol János az Isten Fiának.

Megosztja

JÉZUS KRISZTUS, aki értünk vérezett kitorli szívünkéből mind a vétkeket. Aztán LELKE által hazáig vezet, s megosztja velünk az örök életet.

Visszajön!

Az ember tervezni szeret: a harmadik évezredet vázolja, túl a sarkkörön... De – JÉZUS KRISZTUS visszajön!

PORTRÉ

MINDENE A ZENE LÁTOGATÓBAN DEMETER MIKLÓSNÁL

A nyitott ablak mögül zeneszó hallatszott ki. Helyben vagyok, gondoltam, megérkeztem gyülekezetünk orgonistájának, DEMETER MIKLÓSNak az otthonához.

S valóban, az utcára nyíló szobában megtalálom a hang forrását is.

■ *Liszt Ferenc* is játszott valamikor ezen a zongorán – csillan Miklós szeme.

Honnan tudja? Egyszerű: a hangszer 1871-ben készítették és a Zeneakadémia tulajdona volt. Márpedig abban az időszakban a halhatatlan magyar komponista állt az intézmény élén. A következtetést nem nehéz levonni...

Ha pedig Miklós megunta volna a zongorázást – bár ezt nehéz elképzelni –, átil a hangszer mellett lévő kétmanuális, Marosvásárhelyről származó orgonához.

Élete elválaszthatatlan a zenétől. Mégpedig apró gyerekkora óta.

Nem túlzás ez, egyáltalán nem. 1942-ben született, nagyapja pedig 1945-ben halt meg, de emlékszik rá, amint Gödöllőn az ölében ült, és dallamokat pötyögött a zongorán... A nagyapa pedig annak idején Egerben volt

1947. május 28-án, egy pomázi kerti ünnepségen

kántortanító. Csupán érdekesség, hogy fiatal korában egy tantestületben oktatott az akkor már idős *Gárdonyi Gézával*.

Mint ahogy az is említésre méltó érdekesség, hogy Miklóst 1942 kemény telén a Bethesda kórházból Szigetmonostorra – ahol édesapja akkoriban szolgált – a Duna keményre fagyott jegén vitték át. Innen két és

Demeter Miklós

féléves korában került Pomázra, emléke tehát nem sok maradt a szigeten lévő otthonáról. De hogy jól érezhette magát ott is, azt mi sem bizonyítja jobban, minthogy pöttöm gyermekként Pomázról egyszer csak elindult a régi lakhelye felé. Egészen a Dera-patak hídjáig jutott, ott érték utol...

De vissza a zenéhez! Csaknem egyszerre tanult zongorázni és írni-olvasni.

■ Melyik iskolában? – kérdezem.

■ AZ iskolában – hangzik a határozott felelet.

Hiszen Pomázon akkor még egyetlen iskola volt, az, amelyiket később *Sashegyi Sándorról* neveztek el.

Zeneiskola akkoriban még nem volt a településen, a szentendreiből jártak át az oktatók. Zongorázni *Oltai Adrienn* tanította, a zeneelméletbe *Kovács Lajos* vezette be. Hogy hol tanultak, ha nem volt zeneiskola? Ahol helyet találtak maguknak. Leginkább családoknál – nem egyszer a református parókián.

Miklós pedig gyakorolt, gyakorolt, gyakorolt...

■ Vég nélkül tudtam skálázni – meséli. – Emlékszem, édesapám egyszer csak felállt az íróasztala mellől, azt mondta, elég régóta hallgatja már, kicsit kiszellőzteti a fejét, elmegy gombázni. Amikor két-három óra múltán megérkezett, még mindig ott ültem a zongoránál.

Tizenkét év múltán, 1960-ban Miklós a szentendrei Móricz Zsigmond Gimnáziumban érettségizett – és ekkorra már elsajátította azt a tudást is, amely alapján zenésznek mondhatta magát.

Ha pedig zenész, akkor zenéből is él majd meg. A gondolatot tett követte, zenekart alapított. Mit játszottak? Amit a presszó közönsége kívánt. És hogy kik? A dobnál *Leidinger Gyula* ült vagy Miklós bátyja, *Levente*, szaxofon: *Nagy Lajos*, trombita: *Rónai Péter*, gitár: *Magyar János*, tangóharmonika: *Pál László*.

Az együttes tehát könnyűzenét játszott – a szünetekig. Amíg a többiek pihentek, ő sokszor gondolt egyet és klasszikusokkal szórakoztatta a közönséget. Néha akár fél óráig, annyi ráadást követeltek.

Miklós tehát lubickolt a zenében – két éven keresztül. Ekkor érkezett a parancsolat: be kellett vonulnia katonának. Huszonnyolc hónapig el sem engedték – no, nem azért, mert annyira példás magaviseletű katoná lett volna, egyszer-kétszer megismerte a fogda falait belülről is – viszont abban az időszakban tört ki a kubai válság.

Na, de nem ő lett volna Demeter Miklós, ha nem zenél a seregben is. Már a bevonulását követően hamar talált egy zongorát. Ha pedig zongorát talált, akkor nem állta meg, hogy ki ne próbálja.

■ Nem akar zenekart alakítani, katona? – szegezte neki a kérdést *Magony Miklós* alvezédes, az alakulat törzsfőnöke.

Már hogye akart volna! Ez aztán meg is határozta a további életét a seregben. Később Békéscsabára helyezték, ahol szintén zenélt.

Mindennek vége szakad egyszer, az any-

Édesanyja temetésén 1955-ben

nyira utált seregnék is. Zenekarának tagjai még a bevonulásakor szétszéledtek. Újat alapított, most elsősorban a honvédségnél szerzett ismeretéből. Azt viszont akkor már tudta, hogy nem kizárólag zenéből fog megélni. Mivel műszaki beállítottságú, az Ybl Miklós Főiskolán építészetet tanult, a diplomája megszerzését követően az építőiparban helyezkedett el. 1967-ben pedig megházasodott, Budakalászon építkezett, és 1971-ben megszületett Csaba fia is.

Ez persze nem jelentette azt, hogy felhagyott a zenéléssel. Egészen addig, amíg a felesége elébe nem állt:

■ Vagy a család, vagy a zenélés. Válassz!

Mit széptsük, az ital volt a felszólítás oka. Tudnunk kell ugyanis, hogy a zenélés a vendéglátóhelyeken nem csupán muzikaszót jelent. A vendégek gyakran küldenek italt a zenekar tagjainak. Miklós igyekezett ez ellen védekezni, hiszen ittasan zenélni sem lehet. A felszolgáló pedig vizet, vagy szörpöt tett a zongorára – amíg azt a vendég nem vette észre. Mert ha a turpisság kiderült, akkor az asztalához hívta inni – és ilyenkor már nem volt apelláta.

Miklós természetesen a családot választotta – és a zenélést. Csak éppen a vendéglátóhelyeket a templomokra váltotta.

Feleségével, Kalmár Ilonával

Persze nem ekkoriban szolgált először az Isten házában.

■ Erdélyi Sanyi bácsi, az osztályfőnököm egyszer, 1955 tavaszán üzent, hogy azonnal menjek haza. Nem tudtam, mi lehetett az oka. Kiderült, hogy nekem kellett kántorizálni. Nagypéntek volt, nem sokkal édesanyám halála után...

A zongora mellé így társult az orgona. Azt persze csak a hozzá nem értő gondolja, hogy aki zongorázni tud, az professzionálisan orgonál is. Miklós beiratkozott hát a *Kárpáti József* orgonaiskolájába, s szelídítette a hangszerek királynőjét kemény öt éven át.

Ehhez pedig kellett egy orgona is, amin lehetett gyakorolni. A pomázi hangszer erre nem igazán alkalmas, ám édesapja kiterjedt ismeretése révén hamarosan az óbudai templom orgonája mellett találta magát.

Amíg ő a karzaton játszott, addig *Szabados László* lelkész a földszinti padok között sétált.

■ Nem volna kedved már most vasárnap itt orgonálni? – kérdezte a játék befejezésekor Miklóst. Volt ugyan kántor a gyülekezetben, a segédlelkész, ám neki számos egyéb feladata is akadt.

Vállalta, persze, szívesen. Három egész évtizeden keresztül, 1969-től 1999-ig. Ekkor váltott át a budakalászi orgonára. Ha már egyszer a templomot is ő építette... Ugyancsak az ő nevéhez fűződik a gyülekezeti ház és a parókia építése 2002-ből.

És ha már az egyházi építkezéseknél tartunk: ő irányította a Kós Károly által tervezett óbudai parókia felújítását és a templom cserépfedésének javítását 1995-96-ban. Természetesen kivette a részét a pomázi gyülekezet építkezéseiből is. Fő építésvezetője volt a templomtető és födém 2001-es felújításának. Ugyanabban az évben a régi KIE ház elbontását követően az új gyülekezeti házat építette fel. 2006-ban, *Nyilas Zoltán* lelkész megválasztását követően a lelkészlakás teljes felújítását és a kétbeállós garázs építését irányította.

Az építésbizottsági vezetői tiszteről a legutolsó presbiteri gyűlésen mondott le. Úgy érezte, most már át kell adni a feladatokat a fiataloknak, akiknek a munkáját természetesen továbbra is szívesen segíti.

De nagyon előreszaladtam Miklós történetében. Az első pomázi ökumenikus istentiszteletet említi, 1969-ből. 27 éves volt akkor és Bach prelúdiumát játszotta. Akárcsak az idei imahéten.

■ Azért már nem ment úgy, mint akkoriban, de talán nem vallottam szegyént... – somolyog.

Elsősorban persze nem az orgonálásból élt, hanem az építőiparból. Bárhol dolgozott, elégedettek voltak vele – aztán ellehetetlenítették. Mert bár minden munkáját lelkiismeretesen elvégezte, egy dologra nem volt hajlandó: belépni az akkoriban még egyetlen pártba. Amikor látta, hogy egy-egy helyen nem sok fű terem neki, fogta magát és odébbállt. Ment oda, ahol többet fizettek. A rendszerváltás éveiben pedig – 1990-től 1993-ig – Németországban dolgozott. Amikor hazajött, saját céget alapított. Általában nyolc-tíz alkalmazottal dolgozott. Megbízható, tehetős, szorgalmas erdélyi munkásokkal. Az épületeket szerkezetkész állapotig vállalta, aztán átadta a terepet a szerelőknek. Hatvanévesen, vagyis 2002-ben ment nyugdíjba.

Miklós háromévnvi németországi munkavállalása során az első házassága – amelyből Csaba mellett 1973-ban Zsolt, majd 1980-ban Miklós született – megromlott, s válás lett a vége. Nem maradt azonban egyedül, hamarosan a szintén elvált *Kalmár Ilonával* kötötte össze az életét és élnek immár 21 éve boldog házasságban.

■ Mindkettőnk fia egyszerre járt konfirmációi előkészítőre – veszi át a szót Ili. – Egyszer szólunk *Pap Lászlónak*, aki akkoriban a gyülekezet élén állt, hogy szeretnénk

Szeretett orgonája mellett

beszélni vele. Ő pedig egész héten át azon morfondírozott, hogy vajon mit akarhatunk, milyen hibát követhetett el. Ezt akkor mesélte nekünk nevetve, amikor megtudta, hogy azért keressük, mert Isten áldását szeretnénk kérni immár közös életünkre.

Amiről nem írtam még, az Miklós hitélet. Nem véletlen, hiszen ez magától értetődően része az életének, gondolatainak, magatartásának. Ami pedig magától értetődő, arról kevesebbet beszél az ember.

Persze meghatározta az életét, hogy lelkészcsaládba született. Édesapjáról, aki a hetvenes éveig állt a gyülekezet élén, ma is fiúi szeretettel beszél. A vasárnapokénti öt istentiszteletről – 9-kor Budakalászon, fél 11-kor Pomázon, délután 2-kor Csobánkán, 5-kor Szentistvántelegen, este 7-kor ismét Pomázon –, amelyre ötféle prédikációval készült. Nehogy csalódást okozzon annak, aki netán több helyen is részt vesz az istentiszteleten. Nehéz időkben – a forradalom leverése után – pedig egyházkerületi jegyzőként átmenetileg a püspöki tisztet is ellátta.

Miklós is átesett a kamaszkori lázadásán, amikor eltávolodott az egyháztól. Ez a korszaka nagyjából a katonaságtól való leszereléséig tartott. Vallja, hogy a hívőnek nem egyszer kell megtérnie, látványosan, hanem napról napra. Ezt üzeni neki a Biblia, abban is a számára legkedvesebb részek, a Hegyi Beszéd és a Szeretet Himnusza.

Hardi Péter

A Genezáret-tó és környékén több csodának is szem- és fül-tanúi lehettünk, amikor 2007-ben teológus csapatunkkal ott jártunk. Az egyik a Kapernaum melletti vízpart, amely hasonlóan a Hegyi Beszéd színhelyéhez, nagyon jó akusztikával rendelkezett. Így egy egyszerű beszélgetést is nem túl nagy távolságból kifejezetten jól és tisztán lehetett hallani és érteni. Ez egy hétköznapi csoda, ezt mi így éltük át.

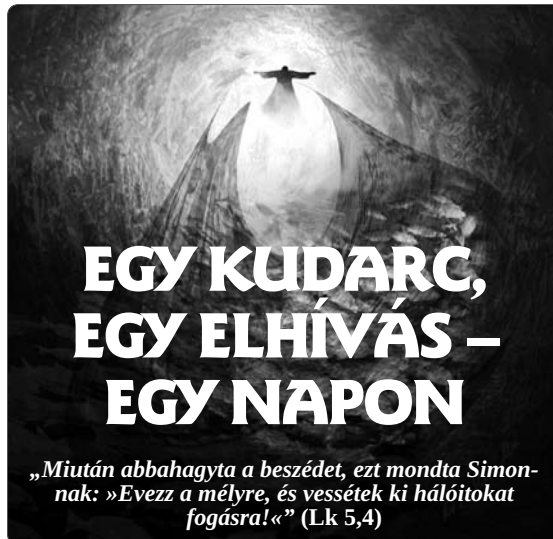
Lukács evangéliumának a Péter halfogásáról szóló 5. fejezetének elején értesülünk arról, hogy a nagy sokaság Jézust szinte a vízpartig szorítja, miközben tanítja őket. Maga az Úr Jézus nem végzett különféle matematikai, fizikai számításokat, de tudta, hogy hova kell állnia ahhoz, hogy az Őt követő tömeg ne csak hallja, de értse is mindazt, amit mond. Ezért is választotta ki Péter hajóját, hogy onnan tanítsa az Őt szinte a tengerbe szorító sokaságot. Úgy is mondhatnám, hogy a parttól kissé beljebb vitt hajót úszó szószéknek használta fel az Úr.

Egy fáradt, csalódott ember

De mit szól ehhez a hajó „gazdája”, Péter? Milyen lehetett az ő lelki és fizikai állapotja egy sikertelen, kudarcra véget ért halfogás után? Egy bizonyos, hogy egy fáradt, csalódott, éhes, lelkileg megroggyant ember áll előttünk. Mintha csak tükörbe néznénk. Mindnyájan tudjuk, hogy ez milyen állapot. Nem sok mindenhez van ilyenkor kedve és ereje az embernek. Péter valószínűleg alig várta, hogy a tanítás véget érjen, hogy hazamehessen pihenni és felkészülni a következő munkanapra. De tiszteletből és a „kor vallásos etikettje” szerint a tanítónak helyet biztosít a tanításra. Nem is sejtje, hogy milyen csodálatos dolognak lesz tanúja, és hogy miként változik meg az élete egy-két órán belül.

Jézus tudta, hogy egy megfáradt, csalódott emberrel van dolga, mégis az ő hajójába kérte, hogy beszállhasson. Sőt, van még egy kérése a tanítása végeztével, így olvassuk a 4. versben: **„Evezz a mélyre, és vessétek ki hálótokat fogásra!”**

Péter az Úr kérését először csak meghallja, de nem érti. Nem is csoda, hiszen egy ilyen fárasztó éjszaka után kinek lenne kedve-ereje visszatérni oda, ahol nem fogott semmit. Péter kifakad, és csalódottságában dühösen válaszol Jézusnak. Vigyázzunk a „kifakadás” értelmezésénél, mert itt nem Jézusra dühös, hanem a helyzetre, hogy vissza kell térnie oda, ahol pár órával ezelőtt kudarcot vallott. Még fel sem dolgozta éjszakai halászatuk „semmit fogását”. Péter válaszában mi is ott vagyunk. Legyünk Istenhez közel vagy Istenről távol álló emberek, legyünk az Ő hú szolgálói vagy rá nem hallgatói, legyünk az Ő akaratának cselekvői vagy engedetlen gyermekei, itt az

ember mutatkozik meg: **„Mester, egész éjszaka fáradtunk ugyan, és semmit sem fogtunk...”** (Mk 5,5) Péter válasza a mi válaszuk, a csalódott, toporzékoló, de bizony bűnös, önző és gyarló ember válasza, aki nem érti Isten magasabb és egyben mélyebb útjait.

Pontosan a mélységről van szó. Hogyan is hangzik Jézus kérése? **„Evezz a mélyre...!”** Mi a mi mélységünk? Hol van az? Tehetjük fel a kérdést. Evezzünk oda, ahol kudarcot vallottunk, ahol tudjuk, hogyha visszatérünk, semmi jóra nem számíthatunk. Ahol csalódottunk, ahol talán azt a valakit találjuk, akiben csalódottunk, aki megbántott, aki elutasított, aki bennem csalódott, akit én bántottam meg, akit én utasítottam el!

Szólt Péterhez Jézus, szólni fog hozzád is, én hiszem, hogy szólni fog döcögős házasságokban, az egyre nehezebb gyermeknevelésben, az elviselhetetlen, talán meg nem becsült munkádban, a nem barátságos szomszédai kapcsolatban. Szólni fog, hogy szót érts ott, akivel elhalasztott, került vagy meg nem oldott ügyeid vannak. Isten fel akarja használni kudarcaidat arra, hogy áldások sokaságával árássza el életedet. Fizikai és lelki helyek ezek, testvérek, ahova vissza kell hogy térjünk, hogy az Úr munkája és akarata elérje a célját az életedben. Ilyenkor persze jön azonnal egy jól ismert, kifakadó emberi ellenállás, amelyet biztosan már sokszor hallottunk és talán még mondtunk is: „Nekem senki ne akarja meg-

mondani azt, hogy mit és hogyan csináljak!”

Az engedelmes ember

Igen ez Péterből is előjöhethetett volna, de ő ez után a félmondatos, Jézusnak elmondott panasza után megnyugszik, és azt mondja: **„...de a te szavadra mégis kivetem a hálótat.”** Jézus szavára? Igen, ez olyan, mintha azt mondaná: a Te nevedben, a Te nevedre! Háborgó lelke megnyugszik, ahogyan Jézus közelében van. Különös, megmagyarázhatatlan érzés ez, mikor a bűnös ember találkozik a bűntelen, tökéletes Istennel. Valahogy elakad a szava, nincsen több kérdés, rimánkodás, csak a csend! Átélhettük már ezt mi magunk is számtalanszor. Ezeket istenélményeknek szoktuk ne-

vezni, mikor az ember szava és lélegzete is eláll, mikor Istenre igent mondunk. „Hallgatok rád Uram, tegyél velem és általam akaratom szerint.” De valójában Ő mond igent ránk! A tevékeny csend, a csodálat az imádat pillanata ez. Ekkor történik meg történetünk első csodája.

A csodálatos halfogás történetében két csoda bizonyosan fellelhető. Az egyik maga a halfogás eseménye, a másik pedig Péter elhívása.

A halfogás csodája

A 6-7. versekben arról értesülünk, hogy miután beveztek a mélyre, és kivették hálóikat, a hajójukat annyira megtöltötték hallal, hogy **„szakadoztak a hálóik”**. Segítségére volt szüksége Péternek, hogy ezt a „nagy tömeg halat” valahogy felhúzza a vízből, és biztonságosan partra érjenek. És itt nemcsak Péter hajójáról van szó, hanem egy másik hajóról is olvasunk. Társaiknak kellett szóljanak, hogy segítsenek ebben a nagy munkában. **„Azok pedig odamentek, és annyira megtöltötték mind a két hajót, hogy majdnem elsüllyedtek.”** (Lk 5,7b)

A történetben számunkra több üzenet is el van rejtve. Kérdéssel kezdeném. Mikor történt a halfogás? Fényes nappal, Jézus tanítása után egy-másfél órával, azaz a legmelegebb órákban. A halászember tudja, hogy vagy éjszaka megy halászni, vagy hajnalban, napfelkelte előtt, amikor a halak a víz tetejéhez közel úsznak. Nappal mélyebbre mennek, és elbújnak a fény és a meleg elől. A csoda tehát a legmelegebb órákban történik, mégpedig nem a sekély vízparthoz közel, hanem a mélyen. Ki az, aki kimegy ilyenkor halászni? Ki az a bolond? Igen-igen, sokszor tarthat bennünket bolondnak ez a világ, amikor valami elképzelhetetlent, kivitelezhetetlent, emberi ésszel fel nem fogható mondunk vagy csinálunk, mert az Úr arra indít. S örülünk kell, ha megtesszük, ha meg tudjuk tenni azt, amire Ő kér. Így lehet a keresztyén Krisztuskövető ember a világ bolondjává, de amit ezért az örültségért kapunk

jutalmul, azt a jelenlegi világ már nem fogja megélni.

Sokakban felvetődik a kérdés: Hogy csinálta ezt Jézus? Biztosan odament, ahol a halak voltak! Tudta, hogy hol van az a hely, ahol a sok hal van! Nem! Fordítva történt minden. Jézushoz jöttek oda a halak, nem pedig Ő ment hozzájuk. Jézus jelenléte, szava, kézmozdulata hozhatta őket mozgásba, hogy feljöjjenek a víz mélységéből. A csodálatos halfogásnak ez az egyik csodája, hogy Jézus a teremtett világ minden élőlényének parancsol. Nemcsak Pétert szólította meg és hívta el, hanem akkor, abban a pillanatban az állatvilágnak eme fajtát, a halakat is, hogy Isten dicsőségére használja fel azokat. Hogy a halak

menjen el tőle. Mert méltatlan Hozzá, ehhez a Szent Emberhez, az Úrhoz, aki Jézus maga.

Ilyen a tökéletes Isten és a tökéletlen ember találkozása: összeroppanunk, talán még sírásra is fakadunk. Mint a megszületett csecsemő, mikor először felsír a kinti világban beszippantott első levegővételkor. A mi újjászületésünk is, Isten megváltott, szeretett gyermekeként is sírással kezdődik. Miért? Mert újjá lettél, újjászülettél, a régivel szembeülsz. A régi élet minden elkövetett bűnével, terhével együtt leszakadozik rólad, és ez fájdalmas Isten jelenlétében. Ha Ő nem lenne ott, akkor nem fájna, de akkor nem is lenne új élet. Az új élet Isten szavával, jelenlétével és elhívásával veszi kezdetét.

Péternek ez az új élet egy elhívott élet, maga az emberhalászat. Sokkal többre mutató, sokkal kifizetődőbb, sokkal gazdagabb és megbecsültebb a mennyek országában, mint az emberi munka világában a vízi halászat. Az emberhalászatban is van kudarc – de még mennyi –, van csalódás – de még mennyi –, és van fáradtság is – de még mennyi –, de akkor mi az, ami nincs? Elvesztett, Istentől elszakadt élet! Ez nincs! Mi az, ami viszont mindenképpen van? Isten jelenlétében élt élet! Ez van!

Krisztus ezt kínálja Péternek, akin keresztül is csodát visz véghez, hiszen elhívja. Miért csoda ez? Mert otthagyt mindent azért, hogy kövesse Őt. Otthagyt mindent, nem is tudva azt, hogy később mindent elnyer, és megkap Jézus követőjeként: az örökéletet! az Igében ez így szerepel: **„Ne félj, ezentúl emberhalász leszel! Erre kivonták a hajókat a partra, és mindent otthagyva követték őt.”** (Lk 5,10-11)

Isten munkálkodása az életemben

Röviden összefoglalom: Soha sem szabad elfelejtenem, hogy Isten felhasználhatja kudarcaimat és azoknak helyét arra, hogy felhívja magára a figyelmet. Hogy életem megváltozzon az Ő szava, jelenléte által. Isten így megteheti, hogy visszavisz kudarcom helyére és emberéhez, hogy ott rajtam keresztül is áldást adjon. Emberileg nézve, ha valamiben nincsen sikerem, azt feltételezem, hogy az nem volt Isten akarata. Csakhogy az Ige szerint gyakran inkább azért bukok el, mert Isten ereje és szava helyére a magam erejére és szavára támaszkodom.

Hidd el, hogy Istent semmi nem korlátozza az életedben, egyetlen dolgot kivéve: a hitetlenségedet! Az igen! Engedelmeskedj neki, és tapasztalni fogod, hogy olyan bővülködést és gazdag életet tervezett számodra, ami minden várakozásodat felülmúlja. Kövesd az Úr Jézust, és engedd, hogy áldássá tegyen téged az Ő országa építésére. Ámen.

Máthé Zoltán b. lelkipásztor

kézzelfogható látványa hatására Péter szíve meglágyuljon, és a többi halásztársával együtt Jézus-követővé váljon.

Jézus Krisztus kezében jól használható eszközök lehetünk és vagyunk. De bármi és bárki eszköz lehet, időtől, helytől, napszaktól, körülménytől függetlenül. Amikor szentföldi látogatásunkkor a Genézaret-tavon egy sétahajózáson vettünk részt, a hajó megállt a parttól úgy két kilométerre, és észrevettük a felettünk köröző sirályok hadát. Az áhítatot tartó társunk éppen a csodálatos halfogásról szóló történetet olvasta és magyarázta nekünk, közben pedig az összes sirály, mely addig felettünk cikázott, leszállt egy helyre, mégpedig a hajó árbocára. Micsoda istenélményben volt részünk, mikor észrevettük, hogy az árboc formája egy teljesen szabályos kereszt volt! Egész idő alatt ott tanyáztak a hajón. Amikor énekléssel és áldással befejeztük az áhítatot, a sirályok is egyszerre felrebbentek, és továbbszálltak a „kereszt”-árbocról. Olyan érzésünk támadt, mintha Isten szavára szálltak volna le, és ők is velünk együtt hallgatták volna a csodás történetet. Kisebb csodaként éltük meg mindezt.

Az újjászületés csodája

Történetünket folytatva, a partraszállás után a 8. és a 10-11. versekben tanúi lehetünk mindannak, hogy Péter már nemcsak „Mesterként” szólítja Jézust, mint egy rabbit a sok közül, hanem egyedüli Úrként. Megváltozott valami, de leginkább valaki. Péter maga. Péter – bűnei, elvesztett emberi, tökéletlen voltának felismerése után – megkéri Jézust, hogy

SEBESTÉNY-JÁGER ORSOLYA

A VILÁGTALAN VILÁGA (Jn 9)

Voltam világtalan. Útszélén álmodó.
Porba írtam nevem kezemmel,
látó szemekkel sem volt látható.

Éltem emléket a földnek,
magamba szívtam kövek porát.
Erdők riadt reményét sodorta felém
időkön túlról egy másik világ.

Majd sarum szertefoszlott a köddé vált
fák alatt,
s világtalan árnyam mind feledtem –
mikor megláthattalak.

GYÜMÖLCSEID

Gyümölcsceidben legyen ott a nyár,
a bőség fényes, áradó zenéje,
s legyen benne az elközelgő tél,
amint szűrken fölfeszül az égre.

Még súrolják arcod fénylő vágyaid,
ha ajkad összeér egy ismeretlen ízzel,
és rejtett titkok száll, akár a szél,
mikor majd föléd borul az éjjel.

NYÁRESTI ÉG

Uram most megpihennék.
Napórák vágyait feledtem.
Szélcsend lennék a nyílt vízen,
sirályok szállnának felettem.

Nád ívén lehetnék a csönd,
s mint nádiaposzáták titkai
rezdülnék mélykék víz fölött,
számycsapásaim sem hallani.

Part lennék kikötők ölén,
macskaköveken a régi lom,
és elcsitulnának álmaim
egy parton feledett padon.

Karoddal fogj fel majd Uram,
ha magamból kilépve zuhannék,
alattunk hömpölyögjön lent
a szétáradó nyáresti ég.

ASZTALI ÁLDÁS

Tőled e titkokkal átszótt kosaram,
benne a kenyérnek csöndje van.
Jelenléted tudjam – ennyit adj –
és minden kenyérnek íze Te vagy.

NYÁRESTI BESZÉLGETÉSEK

Amikor Nagylókon szolgáltam, még élt az édesapám. Nem volt éppen már fiatalokának teljében, a nyolcvanas éveit taposta. Nem is tudott gyakran meglátogatni bennünket, az utazás is nehezebbre esett már neki. Ha jött is, inkább csak nyáron jött, és akkor is csak nagyon ritkán. Éppen ezért ilyenkor volt miről beszélgetnünk, hiszen abban az időben még nem volt mobil telefon, sőt a nagylóki lelkipásztornak még vezetékese telefonja sem volt, mert a lelkészek a kommunista állam legmegbízhatóbb rétegét képezték, és abban az időben még náluk sokkal „megbízhatóbbak” sem kaptak telefont – csupán „nemzetbiztonsági okokból” –, mert az a belügyi elhárítás képzetvilágában a földalatti szervezkedés eszköze is lehet. Telefon tehát nem volt, levelezni lehetett ugyan, de arra egy szórvány-lelkésznek nincs sok ideje, ha tehát beszélgetni akartunk, akkor meg kellett egymást látogatnunk.

Az egyik nyáron is nálunk töltött édesapám néhány napot. Kellemes, nem túl meleg nyarunk volt. Estefelé, amikor már gyengült a nap ereje, kiültünk a ház elé, és vidáman elbeszélgettünk. Édesapám éppen megjegyezte, hogy milyen csendes egy falusi parókia, ide még a világ zaja sem tör be, ideális hely a lelkipásztornak a vasárnapi prédikációra való készüléshez, amikor futva érkezett egy férfi és egy nő. Őket eddig még sohasem láttam. Lihegve kérték, hogy menjek gyorsan velük, mert haldoklik az édesanyjuk. Én még naívnul megkérdeztem, hogy nem tévesztették-e el a házat, velünk szemben van a plébánia, biztosan oda akartak menni. Azt gondoltam, hogy katolikusok, én ugyanis a gyülekezetem minden tagját személyesen ismertem, de ezeket az embereket még sohasem láttam. Nem is láthattam, mert az egész család katolikus – az úgynevezett reverzálisarc eredményeképpen –, már csak a református édesanyjuk él, de most ő is haldoklik, és kérnek, hogy vigyem el neki az utolsó kenetet. A helyzethez illő csendes részvétellel szabadkoztam, hogy nekem kenetem nincs, de megyek velük haldokló édesanyjukhoz. Édesapámat ma estére otthon hagyva Irénkével, mentem az ismeretlen testvérünkhöz, és ott maradtam náluk éjszaka a haldokló kezét fogva utolsó szívdobbanásáig.

Másnap édesapám véleménye megváltozott a csendes falusi parókiáról. Ő azon kívül, hogy gyermekkoromban szorgalmasan

elvitt vasárnaponként a hatvani templomba, nem tartott közelebbi kapcsolatot az egyházzal, ezért nem meglepő, hogy most megkérdezte: „A lelkészek azon kívül, hogy vasárnap délelőtt prédikál, van más feladata is?” Kénytelen voltam felvilágosítani, hogy van. Méghozzá nem is egy! Az egyik például az, amit tegnap este végeztem. Aztán ismét egy csendes nyáresti beszélgetésben elmondtam, hogy nekem ott, abban a szórvány-

Soós László lelkipásztor

gyülekezetben milyen feladataim vannak.

Ha nem egy csendes nyári napon látogatt volna meg édesapám, akkor nem tudtunk volna ilyen nyugodtan elbeszélgetni. Nyáron valóban van néhány csendesebb időszak a lelkipásztor szolgálatában, mert egy teljesen földművesekből álló gyülekezetben nyáron a vasárnapi istentiszteleten kívül más összejövetelt nem lehet tartani, hiszen az egész nap a földet dolgozó emberek este örülnek, ha beeshetnek az ágyba. Ősztől tavaszig viszont van mit tennie a lelkipásztornak. Ha ilyenkor látogatt volna meg édesapám, még csak nem is nagyon találkozhattunk volna, hiszen nekem négy gyülekezetem van, az itthonban kedden és pénteken, a többiekén hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton este tartok bibliaórát, ahonnan 9-10 óra körül érek haza, ha nagyon rossz az idő, akkor pedig ott alszom, és csak másnap reggel jövök vissza. Közben mind a négy gyülekezet területén el kell látnom a hittanórákat, és ami

időközben marad, azt családi látogatásokra hasznosítom. Ezeket a mindennapi rutinszolgálatokat néha egy-egy esküvő vagy temetés is színesíti. Ezek tehát az én mindennapi, szigorúan egyházi szolgálataim. Nyáresti beszélgetéseink közben édesapám már ezt is nehezen tudta követni. Pedig ezeken kívül – határozottan csak az én szolgálati helyemen – bőven adódtak nem szigorúan vett egyházi természetű szolgálatok is.

Az én egyik különleges – gyülekezeti! – szolgálatom az órajavítás volt. A hantosi párttitkár nem nézte jó szemmel, hogy látogatom a református családokat. Szerinte ez bűjtött agitáció. Rövid töprengés után rájöttem a párttitkár akadékoskodásának a kivédésére. Megtanultam órát javítani. Akkor még könnyű dolgom volt, csak mechanikus órák voltak. Ma már nehezebben boldogulnék. Rossz óra minden házban akadt, nem is egy. Amikor meglátogattam egy református családot, magammal vittem a rossz órajukat és megjavítottam. Ennek hamarosan híre ment, egészen a párttitkárig. Amikor a háza előtt mentem el, megkért, hogy térjek be hozzá, és természetesen az ő rossz óraját is megjavítottam. Ezekért a javításokért pénzt soha sem fogadtam el, de a párttitkár elvtárs egy zacskó babbal megajándékozott.

ZENGJEN AJKUNKON SZENT NEVE!

Now that the daylight fills the sky

(Skót egyházi ének)

Amint a napfény felragyog,
Szívünk az Úr felé dobog,
Hogy minden bajtól óvjon meg,
Szónkat s tettünket áldja meg.

Szívünk vizálytól mentse fel,
Harag zajától rejtse el,
Szemünk ne lásson gonoszat,
S mi rossz, tőlünk ne hallja azt!

Lelkünket tisztán óvja meg,
Ne tegyünk feleslegeset,
Bűszkeségünkben váltson meg,
Szent szerénységben tartson meg!

Hogy ha majd e nap eloson,
S közelgő éjé lesz e hon,
Világtól be nem szennyezve
Zengjen ajkunkon szent neve!

Fordította: Soós László

Amikor a nagylóki parókiát építettük, minden fillért meg kellett ragadnunk. Ezért nagyon ránk illett a közmondás: „Csináld, Uram, ha szolgád nincs!” Nekünk pedig még pénzünk is kevés volt, ezért megtanultam a kőműves és az asztalos mesterséget. Akkor sok szakmáról kapható volt jól érthető, rövid gyakorlati kézikönyv, amelyet ha megtanult az ember, és közben egy mester mellett ügyesen elleste a gyakorlati fogásokat, egész jó „szaki” lehetett belőle. Nem túlzok, amikor

azt mondom, hogy sok pénzt megtakarítottunk azzal, hogy az asztalosmunkákat teljes egészében és a kőműves munkák jó részét is magam végeztem el. Ez is gyülekezeti szolgálat volt. Nem állítom, hogy erre a Kálvintéren is szüksége volt a lelkipásztornak, Nagylókon viszont hozzátartozott a lelkipásztori szolgálat minél eredményesebb végzéséhez.

Elég nagy háztáji kertje volt a nagylóki gyülekezetnek. Teleültettem gyümölcsfával, de előbb a népszerű kiadványokból megtanultam a gyümölcsfák kezelését. Ötven csodálatosan termő meggyfánk volt. A nagycsarnokba hordtuk fel a meggyet, reggel 6-kor nyitották az ajtókat, két perc alatt a kofák egymásra licitálva megvették a meggyünket. A kerítésünk mentén kétszáz akácfát telepítettem, a fák közé orgonát és fagyalt ültettem. Így a lelkésznek egész évben volt elegendő tüzelője. A tüzelőkészletünket azzal is gyarapítottam, hogy télen eljártam az erdőre tuskót szedni. Nyáron pedig, amikor kevesebb volt a kimondottan egyházi szolgálat, aratni jártam. Ezekkel a szolgálataimmal részben a gyülekezet anyagi alapjait erősítettem, részben tekintélyt szereztem magamnak a párt előtt. A párt úgy emlegette a nagylóki papot, mint aki semmilyen munkától nem riad vissza. Így lettem a párt szemében „a munkáspap” mintaképe, aminek nem kis része volt abban, hogy amikor a magáról megfélemlített esperesünkkel összeütközésbe kerültem, a párt és a tanács teljes mellszélességben mellem állt, és amikor úgy döntöttem, hogy lemondok a nagylóki egyházi állásomról, a falu hőseként búcsúztattak. Lám, milyen sokféle szolgálata lehet egy lelkipásztornak!

Mivel pedig a Nagylóki Református Egyházközség nem mindentől független, önálló szervezet, hanem része a Magyarországi Református Egyháznak, arra gondoltam, hogy a nagylóki nyári üresjárat egy részét egész egyházunk javára is hasznosíthatnám. A kántorképzőben elméletileg tanultam a harmónium és az orgona szerkezetét, amikor

pedig gyülekezetünknek tudtunk venni egy használt harmóniumot, hívtam egy hangszerjavítót, és neki segítkezve ellestem a javítás gyakorlati fogásait. Aztán felültem a motoromra, és elindultam az országban hétfőtől szombatig hangszereket javítani. Rossz orgona vagy harmónium minden gyülekezetben volt, csak pénzük nem volt a megjavíttatására. Én a hivatalos ár egytizedéért megjavítottam, amivel sok, főleg kis gyülekezetnek nyújtottam segítséget. Ez már nem is gyülekezeti, hanem általános egyházi szolgálat volt. Lassan annyira belejöttem a szakmába, hogy híre ment, hogy én azt is meg tudom javítani, amivel a hangszerjavító vállalatok nem boldogulnak, és még a baptista testvérek is kérték a segítségemet. Náluk csak a fizetéssel volt gond, nem értettek egyet a kért összeggel, mindig legalább a dupláját „alkudták ki”. Az is előfordult, hogy szlovákiai utazgatásaim alkalmával egy-egy orgona megjavítása segítette ki a pénzzavaromból.

A gyülekezeti szolgálatokon kívűl később egyéb szolgálatokat is végeztem az egyetemes egyházban. Amikor másfél évtizedes „száműzetésem” után ismét egyházi szolgálatba léptem, mint zsinati lelkész, ott a civil életben szerzett képességeimet gyümölcsöztettem egyházunk javára. Hogy a lelkészi háttérrel egyáltalában élni tudjak, nem kis mértékben gyarapítanom kellett nyelvtudásomat, tökéletesíttem gyorsírási képességeimet, és megismerkedtem a számítógép-kezelés titkaival. Ezeket a külügyi osztályon végzett szolgálatomban tudtam felhasználni, amellet harminchárom éven át vezettem a zsinati ülések jegyzőkönyvét. Ez természetesen már több volt, mint gyülekezeti szolgálat, de éppúgy Isten dicsőségére végzett közegyházi szolgálat volt.

Bizony, ennyire szerteágazó egy lelkipásztor szolgálata. Nem szabad azonban azt gondolnunk, hogy az egyházban azért fizetik a papot, hogy mindenki helyett mindent ő csináljon – egészen a haldoklóért való imádkozásig. A templom nem színház, a gyülekezet nem közönség, a lelkipásztor pedig nem színész. A lelkipásztor a presbitériummal együtt irányítja a gyülekezet életét, és szolgálatot vállaló testvérekkel együtt végzi a szolgálatát. Mivel édesapám eddig erről sem tudott, a következő estén, amikor a missziói bizottság ülésezett a parókián, meghívtam vendégként a bizottság ülésére. Nálunk a négy gyülekezet alkotott egy egyházközséget egy közös presbitériummal, amely a nehéz mozgathatóság miatt csak negyedévenként ülésezett. Az egyes gyülekezeteket viszont a missziói bi-

zottság irányította, amelybe akkor már női személyek is beválaszthatók voltak. Ezen a nyáresti tanácskozáson lepődött meg édesapám azon, hogy milyen szerteágazó szolgálatok hálózzák be a gyülekezetet.

Minden bizottsági tagnak volt egy körzete. Náci bácsi jelentette, hogy a körzetében Zádori József felhevültem ugrott be a tóba, most a fehérvári kórházban fekszik. Őt én fogom meglátogatni. Kötelessé testvérünk jelentette, hogy Huszár Sanyi lánya – ismert betegsége miatt – megint több napra ágyba kényszerült. Küldtem neki olvasnivalókat. Péter bácsi jelentette, hogy Rigó Jóskát megint talicskán tolták haza a kocsmából, a család kenyeret sem tud venni a boltban. Megszerveztük, hogy többen összeadnak két hétig mindennap egy kiló kenyeret a feleségének. Az egyik gyülekezeti tagunknak valami vitája támadt a tanáccsal. Megkértem Lajos bácsit, hogy próbálja a tanácselnöknel elsimítani az ügyet, ők ugyanis jó barátságban vannak. Megbeszéltük, hogy a következő két héten hol lesz házi istentisztelet, valamilyen jeles családi évforduló alkalmából. És így folytattuk egészen éjjel tíz óráig...

Aztán édesapám megkérdezte, hogy: „Akkor a gyülekezetben mindenki végez szolgálatot, nemcsak a lelkész?” Igen, mindenki, aki hitben már eljutott odáig, hogy örömmel vállalja a szolgálatot. Természetesen mindenki olyan szolgálatot végez, amilyen képességei szerint el tud végezni. Keltözött például egy bogvár a faluba, és jelentkezett, hogy szeretne a gyülekezetben szolgálni, segítene nekem bibliaórákat tartani. Köszönettel vettem a jelentkezését, de meggyőztem, hogy ő Istennek tetszőbb szolgálatot végez azzal, ha csinál három padot a terembe. Megértette, a padok ma is megvan-

nak. Azok az úrasztali terítők is, amelyeket téli estéken az asszonyok hímeztek ki bibliai idézetekkel. A terem fala pedig mindig szép fehéren csillogott, mert a lányok húsvét előtt kimeszelték. Nekik ez a szolgálatuk.

Két nap múlva a nyáresti beszélgetések véget értek, édesapám hazautazott. Búcsúzól ennyit mondtott: Fiam! Fogalmunk sem volt róla, amikor a pályaválasztásodat el-lenezttük, hogy milyen csodálatosan szép szolgálatra akarod odaszánni az életedet.

Soós László lelkipásztor

ORBÁN LÁSZLÓ AZ ALAGÚT VÉGÉN

Minap megszokott dolgaimmal törődtem,
De magamban vétkem miatt gyöttrődtem.
Tudom, lefizette VALAKI az árát,
De én mégsem vettem bűnöm bocsánatát.

Sütött fenn a nap a forró kába nyárban,
Húst reméltek sokan lombok árnyékában.
Ám én beléphettem jó hűvös szobámba,
Szívem ott is vádolt, üres volt és árva.

Mert nagy dolgokkal hányta magát jókedvem,
Atyámfia ellen beszédben vétkeztem.
Nyelvem gonosz tüze szórta széjjel átkát,
S lángba borította életem folyását.

Lelkem irgalmatlan, ízetlen só vagyok,
Reménytelenségben majd összeroskadok.
Kiszáradt a fügefafa, nem hoz több termést,
Árnyat adó lombja nem húsít már senkit.

Miért foglalom a földet is hiába?
Nem mindegy már nekem: élve vagy
kivágva?

Így kínlódtam sötét bűnben égő szívvel,
S az Írás után nyúltam remegő kézzel.

És az Igét máris szemem előtt tartva,
Vén nyakamat Jézus igájába hajtva,
Megnyitotta az ÚR lelki szemem fényét,
Mindjárt tisztán láttam az alagút végét.

Alázatra térve megtörtén vallottam,
S Megváltóm irgalmas kezére hajoltam.
Forró szívemben dobbant újra a sóhaj:
„Kik Istent szeretik, minden javukra van.”

*

Testvér, ha olvasod e rövid versemet,
Ez egyszerű sorok arra késztessenek,
Próbák között is zengd a zsolnárt gondtalan:
„Születésem óta a Te gondod voltam.”
(Budakalász, 2015. augusztus 13.)

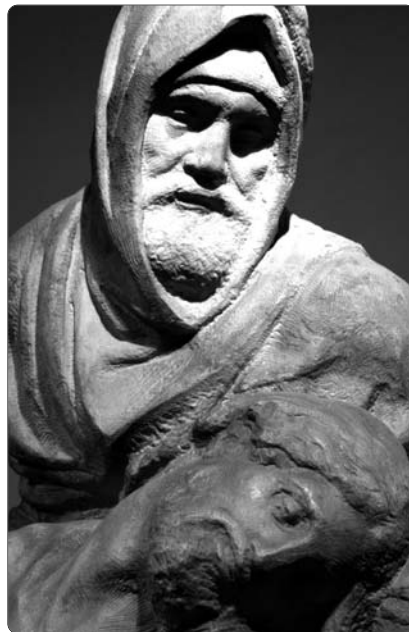
KICSODA NIKODÉMUS?

(Kyle Idleman: „Nem pusztán rajongó” c. könyve és Kováts Annamária Pecsuk Ottóval készített „Tanítvány vagy szimpatizáns?” c. beszélgetése alapján)

Legutóbb írtam egy rövid ismertetést Kyle Idleman: „Nem pusztán rajongó.” c. könyvéről, úgy gondolom a benne levő megszívlelendő gondolatok miatt érdemes többször is visszatérni ehhez a könyvhöz, ilyen a Nikodémusról szóló fejezet-rész is.

Ennek ismertetésére készülve bukkantam a neten, egyházunk hivatalos honlapján, a reformatus.hu-n Kováts Annamária Pecsuk Ottóval 2013-ban készített „Tanítvány vagy szimpatizáns?” c. beszélgetésére Nikodémusról. Pecsuk Ottó, a Bibliatársulat főtájkára, nemrég a társcegyházközseégünk által szervezett kisköri presbiteri továbbképző alkalom előadója volt.

A két lelkipásztor, az amerikai szerző és a magyar bibliakutató, sok tekintetben hasonlóan nézi és látja Nikodémust. Ugyanakkor Nikodémus életének nagy kérdésére: Tanítvány volt-e vagy szimpatizáns?, vagy más-

képp kifejezve: Követő volt-e vagy rajongó?, a bibliatudós magyar lelkipásztor és egy amerikai evangéliumi keresztyén (protestáns) óriásgyülekezet tanító pásztorá másképp válaszol. Emiatt a ketősség miatt jutottam arra, hogy érdemes és érdekes párhuzamosan idézni gondolataikat.

Ezt megelőzően azonban lássuk a lexikális adatokat Nikodémusról. A lexikonok szerint Nikodémus: a farizeusok közé tartozó tekintélyes zsidó Jeruzsálemben, aki a zsidó főtanács, nagytanács vagy vének tanácsa (arámul: szanhedrin, görögül: szünedrion) tagja.

Ez a szervezet: a babiloni fogság utáni zsidóság legfőbb törvényhozó testülete.

Hozzáteszik még, hogy János evangélista elmondja Nikodémusról, hogy Jézus nyilvános működésének elején, éjnek idején titokban fölkereste Jézust, akiben csodái alapján egyelőre Isten küldöttét ismerte föl. Jézus válaszul az újjászületésről, Isten megváltó szeretetéről, saját kereszthaláláról beszélt neki (Jn 3,1-21). Azt is megjegyzi róla, hogy neve görög eredetű, jelentése: „aki a néppel győz”.

Bibliánkban a János evangéliuma 3. fejezetének 1-22. verseiben olvashatunk Nikodémus és Jézus találkozásáról. (Kyle Idleman is erre az igehelyre alapozza Nikodémusról írt gondolatait.) A fejezet-rész bevetőjében azt írja Idleman, hogy Nikodémus egy rajongó. A szerző szerint a rajongó az a csodalátó, aki nem akar feláldozni semmit, de élvezni akarja a csoda kínálta minden előnyét. Idleman hangsúlyozza, hogy ez a Nikodémus nem egy „...akármilyen rajongó volt, hanem Isten egy nagyra becsült és jól ismert embere.(...) a közösség és a vallási vezetők elit csoportjának (...) a tagja.”

Pecsuk Ottó Nikodémusról szólva megjegyzi: „(...) olyan farizeus volt, aki a nép vezetői közé tartozott és a zsidó nagytanácsban is helyet kapott. A két társadalmi státusz nem esett feltétlenül egybe, mert míg a farizeusok elsősorban a népi kegyességnek az emberei voltak mintegy sajátos kasztot alkotva, addig a nép irányítói jómódban éltek és politikai befolyással is bírtak.”

Kyle Idleman meglátása szerint is Nikodémus valóban nem „...akármilyen rajongó volt...” nagyrabecsült, tisztelt, neves, befolyásos és jómódú. Aki „Látta, hogy Jézus bámulatos csodákat tesz, de nemcsak a hatalma volt lenyűgöző, hanem a szeretete és az együttérzése is.” Pecsuk Ottó szavaival: „Nikodémus szem- és fültanúja volt tetteinek, tanításainak és érzekelte, Krisztus nem tehetne csodákat és egész másként beszélne, ha nem lett volna Istennel kapcsolata.”

Az, hogy Nikodémus meglátta Jézus szeretetét és együttérzését, tette készsége arra, hogy a Jézussal való kapcsolatában feljebb lépjen: Jézus rajongójából, Jézus követője legyen.

Idleman igen szemléletesen és – hadd tegyem hozzá – mély empátiával és együttérzéssel írja le Nikodémus lelkiállapotát. Ez a feljebb lépés nem volt könnyű döntés. Nikodémus számára az, hogy – a könyv szerzőjét idézve – „...Jézus titkos csodálója legyen...”, nem került semmibe. De Jézus követőjeként kilépni a nyilvánosság elé, ország-világ előtt elköteleződni mellette, nem volt könnyű egy szanhedrin tag számára.

Miképp Idleman drámái tömörséggel írja „Sohasem az. ... Mit gondolnának az emberek, ha kiderülne, hogy Nikodémus, ennek a Názáret nevű jelentéktelen városkából származó, otthonlan rabbivá lett ácsmes-ternek a csodálója?” – teszi fel a kérdést az író. „A legkevesebb, hogy elveszíténé pozícióját a Szanhedrinben, és hírnevét vallási vezetőként.” – adja meg a választ.

Pecsuk Ottó Nikodémus lelkiállapotának egy másik eleme hívja fel a figyelmünket: „Nikodémus azt akarja tisztázni, hogy neki, az írásokat követő, kegyes, istenfélő farizeusnak, kicsoda Jézus.” Mit tesz tehát?

A Nikodémus és Jézus találkozásáról tudósító, fentebb már említett szentírási részben, a János evangéliuma 3. fejezet 2. versben ezt olvashatjuk: „... egy éjjel elment Jézushoz...”. Miért éjjel? – Kyle Idleman szerint ez alapkérdés. Szerinte: „Éjjel senki se látná meg. (...) Éjszaka mások tudta nélkül tölthetne időt Jézussal. Ha éjjel tudna Vele beszélni, amikor nincs körülötte senki, talán anélkül kezdetne kapcsolatot Jézussal, hogy igazi változtatásokat kellene tennie.”

Pecsuk Ottó, aki nemcsak lekész, hanem a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának oktatója is, igazi tudós hozzáállással a következőket mondja: „Sokan azt vallják, azért éjjel látogatta meg, mert félt, míg egy másik magyarázat szerint azért, mert Jézus napközben tanított, gyógyított, és eközben rengetegen követték őt. Ilyenkor nem lehetett a közelébe férkőzni, személyesen beszélgetni vele.”

Nem érzem magam jogosultnak, dönteni a két vélemény között. (Kyle Idleman egyértelműen az elsőt vallja.) Csupán annyit tennék hozzá, egy evangélikus levéltáros kollégámat idézve: „Egy életnek több olvasata van.” Biztos, hogy Nikodémus félt Jézussal találkozni, mert féltette mindazt, amit egész addigi életében elért, talán féltette magát az életét is. Emberileg nagyon is érthető félelmek ezek. Ugyanakkor Nikodémus, ha titkon, ha éjszaka is, de felkeresi Jézust. Emlékezzünk Pecsuk Ottó már idézett szavaira: „Nikodémus azt akarja tisztázni, hogy neki, (...) kicsoda Jézus?”

Érdekes és elgondolkodtató is egyszerre, ahogy a két lekipásztor Nikodémusnak a találkozás utáni tetteiről szóló szentírási helyek tükrében látja Nikodémust.

Az egyikben, János evangéliuma 7. fejezete 50-51. verseiben ezt olvashatjuk: „Ekkor Nikodémus, aki korábban már járt nála, és közülük való volt, így szólt hozzájuk: Elítéli-e az embert a mi törvényünk, míg ki nem hallgatták, és meg nem tudták tőle, hogy mit tett?”

A másikban, szintén János evangéliumában, a 19. fejezet 39. versében így ír az evangélista: „Eljött Nikodémus is, aki először éjszaka ment Jézushoz, és mirhából és aloéból készült olajat hozott, mintegy száz fontnyit.”

Kyle Idleman a Biblia olvasásakor arra jut – különösen az előbbi igevers szavaira építve –, hogy Nikodémus: „Úgy tűnik

nítvány. Pecsuk Ottó szerint „A Biblia az olvasóra hagyja, hogy döntsön arról, Nikodémus Jézus nyílt követőjévé vált vagy sem, felismerte-e benne a Megváltót. Nikodémus ezért egy enigmatikus, titokzatos figurája János evangéliumának, amelyben nagyon gyakran merül fel az a kérdés, hogy valaki Jézus mellett vagy ellene dönt. János szinte mindig egyértelmű képet ad erről. (...)

Azt, hogy Nikodémus segítette Jézus testét sírba helyezni, tekinthetjük részéről bátor hitvallásnak, ugyanakkor az is lehetséges, hogy a törvényt tisztelő jó zsidó emberként egyszerűen meg akarta adni a Mesternek a végtisztességet” – hoz ismét egy érvt arra Pecsuk Ottó, miért is nem tisztázható pontosan, hogy Nikodémus tanítvánnyá lett-e vagy sem.”

Jézus-követő lett-e Nikodémus? Tanítvány lett-e Nikodémus? „Emberi mércével ez pontosan nem megítélhető.” – írja Kováts Annamária, majd hozzteszi: „Soha ne kategorizáljunk úgy elhamarkodottan, hogy hitetlen vagy hívő, mert a legváratlanabb pillanatokban derülhet ki valakiről, akiről nem gondolnánk, hogy Isten Szentleke benne is megmozdított valamit.”

Kicsoda Nikodémus? Pecsuk Ottó fentebb idézett szavait ismételve: „Nikodémus (...) egy enigmatikus, titokzatos figurája János evangéliumának...”.

Annak eldöntését, hogy ezen kívül tanítvány lett-e vagy szimpatizáns maradt, követővé vált, vagy csupán rajongó csodalátó maradt, bízzuk az erre legilletékesebbre, a Mi Urunkra, Istenünkre.

A Nikodémussal kapcsolatban megfogalmazódó kérdések azonban velünk kapcsolatban is feltehetőek: Tanítványok vagyunk-e vagy szimpatizánsok? Követők vagy rajongók? Kérünk, Atyánk, add, hogy akarjunk válaszolni, merjünk válaszolni és tudjunk válaszolni ezekre a kérdésekre, és válaszaink Noked tetszők legyenek. Ámen.

Osváth Zsolt

követővé vált.” „Azt nem tudjuk, hogy az éjjeli beszélgetés mit indított el Nikodémusban, mit változtatott rajta, és azt sem, hogy később keresztyénné lett-e” – közli a megdöbbentő tény Pecsuk Ottó, majd felvázolja az ezzel kapcsolatos hagyományokat. Az egyik alapján később az apostolok térítették és keresztyélték meg, míg egy másik tradíció szerint mindvégig megmaradt a szimpatizánsok, érdeklődők között.” – írja a beszélgetőtárs Kováts Annamária. A Jn 7,51-ből „... ismét nem derül ki, hogy a tanítvány, vagy a törvényt komolyan vevő, mindenféle igazságtalanság ellen protestáló farizeus szól-e belőle. Erre a kérdésre még Jézus temetésekor (Jn 19,38-42) sem kapunk egyértelmű választ.” – idézi a beszélgetőtárs Pecsuk Ottót.

Kicsoda Nikodémus? Tanítvány vagy szimpatizáns? Követő vagy rajongó?

Kyle Idleman szerint – amint láttuk – igen valószínű, hogy „...követővé vált...”, azaz ta-

Dr. Pecsuk Ottó

EGY BOLDOG EMBER NAPLÓJA

Június 15.

„Ha látom az eget, kezed alkotását, a holdat és a csillagokat, amelyeket ráhelyeztél, micsoda a halandó – mondom –, hogy törődsz velem, és az emberfia, hogy gondod van rá? **Kevéssel tetted őt kisebbé Istennél**” (Zsolt 8,4-6). Ilyen különleges helyet foglal el az Isten szívében az ember. Csak nézzünk fel a csillagokra, nézzünk bele a távcsőbe, és Isten csodáinak milliárdjaiban gyönyörködhetünk! Csodálatos egyensúlyban és harmóniában működik minden a maga helyén. Micsoda kegyelem, Istenem, hogy az embert „**Úrrá tetted kezéd alkotásain, mindent a lába alá vetted**” (Zsolt 8,7)! Az ember lába alá vetettek a galaxisok, a kvazárok, a szupernóvák, a fekete lyukak, a titokzatos sötét anyag? Az egész univerzum? Hol az ember helye?

Egy nagyszerű tudományos műsorban a mikroszkopikus világegyetem varázslatairól esett szó, amely legalább annyira izgalmas világ, mint a gigantikus, emberi ésszel felfoghatatlan méretű makrokozmosz. A szubatomi részecskék világában ugyanis az anyag egészen másként „viselkedik”, mint amire a nagy testekre ható törvényszerűségek alapján gondolhatnánk. A szubatomi részecskék egészen furcsa dolgokat művelnek: például láthatatlanná válhatnak, egyszerre több helyen lehetnek, áthatolhatnak szilárd anyagokon, visszamehetnek az időben, hogy megváltoztassák a múltat.

Mindezek a jelenségek a tudományos fantasztikum világába illenek, mégis igazak. Két szubatomi részecske például úgy fonódhat össze egymással, hogy több milliárd fényév távolban vannak egymástól, mégis azonnal átkerülhet az információ egyiktől a másikig, pedig azt tanultuk, hogy a fénysebességnél semmi sem lehet gyorsabb az univerzumban. Egy rendkívül érdekes kísérlet pedig azt igazolta, hogy a fény fotonjai egyszerre viselkednek részecskéként is, meg hullámként is, ami azonban teljességgel lehetetlen, sőt ennél valami még elképesztőbbet tapasztaltak: amikor megfigyelték a jelenséget, ezek az elektronok (fényfotonok) részecskéként viselkedtek, ha viszont nem figyelték, akkor hullámként viselkedtek, és olyan mintázatokat rajzoltak, mint az interferáló hullámok. Tehát azt, hogy mit látunk, attól

függ, hogy figyeljük-e vagy sem. Ha figyeljük, részecskeszerű viselkedést tapasztalunk, ha nem, akkor hullámszerű viselkedést, de a kettőt nem láthatjuk egyszerre. A megfigyelés tehát megváltoztatja a szubatomi részecskék természetét. Ezt nevezik kvantumrejtélynek. Jelentem, ezt a kísérletet egyébként több mint száz éve végezték el először, de a tudósok a mai napig nem tudtak magyarázatot találni a kvantumrejtélyre. Isten (a tudósoknak: a természet) nem hajlandó felfedni a titkait.

A szubatomi világot irányító szabályok egy hihetetlenül rejtélyes világegyetem létezésére utalnak. A mikroszkopikus világba ereszkedve azt találjuk, hogy minden mérni kívánt mennyiségben van egyfajta alapvető bizonytalanság, amit nem a mérési eljárás okoz, hanem az, hogy a választ maga a természet sem tudja. Ezt nevezik bizonytalansági elvnek. Egyszerűen semmit sem tudhatunk meg teljes bizonyossággal.

Olyan elképesztően kis méretek mikrokozmosza ez, amelyben a legapróbb elemi részecskék a kvarkok és a neutrínók, de léteznek az atomokat alkotó részecskékénél még apróbb is, de olyan kicsi méretű, hogy az emberi elme talán nem is képes felfogni. A Plank-hossz szinte elképzelhetetlenül kisebb bármínél, amit mérni tudunk, húsz hatványal, húsz nagyságrenddel kisebb az elektron-

nál. Ezzel foglalkozik a *húrelmélet*. E szerint minden, amit részecskének gondolunk, valójában egy parányi rezgő hurok. Mekkora ez? Egyetlen vízcseppben billiószor billió hidrogén és oxigén atom van. Képzljük el, hogy kivesszünk egyetlen hidrogén atomot, és a tízmilliárdszorosára nagyítjuk, tehát úgy fél méter lesz. De még így sem látunk benne hurokat. Tovább növelhetjük a hidrogénatomot, amíg akkora lesz, mint a naprendszer, de a hurok még mindig nem látszanak. Csak ha az atom eléri a megfigyelhető egész világegyetem méretét, akkor válnak láthatóvá a hurok. Ha egyetlen hidrogénatom akkora, mint a világegyetem, akkor egy húr akkora, mint a földön egy átlagos méretű fa.

És ha egyetlen húr akkora lenne, mint az egész világegyetem, akkor sem válna láthatóvá benne az ember – ha az Istenhez akarná mérni magát. (Ezt már persze én teszem hozzá, nem a műsorban mondták.) Az a „kevés”, amivel Isten kisebbé tette az embert saját magánál, körülbelül ilyen léptékkal mérhető, vagyis mérhetetlenül sok. És mégis, Isten a maga képmására teremtette az embert, ezt a törékeny, mérhetetlenül kicsi teremtményt, hogy ura legyen keze alkotásainak. A legnagyobbá tette minden teremtmény között. Gondja van ránk, törődik velünk, szeret bennünket, és boldogok vagyunk, mert az Ő isteni ereje megajándékozott minket mindazzal, „*ami az életre és a kegyességre való, azáltal, hogy megismertük őt, aki saját dicsőségével és erejével hívott el minket*” (2Pét 1,3). Igen, Ő elhívott, kiválasztott bennünket, Benne hívókat magának, hogy „*isteni természet részeseivé*” legyünk, és megmeneküljünk „*attól a pusztulástól, amelyet a kívánság okoz a világban*” (2Pét 1,4).

És egyszer „*el fog jönni az Úr napja... amikor az egek (a mikro- és makrokozmosz) recsegve-ropogva elmúlnak, az elemek égve felbomlanak, a föld és a rajta levő alkotások is megégnék*” (2Pét 3,10), és minden megsemmisül. A gigantikus nagy, és a felfoghatatlanul kicsi is – minden! Elpusztul ég és föld, hogy Isten új égben és új földben teremtsen újjá mindent.

De még tart a kegyelmi idő, Isten türelmes az emberhez. Mert „*nem azt akarja, hogy némelyek elveszenek, hanem azt, hogy mindenki megtérjen*” (2Pét 3,9). **Az ember helye Istennél van!**

Június 26.

„Szeresd felebarátodat, mint magadat.” Ez Jézus parancsa. János evangélista leveleiben pedig azt olvassuk, hogy „*abból tudjuk meg, hogy ismerjük őt, ha megtartjuk az ő parancsolatait.*” Mindennél jobban szeretném Jézust megismerni és parancsolatait megtartani, de hogyan tegyem? Íme, C.S. Lewis nagyszerű tézise erről a Keresztény vagyok! című könyvéből:

„A szabály mindnyájunk számára rendkívül egyszerű. Ne vesztegessük az időt azon tünődve, vajon „szeretjük”-e felebarátunkat; **cselekedjünk úgy, mintha szeretnénk.** Míhelyt megteesszük, megértjük az egyik nagy titkot. Amikor úgy viselkedünk, mintha szeretnénk valakit, hirtelen megszeretjük. Ha bántalmazunk valakit, akit nem kedvelünk, azt vesszük észre, hogy most még kevésbé kedveljük. Ha viszont jót teszünk vele, úgy találjuk, hogy nemtet-

szünk csökkent. Van azonban egy kivétel. Ha nem azért teszünk jót vele, hogy Isten tetszését elnyerjük, és engedelmeskedjünk a felebaráti szeretet (karitás) parancsának, hanem hogy megmutassuk neki, milyen nagyszerű fickók vagyunk és hogy lekötöztessük őt, s aztán várjuk a „háláját”, akkor valószínűleg csalódnunk fogunk. (Az emberek nem buták: éles szemük van rá, hogy észrevegyék a hivalkodást, leereszkedést.)

(„A szeretet ne legyen képmutató” (Róm 12,9) – P.A.) Viszont valahányszor azért teszünk jót egy felebarátunknak, mert ő is olyan ember, mint mi, akit Isten teremtett, és mert éppen úgy kívánjuk az ő boldogságát is, mint a magunkét, mindig egy kicsit jobban fogjuk őt szeretni, vagy legalább kevésbé utálni...

A keresztény és a világius gondolkodású ember között nem az a különbség, hogy az utóbbi csak a ragaszkodást, vonzódást ismeri, míg a keresztény a karitás értelmű szeretetet. A világius ember azért kezel egyeseket kedvesen, mert „kedveli” őket, míg a keresztény megpróbál mindenkivel kedvesen bánni, s ezért azt veszi észre, hogy egyre több embert kedvel, néha még olyanokat is, akiről sose képzelte volna, hogy kedvelni tudná őket.”

Ezeket a gondolatokat még csak egy igével egészíteném ki: „*Önmagával tesz jót a szeretet embere*” (Péld 11,16b).

Július 3.

Ma tettük *Homola Pannikát*. A római katolikus öregtemetőben (ahol férje is nyugszik) gyűltünk össze, hogy elbúcsúzzunk kedves lényétől. Súlyos beteg volt, már hónapok óta viselte szenvedését türellemmel, alázattal. Engedelmesen alávetette magát minden orvosi utasításnak, kezelésnek, de a félelemnek a szikrája sem volt benne. Tiszta szívből szerette Jézust, és ez a szeretet kiűzte belőle a félelmet, ahogy az ige is mondja „*A szeretetben nincs félelem, sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet*” (1Jn 4,18). Benne teljes volt a szeretet. Ott tükröződött az arcán, a mosolyában. Senkit

nem láttam még ilyen békességgel készülni az Úrhoz hazamenni, mint őt.

Az Úr most magához szólította Pannikát, véget vetett testi gyötrelmeinek. Utolsó heteiben, amikor már beszélni is csak nagyon nehezen, suttogva tudott – úgy mondta –, belül énekelt az Úrnak. Leginkább már csak kedves zsolnárait, dicsőreteit, nem fennhangon, csak a lelkében, a szívében. Ahogy Pál apostol hívta Isten dicsőítésére a kolosséiakat: „*énekeljétek szívetekben az Istennek*” (Kol 3,16), így énekelt ő is – a

szívében. A szívével. Egészen a hívó szóig...

És a temetésen jött a megrendítő hír: reggel meghalt *Könczöl Dani* bácsi. Ilyen hirtelen, ilyen váratlanul? Milyen telhetetlen a halál! Az első gondolatom ez. Pedig nem ennek kellett volna lennie.

Isten minden embernek kiméri a kezdetet és a véget, pontosan megszabja napjaink számát. Pannikáét, Dani bácsiét, az enyémet, a tiedet, mindenkiét. „*Életem ideje kezdedben van*” (Zsolt. 31:16.) – mondja Dávid. Csak az a kérdés, hogy az életem is az Ő kezében van-e? Ott vagyunk-e az életünkkel a mindenhátó Isten színe előtt? Odatettük-e az életünket az Ő kezébe? Odaadtuk-e a szívünket Neki?

Dávid Isten kezébe tette le az egész életét: „*Kezredre bízom lelkemet, te váltasz meg engemet, oh Uram, hűséges Isten.*” (Zsolt. 31:6.) Aki így teszi oda életét az Isten kezébe, az bízik Istenben. Annak az élete áldott, Istentől vezetett élet lesz. Akinek az élete, a sorsa Isten kezébe kerül, azon nem fog a halál. Annak van Jézusa, Aki megváltja őt a haláltól.

Isten felénk kinyújtott keze Jézus átsegezett, véres keze. Ezzel az átsegezett,

véres kézzel váltott meg bennünket a haláltól – örökre. „*És én örök életet adok nékik; és soha örökké el nem vesznek, és senki ki nem ragadja őket az én kezemből*” (Jn. 10:28.) – igéri Jézus.

Mi a halál tehát? *Gyökössy Bandi* bácsi így fogalmazta ezt meg gyönyörű soraiiban: „**A halál is csak ennyi: Isten az egyik kezéből áttesz bennünket a másikba...** Mert akár életben, akár halálomban – az Isten kezében vagyok (vö. Rm. 14:8.). Akár szénásszekerre esem, akár a földre, Isten kezébe esem. Jöhet itt akármí, de Isten közeledik felénk, Isten vigyáz ránk. Isten kegyelme van velünk.”

Áldjuk ezért Istent, Akinek a kezében van életünk ideje, Akinek a kezében van születésünk és halálunk! Áldjuk az Istent azért, mert Pannika és Dani bácsi után is kinyújtotta kezét, a kezei között hordozta őket, és itt lehettek, itt voltak közöttünk, hogy hordozói legyenek az Ő Világosságának, Jézus Krisztusnak. Most pedig adjunk hálát azért, hogy áttette őket egyik kezéből a másikba! Adjunk hálát értük Istennek!

Július 15.

A római levél az egyik legcsodálatosabb része a Szentírásnak, ebből idézek: „...a testvérszeretemben legyetek egymás iránt gyengédek, a tiszteletadásban egymást megelőzők...” (Róm 9,10). De **mi is az a tisztelet?** Az természetes számunkra, hogy Istent tiszteljük, erre nézve számtalan felszólítást tartalmaz a Szentírás, de tisztelnünk kell a szüleinket, a vezetőinket, a férjnek a feleségét, a feleségnek a férjét, sőt magát a házasság intézményét, az özvegyeket, az árvákat, az időseket, a szenvedőket, a hátrányos helyzetűeket, és általában mindenkit, függetlenül a társadalmi helyzetétől, vagy az állapotától. A Biblia egy olyan társadalom képét rajzolja fel előttünk, amely tagjainak kölcsönös megbecsülésére és tiszteletére épül.

Hogy mi is a tisztelet, és miért is van rá szükségünk, arra Tom Marshall Kapcsolatok című könyvében találhatunk útmutatást:

„A tisztelet vagy megbecsülés a másik ember értékének elismerése. Amikor megadom valakinek a tiszteletet, akkor elismerem méltóságát és értékes voltát. Ezért kell Istent mindenek felett tisztelnünk, mivel ő képviseli a legnagyobb értéket az egész univerzumban, sokkal többet ér, mint az egész világegyetem. De a tisztelet felismeri az Isten képére alkotott ember értékét is. Ez a tisztelet több okból is döntő fontosságú.

Először is azért, mert amikor felismerem az emberek értékét, akkor tudatára ébrednek annak, milyen felfoghatatlanul gazdag az életem, mivel olyan sok értékes ember vesz körül és szerepel benne. Életem így értelmet és jelentőséget nyer. Ha nem adom meg másoknak a tiszteletet, vagy ami még ennél is rosszabb, gyalázom az engem körülvevő embereket, akkor nyomorba taszítom saját magamat, megfosztom életemet az értelmétől, mivel úgy viselkedem, mintha csak értéktelen emberekkel állnék kapcsolatban.

Másodszor: csak akkor érezhetem magam értékesnek, ha én magam is megkapom a tiszteletet másoktól. Tagadhatatlan, hogy közvetlen kölcsönhatás van a társadalmunkban élő, szegényes énképpel rendelkező emberek magas száma és a világban eluralkodott tiszteletlenség között. Gyalázunk Istent és az ő Igéjét, gyalázattal illetjük társadalmunk intézményeit, szidjuk a múltat, az

erkölcsi értékeket, a szülői státust, a hatóságokat és mások jogait. Nem egyszerűen figyeltatják, hanem egyenesen dicsőítik a tiszteletlenséget és a gyalázkodást. A tömegtájékoztatóban sok ember ebből él. Mindent rossz és hamis színben tüntetnek fel. Aztán learatjuk azt, amit vetettünk, amint a zsoldáríró rámutat: „Köröskörül járnak a gonoszok, mihelyt az alávalóság felmagasztaltatik az emberek fiait közt.” (Zsolt 12,9)

De saját magunkban is aratjuk a következményeket. Gyalázatban részesülünk, önértékelési zavarokban szenvedünk, és lesújt bennünket az értéktelenség érzése.

És végül: ha megpróbálunk saját magunkban kialakítani egy normális énképet, zsákutcába jutunk. Ez lehetetlen. Nem adhatok magamnak tiszteletet, mondjanak bármit is az öngyógyításról szóló pszichológiai könyvek. Egymástól függünk, énképünk kapcsolatainkban formálódik ki. Ha valaki képtelen jó kapcsolatokat kialakítani és fenntartani, az a szegényes énkép jele, de a szegényes énkép kialakulásának oka is a rossz kapcsolatokban vagy a jó kapcsolatok hiányában keresendő, és ez a hiány elsősorban a megerősítés vagy a tisztelet hiányát jelenti.”

Így már könnyebben megértjük, mit is akart kifejezni Pál apostol a filippi levélben ezzel az igével: „Semmit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal különbnek tartások egymást magatoknál” (Fil 2,3). Tiszteljük tehát egymást!

Július 16.

A nyári forróságban, amikor ember és természet az eget fürkészi esőt remélve, a restanciáimból olvasgatok. A Mai Ige pünkösti üzenete kerül elélem:

„Jób könyvében olvashatunk a víz körforgásáról: „...összegyűjti a vízcseppeket, a

felhőből esőt szítál, amelyet a fellegek árasztanak, bőségesen hullatnak az emberre. Értheti-e valaki, miért terül szét a viharfelhő, miért dörög annak sátra?” (Jób 36:27-29). Van ennek az igének egy szellemi párhuzama is, amit így értelmezhetünk: **ahogy dicsőítünk párája felszáll Istenhez, úgy formálódik ki jelenlétének**

felhője, és kezdenek ránk záporozni áldásai.”

Igen, minél több Isten-dicsőítés, annál bőségesebb az áldás. Erről eszembe jut, hogy a tegnapi bibliaóra elején éppen a 214. Hallelujah éneket énekeltük, a „Záporként hull majd az áldás”-t. A bibliaóra is áldás az életben, jól esett Isten áldászáporában felfrissülni.

BÚCSÚ KÖNCZÖL DÁNIELTŐL

"Boldog életem van, ezt pedig csak Istennek köszönhetem." Ezekkel a szavaival zárult a református gyülekezeti lapban, az Áldás, Békesség!-ben Könczöl Dánielről a napokban megjelent portré.

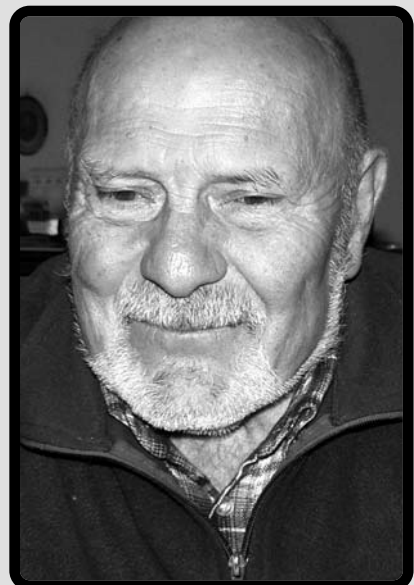
A rendszerváltás éveiben ismerkedtünk meg, mindketten tenni akartunk azért, hogy az addigiak véget érjenek és valami új kezdődjön az ország és Pomáz életében. Mindkettőnknek megvolt a jó oka erre, családunk, mi magunk is érzékeltek annak a rendszernek az alságosságát.

Dániel édesapja a Don mellett vesztette az életét, családját később kuláknak bélyegezték, s kellett megpróbáltatásokat kiállnia. Ő maga református lelkésznek készült, ám végül kórházi könyvtárosként kereste kenyerét, segített lelki beszélgetésekkel a hozzá fordulókon, s ment nyugdíjba.

A rendszerváltást követően Pomáz első szabadon választott képviselő-testületének a tagja volt. Később hosszú évekig általában csak a vasárnapi istentiszteleteken üdvözlöttük egymást. Az utóbbi hetekben, hónapokban azonban ismét sűrűbben találkoztunk, váltottunk gondolatot. Daninak mindig volt egy kedves története a teológus éveiről, professzorairól, legációiról, véleménye a helyi politikáról. Vagy éppen arról, milyen szülőtermés várható, mikor jött, mikor megy szeretett szülőfalujába, a Tolna megyei Decsre.

Aztán érkezett a megdöbbentő hír: tegnap reggel ő is elment a minden élők útján, és visszaadta a lelkét a Teremtőjének. Isten veled, nyugodj békében, kedves Dani!

Hardi Péter

Július 17.

Ma megint a Mai Igében olvastam egy megkapó és elgondolkodtató üzenetet:

„Egyszer egy szárazság sújtotta közösségben a hit arra készítetett egy kislányt, hogy esernyőt vigyen magával az imaalkalomra, melyet éppen azért hívtak össze, hogy esőért imádkozzanak. Egyedül ő vitt esernyőt – a felnőtteknél csak napszemüveg volt.”

Augustinus óta a hit három formáját különböztetjük meg: 1. hinni Istent (credere Deum); 2. hinni Istennek (credere Deo); 3. hinni Istenben (credere in Deum). A hit tehát – más aspektusok mellett – szívbéli bizalom Isten iránt (credere Deo), és vannak olyan időszakok az életünkben, amikor ez a feltétlen bizalom elteti a hitünket Isten-

ben (credere in Deum). Erről beszélt a tiszteletes úr is a bibliórán: Ha úgy érezzük, hogy hitéletünkben csenedesebb időszakot élünk, amikor nem történnek velünk „nagy dolgok”, talán úgy érezzük, hogy Isten nem szól hozzánk úgy, mint az első időkben, **akkor az Istenbe vetett feltétlen bizalomban éljük meg hívó életünket, mert hiszünk és bízunk Isten ígéreteiben.** Ez a bizalom lesz az a hit, amellyel hiszünk. Luther hasonlatával élve: a hit nem csupán az, hogy hiszünk egy hajó létezésében, hanem az is, hogy felszállunk rá, és rábízunk magunkat.

A példabéli kislány ilyen bizalommal a szívében indult ebbe a szárazság sújtotta közösségbe esőért imádkozni. Ne hagyjuk, hogy kiszáradjunk! Ha esőért imádkozunk, vigyünk magunkkal esernyőt!

Július 25.

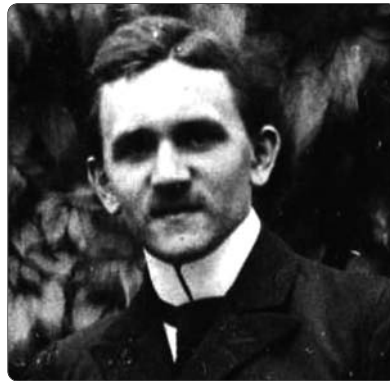
125 éve született *Vargha Tamás* református lelkész. Róla én először *Szikszai Béni* ígéhirdetésében hallottam, pedig feltűnhetett volna számos dicséret szerzőjeként, akár az énekeskönyvünkéből, de még inkább a Hallelujah!-ból. Aztán *Végh Tamás* emlékezett meg róla nagyon meleg hangon a budakalászi evangélikációján, melyet végigkísért a „Mélyből kiáltok, Jézus” című éneke, amit együtt énekeltünk minden alkalommal.

1890-ben született Budapesten, itt végzte el a teológiát. 1915-től Kunszentmiklós református lelképásztora, 1946-tól 1952-ig esperese a solti egyházmegyének. Az ébredési mozgalom elhivatott ígéhirdetője volt, Szikszai Béni hivatkozik rá a Bethánia történetéről írt visszaemlékezésében. Fiatalkori evangélikációs jellegű ígéhirdetéseit, írásait is a Bethánia iratterjesztése adta ki, így „Az evangélium középpontja” című művét is, melyből – rá emlékezve – szeretnék néhány gondolatot idézni:

„A hitetlen élete, melynek nincsen meg az iránya a tökéletesség felé, Isten felé, sohasem is jut el oda. Aki mennyei erőket be nem fogadott a lelkébe, abban egy örökkévalóság sem fejthet ki semmi öröktékűt. Mi a legjobb eset egy Isten nélkül élő ember számára? Hogy az ő jó nevelés, kedvező körülmények által fölszedett „erkölcsait”, becsületességét, jól-rosszul megőrzi, konzerválja, úgy, hogy e földi életben semmi különösebb romlás nem lesz láthatóvá rajta. De a szomorú tény az, hogy az erkölcsi pusztulás a legtöbb emberen már e világban kiütözközik, mint az almán a rothadás. S milyen sok szép almát kell elhajítanunk, mikor fölívjuk. Rohadt.

Ha az emberi lélek úgy halad a romlás útján tovább egy örökkévalóságban, mint ahogy itt e földön a gyermeki ártatlanság fővenyes partjáról megy befelé a bűnöknek mind mélyebb hullámaiba, mást nem is remélhet, mint hogy a hullámok egyszer csak összecsapnak a feje fölött...

Mi az örök kárhozat? Az emberi jellemnek végleges kialakulása a rossz

irányban. Az Úristen olyan jól tudta, hogy minden hitetlen ember a természeti törvények kényszerítő ereje szerint halad ezen az úton, hogy szükségesnek látta – a Jézus Krisztus keresztyén szembeszegezni velünk. Mint tilalomfát és mint mentőoszlopot. Tilalomfát, melyet meglátva, senki se lehessen kétségben afelől, hogy a bűn, az isten nélkülség útján tovább haladni egyértelmű az örök veszedelemmel. Mentőoszlopot, hogy lefelé való rohantában mindenki bekapaszkodhasson és így menedéket leljen.

Istennek célja: hogy el ne vesszünk. De még más is: hogy örök életünk legyen. Olyan tárgy ez, melyről szólni nem méltó emberi nyelv. És nem is képes. Hogyan tudnánk arról helyes képet rajzolni, amibe még az Isten gyermekei is csak belekóstoltak? Egy bizonyos: hogy az örök jelző annak az életnek nemcsak a tartalmára vonatkozik, nemcsak azt jelenti, hogy élet, melynek nincs vége, hanem vonatkozik annak az életnek isteni, magasabbrendű mivoltára is. Az Isten élete örök: örök szépségű, örök gazdagságú. Számunkra is nyitva áll az út ehhez az örök-élethez, ha Istennel személyes kapcsolatba jutunk s ezzel az Ő életének részeseivé leszünk. **Mi az örök üdvösség? Az emberi léleknek elszakíthatatlanul való odakapcsolódása az örökkévaló élethez, Istenhez.**

És az a kéz, amivel megragadhatjuk az örök életet, Istent – a hit. „Minden lehetséges annak, aki hisz.” (Mk 9,23b)

Puskás Attila

FUKK LÓRÁNT HISZEL-E?

„Hit nélkül pedig senki sem lehet kedves Isten előtt, mert aki az Istent keresi, annak hinnie kell, hogy ő van; és megjutalmazza azokat, akik őt keresik.” (Zsid 11,6)

Jó időben könnyű hinni, de mikor a keresztet kell vinni, s a kudarc hullámhegyei égig érnek, akkor mutatja meg az égi mérleg, kész vagy-e feladni mindent, és vakon követni Istent.

Krisztussal a hegyen olyan más minden. Ott a kételkedésnek szikrája sincsen.

De a hit próbája nem a siker.

Hiszel-e akkor is, ha várni kell?

Akkor is, ha egyedül maradsz?

Akkor is, ha semmit sem ér szavad azok előtt, kikért az életet égett el?

Megtennéd értük még egyszer?

Nem a szavaidra kíváncsi az Úr. Amikor életed egére siker-fény todul könnyű őt fennszóval áldani; család, barátok melletted fognak állani.

De ha megkondul a vész harangja, konok hiteddel ott maradsz magadra, s csak az Úr lesz veled, hogy vigye a keresztet.

A barátaid majd bolondnak neveznek, mert nincs Krisztusban lelki vértjük:

Nehéz az út; de járd végig értük.

Viharban nő fává a hit kicsinyke magja. Ne kételkedj, és Krisztus majd megadja,

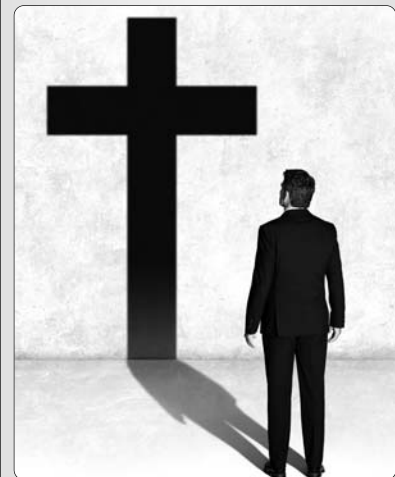
hogy égig érjen az ága,

ahogy a Jákób latorjája.

S ha hiszed, mi emberileg nincsen,

Jézus véérért

Megadja néked az Isten.

„Nem halok meg, hanem élek, és hirdetem az Úr tetteit! Keményen megfeddett engem az Úr, de nem adott át a halálnak.” (Zsolt 118,17-18)

VELEM VAN AZ ÚR PÁPAI TAMÁS FOGVATARTOTT BIZONYSÁGTÉTELE

Különleges vendége volt a június 5-i ifjúsági bibliaórának, PÁPAI TAMÁS, a váci börtön fogvatartottja, akit Máté Zoltán tiszteletes úr úgy mutatott be, mint testvérünket az Úr Jézus Krisztusban, ebből pedig azonnal tudhattuk, hogy egy hányatott sorsú megtért testvérünk érkezett hozzánk bizonyrágot tenni az Úr Jézusról, a Benne megtalált új életéről, hitéről.

Öt éve „lakója” a váci börtönnek Pápai Tamás, akit számítógépes bűncselekmények elkövetése miatt ítéltek börtönbüntetésre. Egy biztonsági cégnél dolgozott, ahol egy nagy banknak biztonsági rendszert tervezett, de beleépítette a saját kiskapuit, melyek segítségével „meglékelte” a rendszerüket, nagy kárt okozva ezzel. Mostanra viszont már abba a kivételes helyzetbe került, hogy úgy jár be a börtönbe, mintha kollégiumba menne, mert minden hétvégén kiengedik, és oda mehet, ahova akar. A 18500 elítéltekből 60 rab teheti ezt meg. Nem könnyű ezt a kiváltságot megkapni, nagyon fegyelmezett életet kell élni bent ahhoz, hogy ezt kiérdemlje az ember. Az Úr fél évvel ezelőtt megadta számára ezt a lehetőséget, amit azzal hálál meg, hogy járja az országot, gyülekezeteket, keresztyén ifjúsági csoportokat, illetve világi ifjúsági intézményeket látogat meg, és keresi az alkalmakat, hogy beszélhessen arról, hogy hogyan találta meg az Urat – a börtönben.

Aki énekel, kétszer imádkozik

De nemcsak beszél az Úrról, hanem énekel is dicsőíti Őt ezeken a találkozókon. Gitáron kísérvé magát ifjúsági hálaadó énekeket és saját szerzeményeit adja elő, ahogy tette ezt ezen a pomázi ifi alkalmon is. Elsőként az „Atyám, két kezében” című dalt adta elő. „Tékozlóként éltem, tárva most karod, hűtlenségem nem hánytorgatod” – hallottuk a dalban. Vajon nem mindannyiunkat így fogad magához az Úr?

Tamás elmesélte, hogy bár keresztyén családból származik, de nem kapott vallásos nevelést. Édesapja katonatiszt volt, így messziről kerülni kellett a templomok környékét is. Egy alkalommal, már a börtönben, egy barátja szólította Tamásnak, hogy menjen le egy keresztyén zenekarba zenélni. Így kezdődött. Elkezdte tanulni a keresztyén dalokat, és elgondolkodott azon: mi is van ezek-

ben a szövegekben. Beszélgetett egy fiúval, aki teológiát végzett sikkasztó volt, aki azt a tanácsot adta, hogy fogjon egy Bibliát, és olvassa el, és majd megérti. Azt mondta, hogy először úgy olvassa el, mint egy mesekönyvet. Tamás megfogadta a tanácsot, és elolvasta a Bibliát, mint egy mesekönyvet, és azt mondta:

■ Ezt a könyvet félig rólam írták. Kétezer évvel ezelőtt honnan tudták, hogy bennem ilyen gondolatok vannak? Jaj!

És azt mondta a fiú, hogy jó, akkor most olvass el még egyszer, de most beszéljünk is meg! Így közeledett az Úrhoz egy börtönbeli testvére segítségével.

Aztán jöttek a dalok, és akkor már megérezte, meglátta a dalokban azt, hogy miről szólnak, hogy miért mondják, miért hallgatják, és hogy miért jó. Már több mint harminc éve gitározott, régebben is írt dalokat, gondolta, megpróbálkozik saját dalokat írni, mert a Biblia megtöltötte a szívét mindenféle mondanivalóval.

■ Egy börtönben nem lehet kiállni a többiek elé, és Istent dicsőíteni, de ha nem mondhatom el, mi van a szívemen, gondoltam, majd elénekelem. Azt hagyják.

Így kezdett el dicséreteket írni, melyeket hamar megkedveltek a társai, és már a börtön falain kívül is sokan ismernek és hallgatnak. (A <https://soundcloud.com/lelekcsenges> internetes oldalon meghallgathatók Pápai Tamás szerzeményei saját előadásában – a szerk.)

Pápai Tamás

Dalaiban sok szöveg hallható, mely arra utal, hogy szerzőjük szeretne valamit „mondani” a szövegekkel. Úgy jellemzi szerzeményeit:

■ Ezek énekelt versek, melyek Istenről szólnak.

Megtérés

■ Nekem nincs olyan katartikus élményem a megtérésemről, amiről be tudnék számolni, hogy egy adott pillanatban megszólított az Úr. Azt sem tudom, hogy mikor tudtam meg, hogy Jézus él, egyszerűen valamikor úgy ébredtem fel, de észre sem vettem – vallja meg Tamás.

Olyan természetességgel épült bele gondolatai világába Isten, mintha mindenkor ott lett volna. Úgy fogalmaz: beleszivárgott az Isten.

A váci börtönben van egy olyan elítéltekből álló közösség, akik egy zárkában élnek, és mind hívő emberek. Ennek a közösségnek a tagja Tamás is. Megengedték számukra, hogy együtt legyenek, hogy ne nézzenek tévét, hogy ne beszéljenek csúnyán, hogy ügyeljenek és vigyázzanak egymásra, hogy zavarja őket a bűn, zavarja őket a hazugság. Ez a 19-20 ember alkotja a százfős gyülekezetnek a magját. Azok kerülhetnek ide, akikről a börtönlelkész, Csuka Tamásné úgy ítéli meg, hogy igazhívő emberek, akikben Isten Lelke lakik. Margit néni a huszonkét éves börtönlelkézi tapasztalatával elég jól meg tudja állapítani, ki az, aki ide való. De mivel a nap nagy részét együtt töltik – nem úgy, mint a kinti világ gyülekezeteiben –, össze vannak zárva, ezért ismerik egymás minden gondolatát, mindenkinek tudja a másiktól, milyen ember. Ahol hónapokon, éveken keresztül együtt imádkoznak, ott nem él meg a hazugság, ott nem lehet színlelni Isten szeretetét. Ezért van az, hogy ez a közösség a szabadulás után is segíti a többieket. Szabadulás után is járják a gyülekezeteket, elmondják a fiataloknak,

hogy a bűn nem kifizetődő, és nem kell bejárniuk azt az utat, amit nekik be kellett járniuk, ezt el lehet kerülni. Magyarországon az átlagos visszaküpi ráta hatvanhét százalék. Ennek a hét éve működő közösségnek a visszaküpi rátája öt százalék. Mert vigyáznak egymásra.

Szeretet-forgószél

„Átvittél, Uram, az éjszakán, ahol a gonosz várt és lesett rám, mikor megnyílt Neked ez a gyarló szív, meghallotta, hogy a hangod hív... Te átvittél az éjszakán, ott voltál, Uram, hogy vigyázz rám... Repít a szél, repít a szél, repít a szeretet-forgószél.”

Jessie J: Masterpiece című számára írt szövegében Tamás erről a börtönfalakat átívelő, egymásra figyelő, egymást segítő lelkiületet énekelte meg, mint az Úr szeretet-forgószelében szabadon szárnyaló lélek dalát. Mert „ahol az Úr Lelke, ott a szabadság” (2Kor 3,17) – a börtönfalakon belül és kívül egyaránt.

Bár Tamás augusztusban szabadul, és tovább szeretne szolgálni, már szabad emberként fogja járni a gyülekezeteket, mégis fölmerül a kérdés, hogyan tér vissza ilyenkor az ember a társadalomba, a családjába, az életbe, amikor több mint öt évet töltött rabként egy börtönben. Hogyan éli meg, hogy ilyenkor mindenki elhagyja, hogy az egzisztenciája teljesen tönkrement, hogy mindent újra kell kezdenie, mindent újjá kell építenie?

Tamásnak öt lánya van, a legidősebb 24 éves, a legkisebb 6 éves. Csodálatos módon ők szeretik az apjukat. Istennek hála, jó és mély kapcsolata van a gyermekeivel, és Tamásnak meggyőződése, hogy azért adta meg ezt számára az Úr, mert kérte Tőle. És mivel kérte, Isten megadta, és borzasztóan hálás érte. Igen, most mindent előlről kell majd kezdenie, ami meglehetősen nehéz, és mégsem:

■ Mert hogyha az ember nincs egyedül, hanem Isten vele van, Jézus erőt ad neki, és amikor az ember megtapasztalja, hogy kérd és megadatik, akkor minden sokkal könnyebb. Akkor az emberben nincs félelem, hogy mi lesz. ... Hiszen adja ezeket a gyönyörű dalokat, csak ad majd valami lehetőséget, hogy az ember megtalálja az útját! És ha az ember tud bízni Istenben, akkor nincs olyan cél, amit ne tudna elérni.

„Elpocsékolt életemből Tetőd lett új és szép, már égek, mint a csillagtűz, lángolok, és a híred, Uram, hordom szét. Erőm nem végtelen, mégis kérlek, hogy használd még!

Hát hívj, hívj, már ismerlek, Uram, emelj fel, Uram! Csak hívj, hívj, én követlek, Uram, taníts még, Uram!” Ebben a dalban benne van egész hívó életünk lényege: az Úr követése, szolgálata, evangéliumának hirdetése és tanítványi létünk.

És lesznek ketten egy testté

Bizalmunk akkor is Jézusból táplálkozik, ha vannak, akik nem azzal a szeretettel fordulnak hozzánk, mint a gyermekeink. Tamás felesége a börtönévek alatt elvált tőle. Nagyon nehéz egy házasságban egy ilyen szituáció, mély sebeket ejt a kapcsolatban. Tamás tisztában van azzal, hogy ezeket a sebeket ő ejtette, ezért megértette felesége döntését, mégsem veszi tudomásul.

■ Vadul harcolok azért, hogy ne így legyen, mert nekem ez a dolgom. Mi Isten előtt felvettük a házasság szentségét. ... Engem az érdekel, hogy mit mond erről Isten, és mi van a szívemben. Én harcolok a feleségemért, és – képzéjétek el – egyszer majd el fogom venni őt újból. ... Most én hatalmas családépítésben vagyok, a lányaim a hadsereg egyik fele, a nagyobbik fele pedig Isten. Tudom, hogy az én család-helyreállítási szándékkal a legmesszebbmenőkig egyetért, mert Isten egyetért azzal, hogy egy család legyen egy család, főleg, ha felvették a házasság szentségét. Egyelőre a volt feleségem még nem ért egyet velem, de majd eljön az az idő is.

Tamás kéthetente megy haza, ami még nem harc, csak a „csatamező berendezése” – ahogy fogalmaz. Az igazi harc majd szabadulása után kezdődik. De ez alatt az előkészítés alatt megtanult valamit: az elfogadást. Ez alatt megtanulta elfogadni a feleségét olyannak, amilyen. Nem azért szeretné visszakapni, mert valamit kapni szeretne tőle, hanem azért, mert ő van, az ő lényéért, akit szeret. A Bibliában azt olvasta, hogy amikor rosszat kapsz, arra jóval kell fizetni. Először kételkedett, ki tud ilyet csinálni? Pedig lehet! És Tamás gyakorolja is. Igaz, az emberek elég érdekes módon reagálnak arra, ha a rosszra jóval felel, nem tudják hova tenni.

Tamás biztos abban is, hogy rajta keresztül fogja a feleségét megáldani Isten, aki még nem hívó. Szereti dacosan mindig ugyanazt kérni az imáiban, akkor is, ha nem kap az Úrtól semmilyen jelet, vagy megerősítést. Akkor is elhangzik, mert erős hittel bízik Jézus ígretében: „*kérjétek, és adatik néktek*”.

A pénz szerelme

Ami Tamást a börtönbe juttatta, az a szerelem. A pénz szerelme. Mert nagyon jó havi

egymillió forintot keresni, de milyen jó naponta! – mondja. Azt is megtapasztalta. Azt hitte, hogy az élet abból áll és a családjának akkor tesz jót, ha mindent megad nekik. És semmi nem volt elég. Pedig ha ismerte volna, mit mond erről az Ige: „*minden rossznak a gyökere a pénz szerelme*” (1Timóteus 6,10)... Utólag visszatekintve a vele történetekre, ma már áldásnak tekinti a börtönt. Talán furcsa ez első hallásra, de ha ez nem történt meg, olyan ember lett volna, akinek nincs élete. Aki nem a gyerekeit szereti, hanem a pénzt hajszolja, alig van otthon, és bár mindene megvan, de egyáltalán nem él. Pedig az igazi nyereség a megelégedettség, a legnagyobb érték az Istenben gazdag élet, erről szólt a következő dal:

„*Ha az Úr felé nézel, hamar észre fogod venni, hogy bánt téged, ha gyerekek nem kapnak enni, látod, hogy sok ember az életben csak harácsol, másoknál meg szomorú, szegényes a karácsony. Nemcsak a pénzed az, mit neki tudsz adni, az élő Isten be tudod a házukba vinni, ha gazdagodni akarsz, ne csak a bukszádra figyelj, a lelkedben is gazdagodhatsz, vidd Istent, haver! Ha elviszed a hírét, hogy téged is megsegít, úgy érzed majd minden nap, hogy megtömi a zsebeid. Másoknak is mondd el azt, hogy mit találtál: hogy úgy érzed, hogy Isten nélkül rosszabb a halálnál, hogy szívet kaptál kincsek helyett, szeretnek az emberek, hogy igazi gazdagságot lelni Isten nélkül nem lehet. Lehet, hogy az álmaidban nem ezt vártad, de felébredtél, öregem, és megtaláltad! Jézus már megvett neked mindent, ami kell, kifizette helyetted, csak vedd el!*”

Amikor zavarni kezd a bűn

Ha az ember Istenhez viszonyul, akkor megváltozik a viszonya a pénzhez, és megváltozik a viszonya a bűnhöz.

■ Én abszolút bűnös életet éltem az előző életemben, bár soha nem követtem el olyan cselekményt, ami törvénybe ütközött volna. ... Nem úgy volt bűnös életem, hogy bűncselekményeket követtem volna el. Nem, ezelőtt nem követtem el semmit. ... Olyan értelemben éltem bűnös életet, hogy engem nem zavart, ha hazudnom kellett. Akkor hazudtam.

Ilyen dolgokat az emberek természetesen vesznek. De amikor az embernek valamilyen viszonya lesz az Istenhez, elkezd zavarni a bűn. Nem állítja Tamás, hogy most már ő nem követ el bűnt, hogy nem vétkezik, de törekszik rá. Amikor azonban az ember rosszat tesz, már az óriási dolog, ha ez zavarni kezdi, mert következő alkalommal,

nagy valószínűséggel el fogja kerülni. Ha nem, akkor a harmadik, vagy a negyedik alkalommal. Eljut odáig, hogy nem! Amit Isten tud adni nekünk, és amire figyelni kell és keresni magunkban, hogy zavarjon bennünket a bűn! A legkisebb is! Nem kell tökéletesnek lenni. Nem kell büntetlennek lenni. Nem tud az ember Jézus lenni. De törekedni kell rá! Ha zavar minket a bűn, akkor nagyon tiszta életet lehet élni. Tamás későn ébredt rá erre az igazságra.

Megtérése után nem értette, hogy Isten miért tesz vele jót. Nem foglalkozott Istenrel, annyi rosszat tett az életében. Felsorolta magában a „kis” bűneit, melyekről most már azt tartja, hogy ugyanolyan bűnök, mint a „nagy” bűnök.

■ Nem értettem, hogy miért szeret az Isten. Isten fordítva van bekötte? Pont engem szeret, aki meg sem érdemlem? Pedig szeret! Pedig meg sem érdemlem! Ezt elég megrázó volt megélni, hogy bűnösöként is szerethet bennünket az Isten. És azt is megrázó volt megélni, hogy mi is szerethetünk olyanokat, akik bűnösök. Mert megvan írva a Bibliában: Ne csak azokat szeressétek, akik titeket szeretnek! Többek között ez az, ami az erőt adja nekem a házasságom újjáépítéséhez is. Hogy ne csak azokat szeressétek, akiktől folyamatosan a jót kapjátok, szeressétek azokat is, akiktől nem.

„Neked adom, Uram, a szívemet, ahogy akarod, és felelem a kegyelem a színeid elé. Veled, Uram megered a mag is, hogyha Te adod is, eleven a szereteted, ami velem él. Csak azt nem tudom, miért kapom, miért épp nekem adod meg ezt a fényt. Látod az életem folyásában, régen még Teérted se tettem

semmi jót, csak magam szerettem. Hol van az érdem és a jó nálam? Mit láttál Te bennem szépet és jót, Uram, hogy Veled mehettem? Mégis felelem a szívem engem, és el nem enged. Köszönöm a lelkem jobb világát. Nem félek én, Te tartod kezdedben, jó Uram, sorssom új irányát. Látod, eleven a hála bennem, reggelente tele van a szívem, majd kicsordul. Dicsérlek én, Tőled lett szép az én életem, és minden jóra fordul. Elfogadom Tetőled Királyom, megváltás, amit Te teszel velem, Uram, jó, hogy rám találtál. Nem tudom, mit adjak Tenéked, nincsen más, csak ez a Tőled kapott szívem, Tehozzád ezt viszem.”

Igen. „Velem van az Úr, nem félek, ember mit árthat nekem?” (Zsolt 118,6) „Velem van az Úr, segít engem” (Zsolt 118,7) – ha a szívem az Övé! Akkor született ez a dal, amikor Tamás nem értette, hogy Isten miért is szereti őt. Hozzáteszi:

■ Most sem értem. Tudom, hogy kegyelemből. Isten kegyelemből szeret bennünket. De az, hogy tudom, nem azt jelenti, hogy értem. Akkor mondhatnám, hogy értem, ha én is képes lennék arra, hogy kegyelemből szeressek. Talán majd képes leszek. Törekszem erre. Mindenki, aki Jézussal jár, törekednie kell arra, hogy képes legyen kegyelemből szeretni másokat. Szeretni mindenkit borzasztóan nehéz. Jézus meg tudta tenni.

Próbáljuk meg mi is – mindannyian!
P.A.

TÚRMEZEI ERZSÉBET A HARMADIK

Valamit kérnek tőled
Megtenni nem kötelesség
Mást mond a jog, mást súg az ész
Valami mégis azt kívánja:
Nézd, tedd meg, ha teheted!

Mindig arra a harmadikra hallgass, mert az a szeretet!

Messzire mentél, fáradt vagy, léptél százat
Valakiért még egyet kellene.
De tested, véred lázad

Majd máskor, nyugtat az ész, s a jog józanságra int
De egy szelídebb hang azt súgja megint:
Tedd meg, ha teheted!

Mindig arra a harmadikra hallgass, mert az a szeretet!

Valakin segíthetnél. Joga nincs hozzá, nem érdemli meg
Tán összetörte a szívéd
Az ész is azt súgja, minnek?
S a szelíd hang újra halkán kérlel:
Tedd meg, ha teheted!

Mindig arra a harmadikra hallgass, mert az a szeretet!

Ó, ha a harmadik egyszer első lehetne
és diktálhatna, vonhatna, vihetne,
Lehet elégnél hamar, esztelenség volna
De a szívéd békességről dalolna,
S míg elveszítenéd, bizony megtalálnád életed!
Bízd rá magad arra a harmadikra, mert az a szeretet!

KI AZ ÚR AZ ÉLETÜNKBEN?

„Boldog ember az, aki a kísértés idején kitar, mert miután kiállta a próbát, elnyeri az élet koronáját, amelyet az Úr megígért az őt szeretőeknek. Senki se mondja, amikor kísértésbe jut: az Isten kísért engem, mert az Isten a gonosztól nem kísérhető, és ő maga sem kísért senkit a gonosszal. Mert mindenki saját kívánságától vonzza és csalogatva esik kísértésbe. Azután a kívánság megfogva bűnt szül, a bűn pedig kiteljesedve halált nemz. Ne tévelyg-jetek, szeretett testvéreim: minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a vilá-gosszág Atyjától száll alá...” (Jakab 1,12-17)

Hívó szülőként könnyen eshetünk az elbiza-kodottság csapdájába, azt gondolva, hogy hi-tünk automatikusan megvéd bennünket és gyermekeinket a különböző kábítószerektől. Kétségtelen, hogy ennek a vélekedésnek van alapja, hiszen vallásszociológiai kutatások sora igazolja, hogy az önmagukat vallásosként definiáló fiatalok és felnőttek körében számot-tevően alacsonyabb a szenvedélybeteg szá-ma. Ez a tudományos tény azonban nem ok a könnyelműség! Nap mint nap meg kell vív-nunk a magunk kísértéseivel, olyanokkal is, melyeket a társadalmi norma, vagy a köz-erkölcs teljesen elfogadhatónak tart.

Nézzünk néhány kifejezetten hétköznapi példát! Vajon hányszor fordul elő, hogy ide-gességünket, ingerültségünket gépiesen egy-egy cigarettával, stapedlivel, vagy éppen csokoládéval enyhítjük? Tartós rossz hangu-latunkat, levertségünket rendszeresen kedély-javító tablettákkal próbáljuk elűzni – mindez mindennapjaink részévé válhat; olyan man-

kóvá, ami nélkül nemigen tudjuk elképzelni az életünket. Tulajdonképpen ez a függőség a szenvedélybetegség alapja. Az ember – bár-mennyire is szeretne – nem tud függőség nél-kül, mindentől függetlenül létezni.

Ha azonban őszinte szívvel el tudjuk fo-gadni, hogy egész életünk – a kezdetétől a végéig – az Úristentől függ (káténk szavaival: „az én mennyei Atyám akarata nélkül még csak egy hajszál sem eshetik le a fejemről”), akkor az egyetlen olyan, éltető függőséget választjuk magunknak, ami teljes szabadságot ad a többi, megbetegítővel szemben. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy megpróbáljuk lecsérélni a bennün-ket rabságban tartó cigarettát / stapedlit / csokoládét / bogyókat az Isten segítségéért való fohászoklásra, imádságra.

Keresztyén emberként sokszor és hossza-san szoktuk azon tömi a fejünket, hogy a mai világban vajon hogyan lehet a jézusi missziói parancsot teljesíteni. A keresztyén életpélda megismertetése egyszerű, mégis hatásos módja annak, hogy az Istentől távol lévő emberek „kedvet kapjanak” az első tudatos lépés megté-léhez. A kamaszok világában ez hatványozot-tan igaz lehet, hiszen ebben az életkorban a kortársak különösen meghatározó szerepet ját-szanak.

Fenti gondolatok alapján nagy szeretettel ajánlom minden kedves testvérem figyelmébe az alábbi plakáton meghirdetett pályázatot. Biz-tassuk közösen a ránk bízott fiatalokat, hogy készítsék el saját kisfilmjüket, vegyenek részt abban a közös szolgálatban, mely kallódó tár-saik megsegítésére irányul!

Óváryné Herpai Dóra

GYŰLEKEZETÜNK RÉSZVÉTELÉVEL MEGALKULT A POMÁZI KÁBÍTÓ-SZERÜGYI EGYEZTETŐ FÓRUM

Az elmúlt időszakban – az országos helyzethez hasonlóan – sajnos váro-sunkban is megszorodtak a ká-bítószer-használatból eredő rosszul-létek; felbukkantak az intravénás droghasználatra utaló, utcán eldobott fecskendők és bizonyos település-részekben látható módon megjelent a kábítószer-árusítás. Mindez életre hívta a Pomázi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot (röviden: Pomázi KEF), mely a nemzeti drogstratégia alapján működve, igyekszik össze-fogni a kábítószer-helyzet javításáért tenni képes szereplőket.

A tagságot alkotó önkormányzati képviselők, pedagógusok, védőnők, családsegítő és gyermekjóléti szak-emberek mellett fontos szerepe van városunk keresztyén gyülekezeteinek a közös munkában. Az áprilisi ala-kuló ülésen gyülekezetünket *Takács László* gondnok úr képviselte.

Mivel a drogok elleni küzdelem hosszú távú, kitartó, sokszor re-ménytelennek tűnő szolgálatot jelent, minden támogató, segítő megkeresést örömmel fogad a Pomázi KEF, melynek elnöki tisztét *Sarkadi Attila* vállalta, koordinátori szolgálatát *Óváryné Herpai Dóra* igyekszik el-látni.

Kérem a kedves testvéreket, kísérjék figyelemmel a KEF mun-káját és hordozzák imádságban a kábítószeres rabságában sínylődő embertársainkat!

Pomázi Fiatalok, mutassátok meg magatokat 3 percben!

Mi a Te szenvedélyed?

Videó-pályázat fantasztikus Fődíjjal és nyereleményekkel!

Mivel dobod föl magad – a drogok helyett?

Bármilyen képrögzítőt használhatsz!
Pl.: telefon, kamera

DÍJAK:
Fődíj: AQUA PARK BELEPŐK
I. helyezett: 75 000 Ft + tárgyi nyerelemény
II. helyezett: 50 000 Ft + tárgyi nyerelemény
III. helyezett: 25 000 Ft + tárgyi nyerelemény
Közönségdíj: Meglepetés

A ZSŰRI:
Ternovszky Béla –
Balázs Béla-díjas rajztanárrendező
Kapitány Krisztián –
a „Tintrehab” munkatársa
Sarkadi Attila –
a Pomázi KEF elnöke

IDŐZÍTÉS:
Regisztrálás: 2015. szeptember 5.
Beadási határidő: 2015. szeptember 15.
Ünnepélyes díjátadás: 2015. szeptember 26.

TOVÁBBJÁRÓ INFORMÁCIÓ:
Facebook: Pomázi KEF
pomazi.kef@gmail.com
30/953-1028 Óváryné Herpai Dóra
Pomázi KEF koordinátorjánál

A pályázati útmutató és a regisztrációs lap letölthető a pomázi KEF facebook oldaláról.

A pomázi fiataloknak kiírt videó-pályázat plakátját gyülekezetünk kedves tagja, *Tóth Veronika* rajzolta, önzetlenül segítve a kábítószer-ellenes munkát. Hálás szívvel köszönjük munkáját!

Öltétek magatokra Isten fegyverzetét, hogy megállhassatok az ördög mesterkedéseivel szemben. Mert mi nem test és vér ellen harcolunk, hanem erők és hatalmak ellen, a sötétség világának urai és a gonoszság lelkei ellen, amelyek a mennyei magasságban vannak. Éppen ezért vegyétek fel Isten fegyverzetét, hogy ellenállhassatok a gonosz napon, és mindent leküzdve megállhassatok. Álljatok meg tehát, felővezve derekatokat igazságszeretettel, és magatokra öltve a megigazulás páncélját, sarut húzva lábatokra, készen a békesség evangéliuma hirdetésére. Vegyétek fel mindezekhez a hit pajzsát, amellyel kiolthatjátok a gonosznak minden tüzes nyilát. Vegyétek fel az üdvösség sisakját is, és a Lélek kardját, amely Isten beszéde. (Ef 6,11-17.)

Ha július második hétfője, akkor gyerektábor. Hosszú évek óta így van a gyülekezetünkben és idén sem volt másképp. Ismerős és ismeretlen gyermekarcok mosolyogtak kora délelőtt a parókia udvarán. Az „öreg” táborozók már tudták, hogy egy eseménydús hét vár rájuk. Az „újoncok” kicsit feszülten pislogtak körbe, de hasonlóan érez mindenki, aki ismeretlenbe indul. Ezzel a csapat összes tagja így volt kicsit, mivel Kisorosziban még sohasem táboroztunk. Rövid utazás után így kíváncsian léptünk be a református missziósház kitért, óvó madárszárnyakat formázó műves fakapuján. Ekkor már sejthettük, hogy itt jó helyünk lesz: „Tollaival betakar téged, szárnyai alatt oltalmat találsz, pajzs és páncél a hűsége.” (Zsolt 91,4)

Egy nagyon otthonos, tágas hely fogadott bennünket, ahol mindenki hamar megtalálta a helyét. Mivel a kis távolság miatt viszonylag korán odaértünk, a szokásos hideg szendvicsek helyett rögtön meleg ebédet kaptunk egy közeli étteremben.

Délután egy kis ismerkedős, feszültségoldó játék, napi énektanulás után (*Indulj, ne késsz, hisz vár a feladat terád! Ne várj, ha az Úr szól: Menj!*) hamar a lényegre tértünk, meg kellett ismernünk a lelki fegyverzetünk első darabját: az igazságszeretet, az igazság övét. Megtudhattuk, hogy ez a ma már sokszor csak díszként hordott ruhadarab mennyire fontos része volt a régi harcos fegyverzetének: összefogta, rendezte, megtartotta a felsőruháját, fegyvereket függesztettek rá. Ez tartott mindent. A felszerelés központi

része volt. Lelki értelemben hasonlóképpen van: kell hogy legyen egy Igazságunk, ami összefogja, rendezi életünket, amire „felagathatjuk” életünk dolgait. A szőlőmunkások történetét olvasva kiderült, hogy mi emberek mind mást-mást gondolunk igazságról, és legfőképpen mást, mint az Isten. Mert az igazság nem valami, hanem Valaki. Maga Jézus mondja: „Én vagyok... az igazság...” (Jn 14,6). Ha nincs Krisztusod, igazságod sincs.

A nap hátralevő része hamar eltelt: játék, vacsora, tisztálkodás után az elmaradhatatlan

esti mese. *Fésűs Éva* Búzaszem című meséjét adtuk elő, melyben egy gazdag ember halálos ágyán látszólag igazságtalan rendelkezéséről kiderül, hogy mégsem az... (Ez a mese, ahogyan a többi is, elolvasható *Fésűs Éva*: Ezüsthedű meséskönyvében.)

Másnap reggel egy kiadós reggeli tornával kezdtünk, *Máthé Zoltán* tiszteletes úr, Zoli bácsi erőteljes vezetésével, majd reggeli és a körlet rendberakása következett. *Kriszta néni* – mint mindig – remek kis énekes füzetet állított össze. Vezetésével szép énekeket tanulhattunk, közösen dicsőíthettük Istenünket.

Erre a napra a felszerelésből a páncél, a megigazulás páncélja jutott. A páncél fontossága minden gyermek számára egyértelmű volt, de mi az, hogy megigazulás? A gonosz szolga (kisebkek) és a házasságtörő aszszony (felsősök) történeteinek keresztül a gyerekek remélhetőleg megértették, amit nekünk is tud-

nunk kell: olyan hatalmas az adósságunk az Isten felé, hogy önmagunk képtelenek vagyunk azt törleszteni. Egyedül Isten kegyelméből, Jézus Krisztus áldozatának az elfogadása révén igazulhatunk meg. Erre a napra jutott az aranymondások legszebbike: „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy megszületett Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16) Imádkozunk azért, hogy ez az Ige minden gyermek életében élővé váljon egyszer!

Mivel a hőmérő higanyszála már a 35 fokot is meghaladta kora délutánra, ebéd után eltekertünk a közeli szigetcsúcsra, és jól megmártóztunk a Dunában. Hazatérve felfrissülten, de nagyon éhesen ültünk vacsorához, ami Istennek hála, ezen az estén is igen bőséges volt (mint minden alkalommal). A napot az Ezüsthedű mese zárta.

Szerda reggel már mindenki tudta, hogy a tornát nem illik, de nem is érdemes kihagyni: Zoli bácsinak köszönhetően remek reggeli móka lett belőle. Reggeli dolgaink végzetével új éneket tanultunk (*Ímé mily jó és mily nagy gyönyörűség...*) és türelmetlenül vártuk fegyverzetünk következő darabját. Kiderült, eddig meztláb jártunk, de most már elengedhetetlen egy lábbeli: egy saru, a békesség saruja. Egy harcosnak azonban nem holmi kis sarucskára volt szüksége, hanem komoly szegekkel kivert lábbelire, ami minden úton kiszolgálja viselőjét, akárhová küldi is az Ura. Krisztus katonájának pedig erős saruja az a békesség, ami Isten ígéretein nyugszik. Ábrahám és Lót története megmutatta nekünk, hogy Isten ígéreteiben bízva békességben élhetünk testvéreinkkel, akár lemondva a látszólagos jobb részről is.

„Ó, mily szép és mily gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek!” (Zsolt 133,1)

Délutánra kiderült, hogy tényleg fontos a jó lábbeli: hol gyalogosan, hol hajóval, végül pedig Erdélyi Sanyi bácsi szekerével meghódítottuk Visegrád várát. A termeket és a pannotikumot végigjárva megismerhettük a magyar királyok szokásait, ruháit, lakomáit. Megmásztuk a vár legmagasabb tornyát is, ahonnan a Dunakanyar remek látványa került a szemünk elé. Hamarosan azt is láthattuk, hogy ideje iparkodnunk hazafelé, mert olyan fellegek gyülekeztek a láthatáron, amelyeket Illés láthatott a Kármelről. Mire visszaértünk a révhez, az idefele békésen csordogáló Duna méretes hullámokkal próbált elijeszteni bennünket és hajóskapitányunkat, de sikertelenül. Éppen beléptünk a szárnyas kapun, amikor elkezdett komolyabban esni az eső, amit igazából cseppet sem bántunk. A finom vacsora után, a nap porát lemosva magunkról, még egy mese várt ránk: Ki a leghasznosabb? Egy varróasztalkában a tű, a cérna és az olló igen összeveszett, melyikük a legjobb, de hamar kiderült: külön-külön nem sokra mennek...

Csütörtökre pajzsral egészült ki fegyverzetünk. „Vegyétek fel mindezekhez a hit pajzsát, amellyel kiolthatjátok a gonoszok minden tüzes nyilát” – mondja Pál apostol. E napi történetünkben Sadraknak, Mésáknak és Abéd-Negónak nem csak tüzes nyilakkal, hanem egy hatalmas tüzes kemencével kellett szembenéznie. Ez a több ezer éves történet és az aranymondás komolyan figyelmeztetett bennünket: „Istennek kell inkább engedelmességednek, mint az embereknek.” (ApCsel 5,29) Ez nem egyszerű, de lehetséges, ha erősen kapaszkodunk a hit-pajzsunkba, hiszen a napi énekünk is ezt erősítette: Az Úr énekem őriző Pásztorom. És még egy nagyon fontosat tanultunk: a római hadsereg akkor volt legyőzhetetlen, ha a harcosok egyszerre használták a pajzsukat. Nem csak a tu-

lajdonosát, hanem a mellette állókat is védte a pajzs. Ha mi is szépen össze tesszük a mi kis hit-pajzsainkat, akkor nagyon erősek lehetünk. Erősítsük hát egymást a hitben!

Ezt az erősítést rögtön gyakorolhattuk is délután, mert egy könnyednek ígérkező bicikli túra a kisebbeknek nem is volt olyan könnyű. Szükség volt egymás biztatására, a lemaradók bevárására. Utunk célja a pócsmegyeri református templom meglátogatása volt, ahol néhány énekkel dicsőítettük Istent és bíztattuk egymást (*Fel barátim...*). A visszaúthoz szükséges energiát néhány gombóc fagyival biztosítottuk. Erre az estére a Szeplőcske mese jutott, aki kíváncsi rá, járjon utána.

Péntekre fegyverzetünkéből még két rész maradt: az üdvösség sisak és az ige kard. Történetünk Zákeusról, a kis-nagy emberről

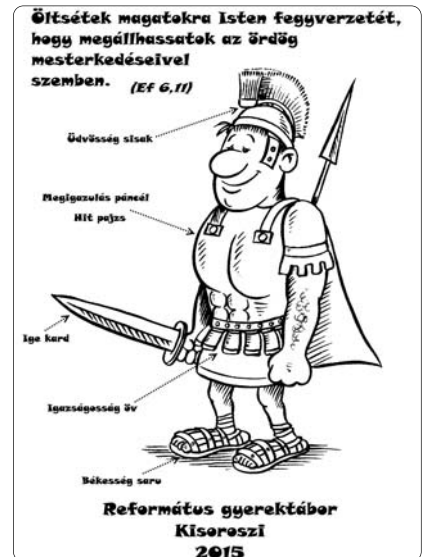
szólt, aki gazdag volt, mégis szegény, aki látni akarta Jézust. És ha valaki igazán vágyik a Jézussal való találkozásra, az találkozhat vele, sőt vele vacsorálhat. Zákeussal együtt a gyerekek is tudhatják már: „Az Isten Fia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett” (Luk 19,10) Isten fia a megmenekülés, a megmentés, az üdvösség. Boldog, akinek ilyen sisakja van. Zákeus, a fáról hamar szállj alá... énekeltük.

Délután egy nagyon különleges átváltásnak lehettünk szem- és fültanúi: az eddig jámbor és szelíd Zoli bácsink hirtelen Máthé Zoltán kiképző főtörzsőrmesterré, a falu focipályája kiképző térére, a tábor lakói pedig fegyelméletlen közlegényekké alakultak át, akik feltartóztatathatatlannal sodródtak a végzetük felé, egészen addig, amíg a kőkemény főtörzsőrmester úr kezelésbe nem vette az egész civil bagázst. Pattogtak a vezényszavak, csattantak a talpak. A kiképzés része volt az alaki gyakorlat, csakúgy, mint a krumpligránát hajítás, rohamozás és íjjal célba lövés.

Az érzékenyebb lelkű kislányok zokogva könyörögték vissza kedves Zoli bácsijukat, de nem volt kegyelem. Még az sem tántorította el csapatunkat, hogy az ellenség – németjuhász kutyának álcázva magát – elröbölt a csapat számháború- és ivóvízkészletét. A harcosok összeszorított fogakkal állták a sarat (vagy inkább a port), de meg is lett az eredménye: minden katona elnyerte a „Krisztus jó vitéze” kiskeresztet. A kiképzésből testileg-lelkileg megacélosodva kerültek ki katonáink. Rádásként a törzsőrmester úr visszavátozott Zoli bácsivá, a kislányok legnagyobb örömeire.

A napot a tábori hagyományokhoz híven a gyermekek szolgálata zárta: a hét folyamán elhangzott történeteket játszották el a maguk interpretálásában. Majd mindenki kapott egy pólót az alábbi képpel és aranymondással:

Végezetül meggyújtottuk a tábor tüzet és énekekkel dicsőítettük az Istent.

Szombatra már csak a csomagolás, rendrakás és a hazautazás maradt. Jöttek a szülők és vitték haza a gyerekeket, akik örömmel mutatták meg a hét folyamán készített fegyverzetet: az övet, fakardot, pajzsot és sarut. A tábor szép lassan kiürült, elcsendesült. De hisszük, hogy a gyerekszelv emlékekkel, élményekkel és Isten igéjével telve indultak haza. Reménykedünk, hogy a megtanult lelki fegyverzetet magukra is öltik és lesznek „Jézus Krisztus jó vitézei”.

Az Istené legyen minden dicsőség!
Kerekes Balázs

Vajon a szíved mélyén milyenek ismered, vallod és hiszed Istent? Hogy gondolsz Őreá? Mit mondanál, ha szavakba kellene öntened: kicsoda számodra Isten?

Talán távoli, ismeretlen úrnak véled Őt, nem is igen tudnád megfogalmazni, milyen? Vagy úgy gondolod, hogy megközelíthetetlen magasságban lakik, akit nem illik zavarni a mindennapok apró ügyeivel? Esetleg titokban attól félsz, hogy Ő olyan igazságos és félelmetes, hogy csak akkor szereted téged, ha megfelelsz elvárásainak? Féltre, rettegve gondolsz rá, mert attól tartasz, valamit elrontottál, rosszul csináltál az életedben és ezért már nem szereted téged? Vagy esetleg pont ellenkezőleg: nem is gondolsz arra, hogy mindaz, amit teszel, ahogy élsz – azzal számadással tartozol majd egy napon? S leginkább az foglalkoztat, hogy a Bibliában milyen ellentmondások vannak, amik miatt Istent kérdőre vonhatod?

Lehet, hogy már ti is átértékeltek azt, hogy olykor félreismerünk valakit, egy másik embert. Velem már előfordult, hogy felületesen másnak gondoltam valakit, mint amilyen valójában. Azután, amikor esélyt kaptam, vagy adtam arra, hogy közelebb kerüljünk egymáshoz, akkor meglepetten tapasztaltam: nem is olyan, mint amilyenek korábban gondoltam.

Vajon nem lehet, hogy Istent is sokszor azért gondoljuk másnak, mert nem adunk önmagunknak elég esélyt arra, hogy a Szentírás tükrében – amennyire megismernünk lehetséges – megismerjük Őt? Rohanó világunkban nem adunk ennek elegendő időt, alkalmat és ezért felületesen éljük meg legbensőbb szívbeli ügyünket: hitünket is? Lehet, hogy a szívünk mélyére téves és hamis képek szüremlettek be – ezért a szívbeli bizalmat felváltotta a közöny, a szorongás, vagy a cinizmus?

Pedig az első parancsolat így hangzik: „*Ne legyen más istened rajtam kívül*”. Csak az igazi! Amilyen Ő! Amilyenek elmondja, megmutatja magát nekünk.

Isten mind a két szélső végtől meg szeretne benneteket óvni: attól is hogy rettegés és szorongás legyen úrrá rajtatok, ha Őrá

gondoltok, és attól is, hogy abba a tévedésben éljete: Istennel szemben akárhogyan lehet viselkedni.

Éppen ezért a Biblián keresztül újra és újra türelmesen elmagyarázza nekünk, példázatok, történetek segítségével: milyen is Ő. Ezért kapjuk ma segítségül a Jó Pásztor történetét is. Jézus itt önmagáról szól, de tudhatjuk, mert Jézus mondta: aki engem lát – az látja az Atyát is.

Az Úr Jézus mindig egyszerű szavakat használ. Egyszerű képekkel láttat. Szavai mögött azonban ott van Isten csodálatos, elrejtett bölcsessége.

Most tehát a juhok pásztorához hasonlítja önmagát.

A pásztor képe talán számunkra már nem mond túl sokat. Jézus korában azonban a pásztor mindenki számára ismerős volt. Naponta látták alakját, hallották hangját, ott volt a közeli domboldalakon, terelte a nyáját. A mindennapok fontos része volt. A legfontosabb foglalkozások egyike. A keleti népeknél a juhtenyésztés a mindennapi megélhetés legfontosabb része: a gyapjú adta az öltözetik fő alapanyagát.

Jézus mindenekelőtt rögtön leszögez valami nagyon fontosat: mégpedig azt, hogy Ő nem béres. A pásztor nem béres. Ez pedig nagyon fontos. Ha ezt nem vesszük komolyan, akkor a hitünk rendülhet meg, ha baj ér bennünket. Mert mi a különbség? Nyugodtan válaszolhatjuk: Ég és föld. A béres ugyanis nem tulajdonosa a bárányoknak. A bérest alkalmazzák, és éppen ezért nem érez igazi felelősséget a rábízottakért. A pásztor azonban tudja, hogy a nyáj az övé. Teljesen. Minden egyes báránykája. Az egészséges, viruló, a türelmes, az engedelmes, de a szófogadatlan, a csavargó, elesett, szenvedő, vagy sérült bárányok is. Jézus nem béres. Nem olyan Isten Ő, akinek csak akkor kellünk, ha jók vagyunk, ha minden rendben van velünk, ha éppen jól mennek dolgaink és sikeresnek érezzük magunkat.

Olyan világban élünk, ahol megszoktuk, hogy amit teszünk, azt pontozzák, osztályozzák, értékelik. Teljesítmény-központú körülöttünk szinte minden. Megszoktuk ezt az

iskolában, zeneiskolákban, sportteljesítményeinkben. Ilyen műsorokkal van tele a legtöbb tv csatorna. Biztosan sokan néztetek már ilyen tehetségkutató zenei műsorokat, mint akár a Kis Virtuózok, vagy az X Faktor, vagy A Dal. Megszoktuk, hogy pontokkal értékelik a képességeinket, tudásunkat. Zenei, vagy táncbeli adottságainkat. Megszoktuk, hogy mérlegre vagyunk téve, minden pillanatban, legyünk akár fiatalok, akár idősök. Ez pedig, valljuk be őszintén: nemcsak hogy nagyon fásztó, de sajnos abba az irányba is vihetheti gondolatainkat, hogy igazából csak azt fogadják el, csak azt szeretik, aki a maximumot hozza ki magából. Nehogy félreértsetek: Nem arról akarok lebeszélni, hogy tanulj és tegyél meg mindent. Ennek most van itt a rendelt ideje. Most kell tanulni, most, amíg ragad rátok, és most, amíg erre van idő és alkalom. Később már több ok miatt is nagyon nehéz. Csak azt szeretném bennetek megerősíteni, hogy Istennél a dolgok nem így működnek: Ő feltételek nélkül szeret Téged! Akkor is, ha nem vagy a topón. Akkor is, ha éppen eleged van mindenedből. Akkor is, ha szúrós vagy, mint egy lópokróc és akkor is, ha nem akarsz megfelelni senkinek. Szeret téged, annyira, hogy mindenét odaadta érted, hogy te viszonzd őt. Meghalt érted nyomorultan, kiszolgáltatottan egy bitófán, hogy ezáltal örök életed lehessen. Szeret téged és nem mond le rólad. Mert Ő Pásztor, nem pedig béres, aki elfut, elhagy, ha baj van, ha nem felelsz meg az elvárásoknak, vagy ha hülyeséget hülyeségre halmozol.

Nem tudom, értjük-e eléggé ezt a feltétel nélküliséget? Legtöbb bajunknak oka az, hogy nem. Nem értjük. Ahhoz tudnám hasonlítani – és ezt majd jóval később érti meg az ember –, amikor először vettem karjaimba a megszületett gyermekeimet – mind a hár-

mat, akiket kilenc hónapon át vártunk férjessel. Akkor az ember arra is rádöbben, hogy ez a kicsi baba még nem mondott, nem tett semmit – mégis megmászhatóan szeretem, és mindig szeretni fogom. Isten feltétel nélkül vár ránk, ha még csak keressük Őt. Vár bennünket, úgy amilyenek vagyunk – lázadásainkkal, cinizmusunkkal, kételyeinkkel együtt – vár ránk.

Feltétel nélkül szeret minket, ha egyszer már kimondtuk: ahogy Dávid, a pásztorból

lett király mondta: Az Úr az én pásztorom. Hozzá akarok tartozni Uram! Te vagy az én Megváltóm, az én Istenem! És feltétel nélkül szeret és visszavár akkor is, ha megfáradtunk, elcsüggedtünk és abban reménykedünk: valaki végre felemel. Jézus nem béres. Ő pásztor.

Sőt, Jézus még azt is hozzáteszi, hogy Ő a Jó Pásztor. Ezt pedig nagyon is nyomatékosan. Jó, mert Isten jó. Mindenkor. Isten jó, mert Ő maga a szeretet, az agapé – akiben Isten szereti és visszavárja eltévelyedett teremtményét: az embert. „Érezzétek és lássátok, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki hozzá menekül.” (Zsolt 33,18)

Gyermekkoromban édesapám, aki erdőmérnök, egy ideig egy öreg juhász bácsinak segített a nyáj körül. Sokat lehettem akkor ott, sokszor láttam mindennapjaikat. Esőben, szélben, hidegben, forróságban: minden körülmény között ott volt velük a pásztor. Egész nap kint, este pedig betelgették őket a biztonságot nyújtó akolba. Ennek a bácsinak az élete volt a báránykák élete. Láttam, mennyire szereti és ismeri őket. Egyen-egyenként. A nevüket is tudta, pedig sok bárány volt. Abban nyilvánult meg a szeretete, hogy gondoskodott róluk. Észrevette, ha valamelyik szenved, ha valamelyikük beteg, azt elkülönítve ápolta, karjába vette. Friss legelőre és tiszta forráshoz vezette őket minden áldott nap. Ő egy kiskutya segítségével tette, és ostora is volt, amit azonban ritkán használt.

Aki rá mert már hagyatkozni Istenre, az átélhette a hétköznapjaiban is ezt: szeret, gondot visel rám és hogy nem hagy magamra soha, semmilyen körülmény között az én Istenem.

A keleti népek pásztorai – így a példázat Jó Pásztor is, nem ostorral hajtotta a juhokat, hanem csak a hangjával. A hangjával terelgette, vezette őket. Elöl ment és szólították őket. Akár egyenként is ismerve nevüket. És a juhok ismerték a pásztor hangját és követték őt.

Kedves gyerekek! EZ a hang azóta sem változott. Ugyanúgy szól hozzátok is. Ehhez azonban nyitva kell lenni a Bibliátoknak és a szíveteknek. Azon keresztül halljátok meg, ismeritek meg és ismeritek fel a hangját ebben a furcsa, elvilágiasodott világban is. Ha figyelmesek vagytok, egyre kevésbé fogjátok összetéveszteni más hangjával. Az igazságban fog vezetni benneteket, tanítani

fog, megerősíteni, vigasztalni – attól függően éppen mire van szükségetek.

Csak legyen nyitva mindig a szívetek és időnként a Bibliátok is!

Ugye fel tudjuk ismerni édesanyánkat, édesapánkat csak a telefonon keresztül? A Jó Pásztor hangját is fel lehet és fel is kell ismernünk. Nem könnyű ám csak a hangra hagyatkozni.

Nem olyan régen autóval szerettem volna leparkolni a pomázi templom előtt, ahol felújították a parkolásra szánt területet. A tér peremén egy mélyebb árok van körbe-körbe. Ezt pont nem lehet már látni a visszapillantó tükrökből. Amikor megpróbáltam megállni odajött a gyülekezetből egyik kedves testvérem és azt mondta, hogy segít: és én nem láttam, csak hallottam, hogy mondja: még mehetek, még mehetek, és stop, most itt álljak meg, eddig és ne tovább. Neki köszönhetően nem hajtottam a gödörbe. Pedig csak a hangjával vezetett. Ugyanilyen bizalomra épült az engedelmeskedés, ahogyan Jézus szavában bízunk, ha Ő szól az Igén keresztül a szívünkben hozzánk.

Van ám még egy fontos hozadék ennek a történetnek:

Ha valaki elfogadta, hogy Jézus a jó pásztor – akkor onnantól fogva saját magára azután úgy fog, úgy kell, hogy tekintsen, mint báránykára. Más alternatíva nincs. Ha Pásztorunk van, akkor, még ha annak is szeretnénk látszani, nem lehetünk tigrisek, vagy krokodilok, vagy farkasok.

Nézzük meg ezért együtt, milyenek is a bárányok! Természetesen sokfélék lehetnek. Bárány és bárány között is van különbség. Vannak csendesebbek, és vannak hangosabbak. Vannak nyugodtabbak és vannak harciasabb, vannak vidámabb és vannak szomorúkásabb bárányok. Vannak eleve engedelmesebbek, de olyanok is vannak, akik szófogadatlabbak, elmaradoznak a nyájtól, ezért utánuk

kell indulni. Három dolog azonban minden bárányra igaz:

A bárány olyan állat, akit vezetni, irányítani, segíteni kell. Ez egyáltalán nem azt jelenti, hogy buta lenne. A báránynak igenis megvan a magához való esze, amellel ösztönei tökéletesen működnek. Mégis akkor érzi jól magát – ellentétben például a számmárral –, ha valaki kijelöli útját, terelgeti és gondot visel rá.

Másrészt olyan állat, akinek szüksége van a többiekre. Nem szeret egyedül lenni. Sőt, ha egyedül van, akkor nem érzi jól magát, magába zuhan. Elveszíti belső békéjét, összezavarodik, tanácstalan lesz: érzi ugyanis, hogy nem erre született. Társakra van szüksége.

Még van egy fontos adottsága, ami minden bárányra igaz: önvédelemből megbukna: Nem tud harapni, karmolni, rúgni. Legfeljebb elfutni tud. Tökéletesen védetelen. Minden porcikájában rá van utalva az őt gondozó, vele törődő Jó Pásztorra.

Talán még nem gondolkodtunk el eddig bárány-voltunkon. Talán jobban szeretnénk sasok, vagy tigrisek lenni. Egy dolog azonban biztos: az Úr ismer, sokkal jobban, mint elképzelni tudnád. Nála már készen van az is, hogy Ő milyenné formál, milyenné leszel, ha Nála célba érkezel.

Igen, ez az út hosszú. Önmagunk megismerése az egyik leghosszabb folyamat. Azonban ígéretet kaptunk arra, hogy nem leszünk benne egyedül. Jézus hangja mindenre megtanít, amire szükségünk van ebben a földi életben ahhoz, hogy azt az életet éljük, amit Ő szánt nekünk.

Abban szeretnélek megerősíteni: hogy ha igazán figyelsz mindarra, amit az Úr önmagáról elmond, akkor helyes ismereted lehet. Akkor megértheted: Ő annyira szeret téged, hogy mindenét odaadta érted. Ő most is jelen van és rád vár, hogy észrevedd. Most is keres, hogy visszavezessen önmagához.

S akkor megérted a titkot, amit sokan még nem értenek: a Jó Pásztorhoz tartozni jó! S akkor vágni fogsz arra, hogy úgy élj, ahogyan Ő kéri tőled. Ennek pedig igazából egyetlen oka, egyetlen mozgatórugója lesz a szívedben: az, hogy szereted Őt.

Sebestényné Jáger Orsolya lelkipásztor ■

Mi a Szív?

A személyazonosságod. A szíved a legfontosabb része annak, aki vagy. A lények középpontja, ahol a „valódi te” lakozik. „Ahogyan a víz tükrözi az arcot, úgy tükröződik a szívben az ember.” (Példabeszédek 27:19.) „Ahogy az ember az Ő szívében gondolkodik, olyan ő.” (Példabeszédek 23:7.) (angol fordítás).

A középpontod. Mivel hús-vér szíved a tested középpontjában helyezkedik el, és életet adó vért pumpál minden egyes élő sejtbe, a „szív” szót évszázadokon keresztül minden gondolat, hit, érték, motiváció és meggyőződés kiindulópontjának leírására használták.

A főhadiszállásod. Szíved az életet működtésének hadügyminisztériuma. Ennek eredményeként szíved irányultsága életed minden területére hatással van.

Miért rossz az, ha a szívemet követem?

Mert bolondság. A világ azt mondja: „Kövessd a szívedet!” Ugyanezt a filozófiát képviselik a New Age guruk, az önfejlesztő szemináriumok és a romantikus popslágerek. Mivel olyan romantikusan és fennköltten hangzik, könyvek és hangfelvételek millióit lehet eladni vele. A baj csak az, hogy a szíved követése általában azt jelenti, hogy azt hajszolod, ami az adott pillanatban éppen helyesnek tűnik a számodra, függetlenül attól, hogy voltaképpen helyes-e. Azt jelenti, hogy szólnak eresztés minden óvatosságot és lelkiismereti jelzést, és a legújabb szeszélyeidet és kívánságaidat követed, figyelmen kívül hagyva, amit a józan gondolkodás és az értelmes tanács mond. A Biblia szerint: „Aki bízik magában (angolban: a saját szívében), bolond az; aki pedig jár bölcsen, megszabadul.” (Példabeszédek 28:26.)

Mert megbízhatatlan. Az emberek hajlamosak megfeledezni arról, hogy az érzések és érzelmek sekélyesek, változó-

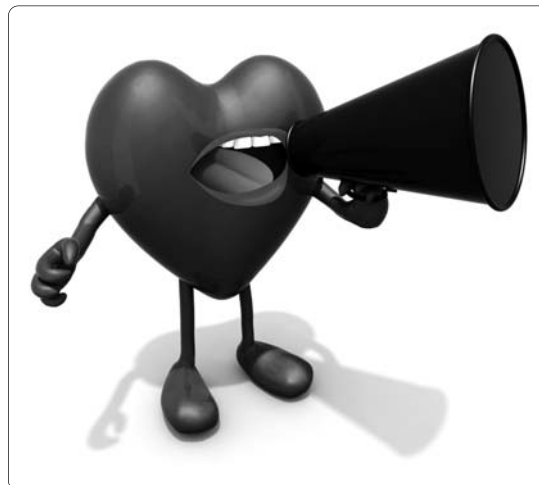

konyak és megbízhatatlanok, illetve a körülmények függvényében hullámoznak. Azon igyekezetükben, hogy a szívüket kövessék, emberek feladták a munkájukat, hogy egy nyamvadt amatőr bandába újra életet leheljenek, elvesztették minden megtakarított pénzüket, amikor egy lóverseny hevében a megérzéseiket követték, vagy épp elhagyták életre szóló társukat, hogy levadászzák valamelyik vonzó munkatársukat, aki már túl van két házasságon. Gyakran előfordul, hogy az, amit az ember az érzelmek édes bódulatában helyesnek érez, azt néhány évvel később keserű tévedésnek érzi. Ez az önző filozófia számtalan válásnak is az oka. Sokakat arra visz, hogy felrúgjanak egy életre szóló elkötelezettséget csak azért, mert már „nem érzik szerelmesnek magukat”.

Mert romlott. Az igazság az, hogy a

golban: „A bölcs férfi szíve jobbra vezeti őt, de a bolond ember szíve balra vezeti azt.” (Példabeszédek 9:22.) Épp úgy, ahogy a szíved gyűlöletre, kívánságra és erőszakra vezetheti a szívedet. Ahogy Istennel jársz, Ő olyan álmokat helyez a szívedbe, amelyeket Ő valóra akar váltani az életedben.

Különböző képességeket és készségeket is belehelyez a szívedbe, melyeket az Ő dicsőségére akar kibontakoztatni benned (II.Mózes 35:30-35.) Ő adja meg annak a vágyát, hogy adj (II.Korinthus 9:7.) és hogy dicsőítsd Őt (Efézus 5:19.) Mihelyt Istent teszed az első helyre, Ő beszáll a dolgaidba, és beteljesíti szíved jó kívánságait. A Biblia ezt így mondja: „Gyönyörködjél az Úrban, és megadja neked szíved kéréseit!” (Zsoltárok 37:4.) Csak abban az esetben lehetsz nyugodt afelől, hogy a szívedet követed, amikor tudod, hogy a szíved arra törekszik, hogy Istent szolgálja és az Ő tetszését keresse.

Miért nem elég az, ha a szívemet követem?

Mivel a szívünk annyira hajlamos a változásra és olyan annyira megbízhatatlan, a Szentírás egy sokkal erőteljesebb üzenetet közvetít, mint azt, hogy „kövessd a szívedet”. A Biblia arra tanít és utasít, hogy „vezesd a szíved!” Ez azt jelenti, hogy teljes mértékben felelősséget vállalsz annak állapotáért és irányultságáért. Fel kell ismer-

szívünk alapvetően önző és bűnös. A Biblia azt mondja: „Csalárdabb a szív mindennél, és gonosz az; kicsoda ismerhetné azt?” (Angolban: „Félrevezetőbb a szív mindennél, és súlyosan beteg; ki érthetné meg?”) (Jeremiás 17:9.) Jézus ezt mondta: „Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanúbizonyságok, káromlások.” (Máté 15:19.)

Követhetem egyáltalán a szívemet?

Salamon király ezt mondta: „A bölcs embernek szíve az ő jobb kezénél van; a bolondnak pedig szíve balkezénél.” (An-

golban: „A bölcs férfi szíve jobbra vezeti őt, de a bolond ember szíve balra vezeti azt.”) (Példabeszédek 9:22.) Épp úgy, ahogy a szíved gyűlöletre, kívánságra és erőszakra vezetheti a szívedet. Ahogy Istennel jársz, Ő olyan álmokat helyez a szívedbe, amelyeket Ő valóra akar váltani az életedben.

A következő igeversek mind a szív vezetéséről szólnak: Példabeszédek 23:17.: „Ne irigykedjél (Ne engedd irigykedni) a te szíved a bűnösökre.” Példabeszédek 23:19.: „Jártasd (Vezesd) ez úton szívedet.” Példabeszédek 23:26.: „Adjad, fiam, a te szívedet nékem, és a te szemeid az én útaimat megőrizzed.” I.Királyok 8:61.: „És a ti szívetek legyen tökéletes az Úrhoz, a mi Istenünkhöz.” János 14:27.: „Ne nyugtalanokdjék a ti szívetek, se ne féljen!”

(Ne engedjétek nyugtalanodni a szíveketeket, se félni!) Jakab 4:8.: „Szenteljétek meg szíveiteket...” Jakab 5:8.: „Erősítsétek meg szíveiteket...”

Hogyan tudom vezetni a szívem?

Először is, meg kell értened, hogy a szíved a befektetéseid nyomában jár. Vagyis, bármi is legyen az, amire időt, pénzt és energiát fordítasz, az vonzani fogja a szívedet. Így volt ez a házasságkötés előtt is. Leveleket írtatok, ajándékokat vettetek egymásnak, időt töltöttetek együtt, a szívetek pedig felzárkózott ehhez. Amikor már

nem fektettél annyit a kapcsolatba, és elkezdted más dolgokra koncentrálni, a szíved oda is követett. Ha ma nem vagy szerelmes a társadba, az lehet, hogy azért van, mert tegnap abbahagytad a társaddal való törődést.

Vizsgáld meg a szíved! Szíved sikeres vezetésének egyik kulcsa az, hogy állandóan tudatában vagy annak, hogy hol van a szíved. Tisztában vagy azzal, hogy mi van most a szívedben? Könnyen kiderítheted, ha végiggondolod, hogy az elmúlt hónapban mire ment el az idő, mire ment el a pénzed, és miről beszélsz egyfolytában.

Őrizd a szíved! Amikor valami ártalmas kísérti a szí-

vedet, a te felelősséged, hogy megvédd a kísértéssel szemben. A Biblia azt mondja: „Minden féltett dolognál jobban őrizd meg szívedet, mert abból indul ki minden élet.” (Példabeszédek 4:23.) Ne engedd meg a szívednek, hogy a pénzt vagy a munkátat többre becsülje a társadnál és a családodnál! Ne engedd meg a szívednek, hogy megkívánja egy másik asszony szépségét! (Példabeszédek 6:25.) A Biblia így figyelmeztet: „a vagyonban, ha nő, ne bizakodjatok” (Zsoltárok 62:11.).

Hangold be a szíved! Pál apostol ezt tanította: „az odafelvalókat keresétek, ahol a Krisztus van, az Istennek jobbján ülven.” (Kolossé 3:1.) Ideje megállapítanod, hogy hol kellene lennie a szívednek, aztán pedig meghozni a döntést, hogy azokra hangolod rá a szívedet. Azt mondod: „De én nem igazán akarok befektetni a házasságomba. Inkább ezt meg azt szeretném csinálni.” Tudom. A múltban erre hangoltad be a szíved, és

megragadtál a „kövesd a szíved” mentalitásnál. De nem kell megengedned az érzelmeidnek, hogy továbbra is ők irányítsanak! A kívánság az, amikor a szívedet valami rossz és tilos dologra irányítod. Dönthetsz úgy, hogy a szívedet elfordítod a rossz dolgokról és ráhangolod arra, ami jó és helyénvaló.

Fektesd be a szíved! Ne várj addig, míg kedvet érzel ahhoz, hogy helyesen cselekedj! Ne várj addig, míg szerelmesnek érzed magad a hitvesedbe, ahhoz hogy befektess a kapcsolatodba! Kezdd el, hogy többet fordítasz a házasságodra és kezdj el befektetni oda, ahol a szívednek lennie kellene! Tölts időt a hitveseddel! Vásárolj neki ajándékokat! Írj neki leveleket! Menjete el randizni! Minél többet fektetsz bele, a szíved annál inkább értékelné fogja a kapcsolatodat.

Pontosan erről szól a „Merj szeretni!” – negyven nap arra, hogy visszavezesd a szíved hitvesed szeretetére.

(Részlet Stephen & Alex Kendrick: Merj szeretni! című könyvéből.) ■

Charles Dickens egyik regényében („Dombej és fia”) ezt írta a Könyvek Könyvéről: „Carker Harriet... elővette az örök könyvet, a fáradt és megterhelt emberek könyvét, az elesettek, elhagyatottak könyvét és felolvasta azokat a szent dolgokat, amelyekben egyformán gyönyörűséget és vigasztalást talál a vak, a sánta, a koldus, a bűnös, a gyalázatokkal megterhelt nő, mert mindenki talál benne a maga lelki sebére írt. Olvasta Annak történetét, Aki a világba jött, hogy részt kérjen magának az élet minden keserűségéből, szenvedéséből, s végül is meghaljon mindnyájunkért.”

Ez a könyv a Biblia, mely azonban nemcsak gyógyír, hanem üllő is, mert ahogyan Dr. Fekete Péter református lelkipásztor mondta egykor: a Biblia ugyan nem üt vissza, de sok kalapács kopott el már rajta. Most ezt az „üllőt” szeretném a könyvespolcra ajánlani, annak apropóján, hogy az Úristen irántunk való szeretetéből és a Magyar Bibliatársulat jóvoltából tavaly megjelent a revideált új fordítású Biblia (RÚF).

A bibliafordítás szakértői szerint általában nemzedékenként egyszer felül kell vizsgálni, hogy a rendelkezésre álló és naponként használatos bibliafordítás nem

szorul-e revízióra, javításra. Az 1990-es revideált kiadás megjelenése óta eltelt több mint húsz év során számos észrevételt kapott a Bibliatársulat a fordítás szövegével kapcsolatban, továbbá a nyelvhasználat változásai is szükségessé tették, hogy ha nem is teljesen új fordítást, de a meglévő megújítását elvégezzék. A revízió célja volt a korábbi fordítás idejétmúlt vagy éppen túlon túl időhöz kötött, értelemzavaró, következtelen vagy nehezen felolvasható megfogalmazásainak javítása, ezért különös figyelmet fordítottak a nyelvi megoldások „jó magyarságára”. Összesen több mint 16 ezer verset érintett valamilyen változtatás.

Az új kiadás az olvasói visszajelzéseket is figyelembe véve könnyebben olvasható tördeléssel, az eddiginél lényegesen szélesebb kínálatban, a legkülönfélébb olvasói igényeket is figyelembe vevő kötésekben jelent meg és kaphatók az iratterjesztésünkben.

Az előbb azt írtam, hogy a könyvespolcra ajánlom az új fordítású Bibliát, de közben eszembe jutott C.H. Spurgeon egyik híres mondása: „Jobb a szívben tartani a Bibliát, mint a könyvespolcon.” Igen, tartsuk inkább a szívünkben, ahol Isten Szentlelke lakik. Mert akkor tud működni és hatni bennünk Isten Igéje, ha Szentlélek és Szentírás egybe vannak kötve.

Protestáns új fordítású (újjonnan revideált) Biblia – Magyar Bibliatársulat, 2014
Hamar Jánosné Enikő ■

Máglyahalált halt 600 évvel ezelőtt. Hitt benne, hogy az egyház feje egyedül Jézus Krisztus, elítélte az egyházi méltóságok vagyonszerzését, gyűlölte a búcsúcédulák intézményét és fontosnak tartotta, hogy a hívek anyanyelvükön hallgathassák a prédikációkat. Tanait a zsinat előtt sem volt hajlandó megtagadni, eretneknek kiáltották ki. **HUSZ JÁNOS** a reformáció egyik legfontosabb előfutára volt.

Csehországban, Husinec faluban született, szegény család gyermekeként. Születésének éve máig nem tisztázott, valószínűleg 1369-71 között láthatta meg a napvilágot. 1390-ben beiratkozott a prágai egyetemre, amit 1394-ben végzett el. Tovább tanult, 1396-ban baccalaureatusi fokozatot szerzett. Egyetemi tanár, később dékán lett Prágában. 1400-ban szentelték pappá.

Valószínűleg egyetemi tanulmányai során ismerkedett meg az angol prédikátor, *John Wycliffe* tanaival, aki tagadta, hogy a pápa az egyház mindenekfelett álló feje. Kezdeményezte a papi szegénység visszaállítását. Tanításai szerint az igaz keresztyén csak és kizárólag a Biblia szavainak szigorú betartásával élhet. Többek között Husznak köszönhetően tanai Csehországban is hamar elterjedtek és értő fiúikre találtak.

A pápaság válságát élte ekkoriban: az 1378-as avignoni-római egyházszakadás után a nyugati keresztény egyházban pápák és ellenpápák harcoltak egymással a hatalomért. A cseh egyház ez idő tájt ugyanis hatalmas földbirtokokkal rendelkezett, a főpapok rendkívül nagy vagyonokat halmoztak fel, miközben a parasztságot súlyos egyházi adókkal terhelték. Husz mindemellett szorgalmazta, hogy az igehirdetés cseh nyelven szóljon az emberekhez.

Husz csatlakozott a Milic-tanítványok által alapított Betlehem-kápolnához, ahol cseh nyelven hirdették az ígét. A prédikátor hamar országszerte népszerű lett, még a király, IV. Vencel is szimpatizált vele. Olyannyira, hogy felesége gyónatópapjának is a reformátort nevezte ki. A prágai érsek, *Zbynek Zajíc* is támogatta.

1408-ban – hogy megoldják a pápák közti hatalmi kérdést –, Pisa városába zsinatot hívtak össze. A helyzet azonban nemhogy megoldódott volna, de tovább bonyolódott: egyszerre három pápa vallotta magát az egyház fejének. 1409-ben egyszerre *XII. Gergely*, *XIII. Benedek* és *V. Sándor* is pápaként regnált. Mert míg utóbbit ismerte el a zsinat az egyház fejének, sem *XII. Gergely*, sem *XIII. Benedek* nem volt hajlandó lemondani tisztségéről.

A zűrzavaros időszakban még inkább népszerűek lettek a Husz által hirdetett tanok – ám az egyház vezetői már eretnekséget kiáltottak. A reformátor prédikátor ugyanis tagadta a mise során felmutatott áldozat átalakulásáról szóló dogmát: hite szerint Krisztus vére és teste csak jelképesen van jelen az úrvacsora alkalmával. A pápák ezt nem nézték jó szemmel, 1408-ban *XII. Gergely* felszólította a prágai érseket, vizsgálja ki Husz tanait, továbbá *Vencel* király elhatárolódását is követelte.

Ekkoriban Husz a prágai egyetem rektora lett, és azt is elérte az uralkodónál, hogy az egyetemi vezetőség kinevezésében, illetve a hallgatók nemzeti hovatartozása szerint a cseheknek kedvezzen. A pisai zsinat választásaiban Husz semleges álláspontot képviselt, ám ez sem mentette meg: eddigre már a prágai érsek is ellene fordult, a prédikátornak pedig el kellett hagynia a várost.

1411-ben *XXIII. János* ellenpápa kereszties háborút hirdetett *Nápolyi László* király ellen. Husz ekkor ismét tagadta az egyházfő hatalmát és kiállt tana mellett, miszerint a pápa nem indíthat szent háborút. Az egyház eddigre már kiátkozta, ám tanait továbbra is hirdette. Bujdokolása idején tanait elfogadó nemesek irtokain élt. Ekkor sem télenkedett, művet írt az általa ideálisnak tartott gyülekezetről.

1414-ben mégis felkerekedett: *Luxemburgi Zsigmond* magyar és német király novemberben zsinatot hívott egybe Konstanzba. A király célja volt, hogy végre békét teremtsen az egyházon belül. Husz eleinte vonakodott elfogadni a meghívást, hiszen féltette életét, ám végül a király menlevelével felfegyverkezve útnak indult. A Bodeni-tó partján fekvő városba érve Huszt házi őrizetbe vették, itt töltötte a zsinat első hónapját, decemberben pedig – *Zsigmond* király tiltakozása ellenére – a domokos rendház foglya lett.

1415 júniusában került bírái elé. Elveit nem tagadta meg, minden fenyegetőzés ellenére sem: hibáit csak akkor lett volna kész elismerni, ha azokat a Biblia szavaival bizonyítják neki. Sorsát nem kerülhette el – noha *Zsigmond* király próbálta megmenteni az életét –, július 6-án máglyára küldték.

Fejét papírsüveggel „díszítették”, melyre ezt írták: „Az eretneknek ura”. Hamvait a Rajnába szórták.

Husz János emelt fővel, zsoldárokat énekelve lépett a máglyára. Tanait nem tagadta meg, élete végéig hithű keresztyénnek vallotta magát. Halálával a bátorság és az elvhűség jelképe lett.

A prédikátor kivégzése után kinyilatkoztatásai nem merültek feledésbe. A huszita háborúk során a csehek hosszú évtizedekig küzdöttek tanainak megvalósításáért, melyek a reformáció alapjaként is szolgáltak. *Luther* ugyanígy kiállt az anyanyelvi prédikáció mellett, elítélte a pápaság mindenekfeletti hatalmát és mérhetetlen gazdagságát, a búcsúcédulák terjesztését.

Bár Husz Jánost az egyház mindmáig nem rehabilitálta, Csehországban minden idők negyedik legnagyobb cseh személyiségévé választották.

Hardi Judit

CONRAD FERDINAND MEYER HUSZ A BÖRTÖNBEN

Végére jár napom már;
nem emberek kezén,
de fõn az égi trónnál
ítélnék végzetén;
már fellegére szállva
– körötte népe árja –
az Emberfia jön felém.

Börtönömet dicsérem:
a börtönzárka jó!
Az ablakvas közében
belátszik épp a tó,
s a rácsok közt lobogva
elsuhan egy vitorla,
s fõn az ormon dereng a hó.

Míntha ölen fûrödnék,
úgy érzem a tavat,
csodálatos hûvösség
sejtelve simogat.
Egy dús fûrt is belátszik,
körötte lomb parázslík,
ablakomon bebólogat.

Közeledik az ünnep!
Nagy béke lesz velem.
Kócsagrajok repülnek
örök tavaszba fenn,
tudják az útát, ösvényt,
repülnek arra önként
S te vajon miért félsz, szívem?

(Fordította: Rónay György)

NAPLÓ

ALKALMAINK VOLTAK:

2015. június 27. ■ A kiránduló kör túsója Dobogókőre.
 2015. július 6-11. ■ Nyári gyermektábor Kisorosziban.
 2015. augusztus 4-8. ■ Ifjúsági tábor Kosdon.
 2015. augusztus 13-16. ■ A nyárádkarácson-folyfalvi református gyülekezet látogatása.
 2015. augusztus 16. ■ Istentiszteletek Csobánkán és Pomázon *Labancz Gyula* lelképásztor és a nyárádkarácsoni ifjúság szolgálatával.
 2015. augusztus 17-19. ■ Nyári napközi tábor Pomázon.
 2015. augusztus 23. ■ IV. Papkerti hangverseny. Presbiteri gyűlés.

TERVEZETT ALKALMAINK:

2015. augusztus 29. ■ A Kiránduló kör túsója a Pilistetón lévő új kilátóba. Indulás 9.45 órakor a pomázi buszpályaudvarról.
 2015. szeptember 6. ■ Tanévnyitó istentisztelet (9.00 Csobánka; 10.30 Pomáz).
 2015. szeptember 13. ■ Gyülekezeti délután a Szurdokban.
 2015. szeptember 18-20. ■ A zilah-belvárosi Szenci Molnár Albert vegyes kar fogadása és szolgálata.
 2015. szeptember 23. ■ *Dr. Kulin Ferenc* irodalomtörténész előadása (ARS SACRA hét).
 2015. szeptember 25. ■ Praetorius kamarakórus szolgálata templomunkban (ARS SACRA hét).
 2015. október 2-4. ■ Gyülekezeti családos hétvége a „Sion Hegyén” (tahitótfalui református vendégház).
 2015. október 11. ■ Hálaadás vasárnapja gyülekezetünkben. Presbiteri gyűlés.

KERESZTELTŐ:

2015. július 5. ■ Bagoly Iringó.
 2015. július 12. ■ Halmi Márk, Melis Csaba, Pető Sára, Turnherr Natasa.
 2015. augusztus 9. ■ Suták Szabina Teréz, Kiss Gábor.
 2015. augusztus 15. ■ Beleki Adél, Beleki Boldizsár.

HÁZASSÁGKÖTÉS:

2015. július 18. ■ **Kádas András** és **Bántó Laura** házasságkötésének megáldása a pomázi református templomban.
 2015. augusztus 8. ■ **Duró Gergő** és **Hollósi Nóra** házasságkötésének megáldása a pomázi református templomban.
 2015. augusztus 15. ■ **Beleki Ferenc** és **Beleki Andrea** házasságkötésének megáldása a pomázi református templomban.

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

2015. június 13-án elhunyt **Zsigmond István** (†55) testvérünk, a család kérésére 2015. július 12-én megemlékezést tartottunk pomázi templomunkban.
 2015. június 19-én elhunyt **Horváth Ernő** (†56) testvérünk, temetése 2015. június 19-én volt a csobánkai temetőben.
 2015. június 24-én elhunyt **Homola Józsefné** (†73) testvérünk, temetése 2015. július 3-án volt a pomázi római katolikus öregtemetőben.
 2015. július 3-án elhunyt **Könczöl Dániel** (†76) testvérünk, temetése 2015. július 10-én volt a decsi temetőben. A család kérésére 2015. július 12-én megemlékezést tartottunk pomázi templomunkban.
 2015. július 19-én elhunyt **Varga Edith** (†67) testvérünk, temetése Erdélyben, a szamosújvári temetőben volt.

Gyülekezeti újságunk következő száma várhatóan 2015. október 25-én jelenik meg.

ANNO
 Keresztelő 1958. június 8-án a pomázi templomban, Demeter József lpt. szolgálatával

TEMLOMFELÚJÍTÁS
 A vakolat teljes leverésével megkezdődött templomunk felújítása

ŐSZI CSALÁDOS HÉTVEGE A „SION HEGYÉN”

Kedves Testvérek! Gyülekezetünk a tahitótfalui „Sion Hegyén” (református lelkészüdülő, konferencia-telep és vendégház)

2015. október 2-4. között

családos hétvégére várja a kedves Testvéreket. A hétvége költsége személyenként 10.000 Ft, mely tartalmazza az étkezést. Az oda- és visszautazás egyénileg, illetve autókkal közösen történik. Agyneműhuzat, lepedő vagy hálósák szükséges. A hétvége alkalmat ad az Ige melletti elcsendesedésre és egymás megismerésére.

Jelentkezési határidő: 2015. szeptember 18.

Mindenkit szeretettel várunk! **A Presbitérium**

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Teregyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.; – Telefon: 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház: 2014 Csobánka, Béke u. 19.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: http://www.pomaz.reformatus.hu

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 10918001-00000034-47170002

Csobánka: 10918001-00000034-47170019

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelképásztor (e-mail:

znyilas@freemail.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter, Mazaray Sándor,

Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila.

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila (e-mail:

dr.puskas.attila@t-online.hu; Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor (e-mail:

erkuchenbauer@gmail.com; Tel.: +36-20-9325-110)

Megjelenik kéthavonta 400 példányban, ingyenes terjesztésben.

Adományokat köszönettel elfogadjuk.

*„És lesznek ketten egy testté”
Képek LEGEZA LUCA és WEINER ZOLTÁN esküvőjéről
2015. június 13 – Szigetszentmiklós-Újváros*

